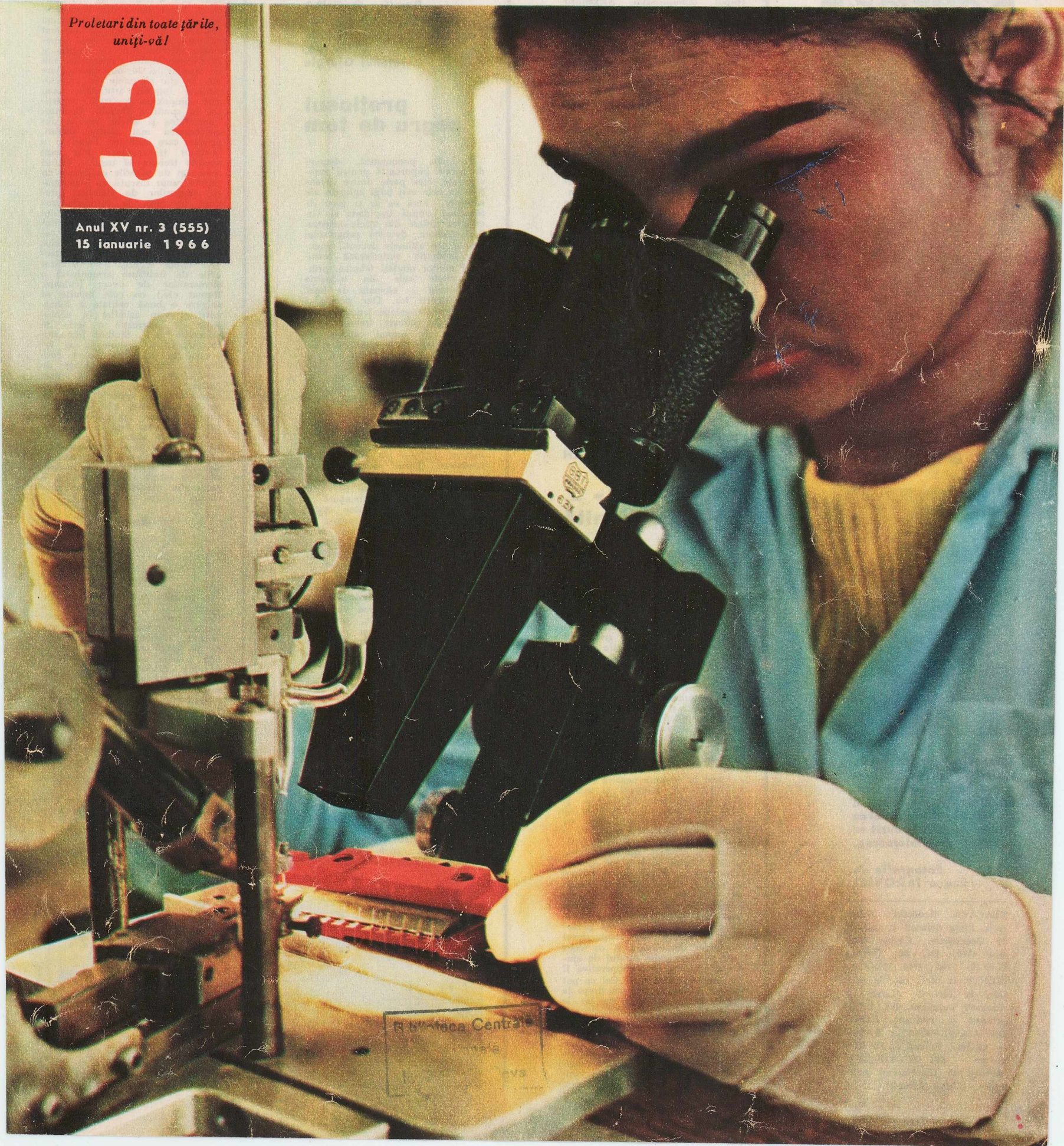

flacăra

*Proletari din toate țările,
uniți-vă!*

3

Anul XV nr. 3 (555)
15 Ianuarie 1966

Biblioteca Centrală
nr. 1
1966

mărturii despre unirea principatelor

În aceste zile, sutele de vizitatori ai Muzeului militar central zăbovesc îndeosebi într-o sală care poate fi socotită un mic muzeu al Unirii Principatelor.

Evenimentul istoric care a dus la formarea statului nostru național unitar e oglindit aici prin obiecte de epocă, documente, stampe, lucrări plastice, fotografii, care oglindesc pregătirea, proclamarea Unirii și lupta pentru desăvârșirea ei.

Întreaga sală e dominată de chipul domnitorului Alexandru Ioan Cuza așa cum ni l-a redat pensula vigoasă a lui Carol Popp de Szathmari.

Amintindu-ne de Ion Roată, citeva stampe vorbesc despre acele adunări ad-hoc din Principatele Române, unde au pătruns pentru prima dată reprezentanții țărânilor. Două drapelul tricolore îmbrățișează în centrul lor capul de bour și acvilia, tradiționalele efigii ale Moldovei și Țării Românești. Pe unul dintre drapelul domnești se poate desluși: **Unirea Principatelor — fericea românilor. Trăiască Alexandru Ioan I!**

Pe drapelul acordate de Al. Cuza armatei unificate, pe platu Cotrocenilor, la 1 septembrie 1863, sînt scrise cuvintele încărcate cu dogoarea dragostei de țară a domnitorului: „**Drapelul este România, acest pămînt binecuvîntat al patriei, udat cu singele străbunilor noștri și îmbelșugat cu sudoarea muncitorului. Este familia, căminul fiicăruia, casa în care s-au născut părinții voștri și în care se vor naște fiii voștri... Drapelul este în același timp trecutul, prezentele și viitorul: este istoria întregă a României!**”

O reproducere după „Hora Unirii” al lui Th. Aman, uniformele, armamentul, obiectele ce aparțineau diferitelor personalități, ordinul Steaua României și medalia Pro virtute militare instituite de Cuza, precum și numeroase documente completează lista mărturiilor materiale ale mărețului proces al Unirii.

T. PAULIAN

bătrînilor — o viață tihnită

Țăranii muncitori din comuna noastră au primit cu viu interes proiectul Statutului Casei de pensii a membrilor cooperativei de producție. Acest document izvorât din importanțele măsuri inițiate de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român — este o nouă dovadă a grijii față de om. Citind cu atenție fiecare capitol al proiectului de Statut, dezbătînd prevederile sale, membrii cooperativei noastre își manifestă totala lor adeziune față de acest document și se angajează să muncească și mai bine pentru creșterea puterii economice a cooperativei noastre. Bineînțeles că asupra proiectului de Statut au stăruit mai mult bătrînii și cei care se apropie de vîrsta pensionării.

Avem în comuna noastră 400 de bătrîni. Unii lucrează și acum, alții își odihnesc bătrînețile. Și pînă acum noi am avut grijă de ei. I-am ajutat cu produse și cu bani, după puterea economică a cooperativei noastre. E drept însă, că în ce privește ajutorul bănesc pentru bătrîni a fost dat o singură dată pe an. De acum, fiecare cooperativă bătrîn va avea pensie, ca orice om al muncii din țara noastră. Bătrînii își pot spori de asemenea veniturile de pe lotul pe care îl au în folosință personală, în același timp cooperativă pensionar beneficiază și de ceea ce i se cuvine din fondul de ajutor de 2% pe care cooperativa îl dă conform Statutului. Cei ce pot și vor să muncească, au drept la acest lucru și după ce ies la pensie.

Mulți dintre bătrînii din comuna noastră cum sînt Ilie Negru, Stelian Țircă, Gheorghe Drăgănescu — deși au trecut binișor peste 85 de ani — și-au manifestat dorința să lucreze în continuare. Ne bucură acest lucru,

pentru că ei sînt iseuși legumicultori și avem nevoie de preceperea lor.

Acum ne pregătim pentru recoltele ce le vom obține în acest an. Foarte curînd — peste 5 zile — vom discuta planul de producție pe 1966. Am luat măsuri ca în acest an să folosim irigațiile și la porumb și la sfecla de zahăr. Pînă acum le-am folosit numai la legumicultură. Acum le extindem la multe culturi. În felul acesta vom obține producții sporite, vor crește veniturile cooperativei și, ca atare, vom putea contribui anual la fondul de pensii cu procentele tot mai însemnate.

Stă în puterea noastră să întărim tot mai mult cooperativa agricolă de producție, să asigurăm tuturor — inclusiv bătrînilor — o viață tihnită, fără griji.

Dumitru G. GUȚĂ
președintele Cooperativei
agricole de producție din
comuna Branștea,
raionul Glurgiu

prețiosul negru de fum

Anvelopa pneumatică, element de primă importanță pentru autovehicule, face parte dintre invențiile cu cele mai largi aplicații ale secolului. Fără ea ar fi greu de imaginat ritmul trepidant al circulației rutiere din zilele noastre. Perfecționare, datorită progresului tehnic din ultimele decenii, pneurile moderne sintetizează rezultatul multor noutăți tehnice, printre altele cele din industria cauciucului — element de bază al fabricării lor. Dar pentru a se obține anvelope cu rezultate funcționale ridicate, trebuie să se utilizeze nu numai cauciuc de bună calitate ci și alte materiale. Unul dintre acestea este negrul de fum.

Cerințele de negru de fum, în continuă creștere, ale industriei românești de anvelope vor fi satisfăcute, nu peste mult timp, de o nouă uzină aflată într-o fază înaintată de execuție, la Pitești. Aici se vor folosi, ca materii prime, nu combustibili costisitori (gazul metan), ca în cazul procedeelelor mai vechi, ci reziduuri petroliere și gaze de sondă. Uzina este concepută să producă anual, în prima etapă, peste 18 350 tone de negru de fum, urmînd să se extindă ulterior. O mare parte din utilajele cu care e înzestrată sînt fabricate în uzinele noastre constructoare de mașini.

Datorită automatizării și mecanizării procesului tehnologic, produsele uzinei piteștene vor prezenta calități sporite, avînd o ridicată abrazivitate și omogenitate. Destinat să servească la fabricarea anvelopelor, în amestec cu cauciucul obținut în cadrul Combinatului de cauciuc sintetic din orașul Gh. Gheorghiu-Dej, negrul de fum ce se va produce la Pitești va permite îmbunătățirea, în continuare, a calității anvelopelor realizate de uzinele „Danubiana” și „Victoria”-Florești. Principalele efecte ale prezenței lui în compoziția pastei de cauciuc din anvelope vor fi sporirea rezistenței la rulare și, deci, prelungirea duratei de funcționare. Negrul de fum pe care uzina piteșteană îl va livra începînd din acest an, va fi folosit și la fabricarea unei largi game de produse din cauciuc cu calități tehnice și funcționale ridicate.

R. NICOLAE

știință și producție lumina de interior — obiect de studiu

Mai puțin atent la amănunte, vizitatorul grăbit al unui magazin de textile, bunăoară, nu ia seama totdeauna la efectele pe care le dă lumina din interior cînd cade pe suprafața unei țesături. Dar aceste efecte pot să denatureze cu mult perceperea calității respectivelor produse, dacă nu s-a ținut seama de specificul pe care trebuie să-l aibă sistemul de iluminare în astfel de încăperi.

Iată de ce, la o recentă constătuire care a avut loc la întreprinderea „Electrobanat” din Timișoara, s-a discutat în amănunt problema realizării unor corpuri de iluminat cu caracteristici funcționale superioare, destinate să fie amplasate în diverse clădiri: magazine, săli de spectacole, locuințe particulare etc. Se știe că unele din caracteristicile luminii artificiale, cum sînt compoziția spectrală, repartiția în spații a fluxului luminos, intensitatea și altele, rezultă din conlucrarea mai multor factori, printre care calitatea sursei și a mediilor transparente prin care aceasta trebuie să treacă. Ținînd seama și de părerile exprimate cu prilejul unor discuții cu beneficiarii corpurilor de iluminat produse în 1965, la întreprinderea „Electrobanat” s-au elaborat noi procedee de lucru menite să îmbunătățească în continuare calitățile funcționale ale produselor. Astfel, au fost reproiectate unele repere, s-au analizat căile de îmbinare armonioasă a elementelor de decor (culoare, format etc.) cu cele menite să asigure o bună calitate a iluminării și s-au asimilat în tehnologia de fabricație o serie de materiale noi. Studiul factorilor fotometrici și psihologici ai fenomenului de iluminare a condus la concluzii valoroase de care se va ține seama în viitor. Așadar, lustrele, candelabrele, lampadarele și aplicile luminoase pe care le vom găsi în magazine de acum înainte vor avea calități în plus față de cele fabricate pînă acum. Ele vor corespunde mai bine cerințelor specifice ale diverselor interioare, asigurînd o lumină bună încăperilor de locuit și de lucru, vitrinelor din magazine, sălilor unor clădiri publice etc.

Radu NICOARĂ

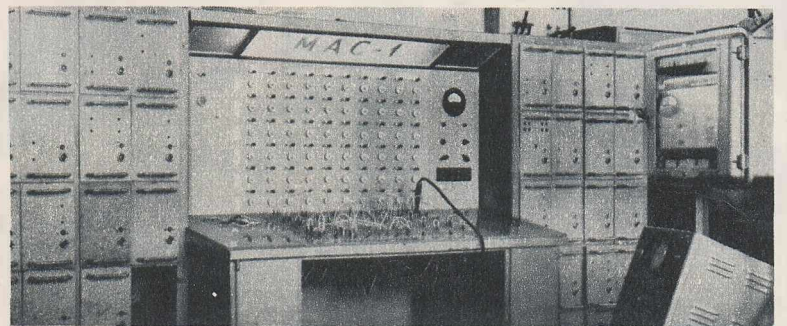
mac-1

La Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej” din București a fost terminat și pus în funcțiune recent calculatorul analogic MAC-1, realizat de un colectiv de pe lângă catedra de automatizată condus de șeful de lucrări dr. ing. Adrian Petrescu.

Construcția acestui calculator a urmărit nu numai scopuri pur didactice, legate de pregătirea profesională a viitorilor ingineri automatizatori, ci și realizarea unei mașini care prin performanțele ei să poată fi utilizată în rezolvarea unor probleme științifice legate de nevoile economice naționale, cu numeroase aplicații practice în domeniul energiei, construcțiilor de mașini etc.

Noul calculator poate să rezolve sisteme de ecuații diferențiale pînă la aproximativ ordinul 10, liniare și neliniare, precum și sisteme de ecuații algebrice sau funcții operaționale mai complexe.

MAC-1 reprezintă un pas înainte în construcția calculatoarelor analogice realizate la noi în țară.

coperta noastră

Întreprinderea de plese de radio și semiconductoare Băneasa-București. La linia de montaj a transistoarelor sudarea firului de nichel aurit se execută sub microscop.

Fotografii de
Eugen IAROVICI

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744, ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”.

Cu toate acestea, performanțele lui pot fi încă îmbunătățite pe măsura realizării de către industria noastră electrotehnică a unor noi elemente (rezistențe și condensatoare stabile și de precizie), precum și a unor dispozitive auxiliare care să facă posibilă lărgirea gamei de probleme rezolvabile.

Ing. A. SCHÄCHNER

anticipări editoriale (VII)

Continuăm (vezi și „Flacăra” nr. 2), interviul pe care ni l-a acordat tov. ION BLAGA, directorul editurii „Meridiane”.

— Sînt mult apreciate ghidurile turistice și cele de prezentare a unor monumente arhitectonice. Ce va apărea în 1966 ?

— Cititorii noștri își vor putea procura în anul 1966 noi asemenea tipărituri cum ar fi: ghidul „România”, ediția îmbunătățită a ghidului „Pe scurt despre România”, ghidurile regionale: „Banat”, „Suceava” și „Argeș”; volumele „Cu trenul în vacanță”, „1 000 km în jurul arcului carpatic” și „Valea Oltului” (în colecția „Itinerar turistic”) și micile albume „București”, „Litoralul românesc”, „Tg. Mureș”, „Arad”, „Vatra Dornei”, „Sinaia” etc.

— Colecțiile existente — „Monumentele patriei”, „Mici îndreptare de monumente istorice” și „Caiete — album de arhitectură veche” vor fi continuate cu lucrările: „Golești”, „Cetatea Sibiului”, „Cluj medieval”, „Curti domnești din Moldova”, „Cetățile Banatului”, „Turmu-Roșu”, „Sucidava”, „Cucuteni” și multe altele. Menționăm și volumele „Arhitectura nouă a Iașului” de Gh. Husar și „Galați — noua arhitectură” de V. Sebestyen, în care se vor reda în imagini noile construcții ale acestor orașe.

— În dese rânduri presa a solicitat editurii dv. să tipărească lucrări din domeniul teatrului și cinematografului. Ce ne puteți spune în acest sens ?

— Teatrul este prezent în aparițiile editurii pe 1966 cu lucrările „Teatrul în Republica Socialistă România” de Radu Beligan, „Teatrul de păpuși în România”, „Personajul în teatru” de V. Silvestru ș.a. Cinematografia va fi reprezentată de volumele: „Filmul românesc de altădată” de J. Mihail, „Documentarul românesc” de C. Căliman (din seria „Biblioteca cinematului”) etc. În aceeași serie, pentru popularizarea unor momente importante ale cinematografului mondial și a unor personalități marcante vor apărea: „Gérard Philippe”, „Luchino Visconti”, „Jean Renoir”, „Laurence Olivier”, „Vittorio de Sica”, „Filmul japonez contemporan”, „Western”, „Marlene Dietrich”. Vor mai putea fi citite antologia „Scrieri despre arta filmului” și volumul lui T. Caranfil „Capodopere ale filmului mut”.

— Sîntem informați că editura își propune să editeze lucrări de autori străini. Despre cine și despre ce lucrări este vorba ?

— Este vorba despre traducerea lucrării lui H. Lhote „Frescele din Tassili”, despre lucrarea lui L. Venturi „Pictori moderni” și de volumele „Manet” și „Toulouse Lautrec” de H. Perruchot.

— Ce ați mai dori să comunicați cititorilor revistei „Flacăra” ?

— În afară de titlurile menționate editura noastră va mai publica în anul 1966 o serie de ghiduri ale unor muzee de artă din Iași, Constanța și Cluj, ale unor muzee de istorie ca „Muzeul de istorie a Moldovei”, „Muzeul de istorie naturală Grigore Antipa” etc. De asemenea se vor tipări lucrări despre arta populară cum ar fi: „Scoarțe românești” de P. Petrescu și P. Stahl, „Creația populară în lemn” de Georgeta Stoica și B. Zderciuc. Menționez că majoritatea volumelor pe care le-am amintit la fiecare capitol apar și în limbi străine.

Horățiu STĂTESCU

prefabricate pentru agricultură și zootehnie

Creșterea volumului de investiții destinate agriculturii care va duce printre altele la amplificarea

și modernizarea bazei materiale a horticulturii, legumiculturii, zootehniei etc., determină unele schimbări în domeniul construcțiilor destinate să deservească aceste sectoare. Dacă pînă nu demult materialele tradiționale folosite în amenajările agrozootehnice erau lemnul, cărămida, țigla ș.a., astăzi își fac loc pe scară din ce în ce mai largă prefabricatele industriale.

Preocuparea pentru producerea unor sortimente cît mai variate de prefabricate pentru construcții agrozootehnice a devenit cu atît mai importantă cu cît cerințele sînt nu numai din ce în ce mai mari dar și mai complexe. Lucrătorii întreprinderilor specializate din cadrul Ministerului Industriei Construcțiilor au livrat pînă acum importante cantități de tuburi pentru irigații și amenajări hidroameliorative, de igheaburi precomprimare, spalieri pentru vie, elemente pentru răsadnițe și complexe avicole, piese pentru ferme de taurine etc. Au fost organizate linii de fabricație moderne care asigură o livrare ritmică și o calitate superioară a produselor, iar în prezent se află în lucru alte amenajări de acest fel menite a asigura producerea stîlpilor de beton pentru instalații electrice rurale, a blocurilor de beton celular autoclavizat, a grinzilor pentru diverse construcții etc. În cadrul Ministerului Industriei Construcțiilor, al Comitetului de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistemizare și al Consiliului Superior al Agriculturii se studiază temeinic îmbunătățirea modalităților de lucru cu aceste prefabricate și creșterea calităților lor funcționale, astfel încît să se obțină în cel mai scurt timp extinderea lor pe scară cît mai largă. Avantajele noilor semifabricate sînt numeroase. Construcțiile executate cu prefabricate sînt mai durabile, mai ieftine și oferă posibilități mai largi de adaptare la unele funcțiuni specifice. În viitorul apropiat, prefabricatele industriale vor începe să cucerească și domeniul construcțiilor de locuințe din localitățile rurale. Va fi o nouă cale de transformare a aspectului edilitar al satelor, de înfrumusețare și modernizare a acestora.

R. NICOLESCU

chimie și recolte

Profesorul DAVID DAVIDESCU, șeful secției de învățămînt din Consiliul Superior al Agriculturii, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, a fost solicitat de rubrica noastră „Curier” în legătură cu unele probleme ale chimizării agriculturii.

O primă întrebare, tovarășe profesor: ce credeți că ar fi interesant de știut despre ritmul în care se va dezvolta în viitorul apropiat sectorul industriei chimice care va veni în sprijinul agriculturii ?

— Acest ritm este, după părerea mea, o expresie elocventă a politicii agrare a partidului nostru. Este un ritm intens, merit să slujească din plin modernizarea agriculturii românești. După cum știți, în 1970 volumul producției de îngrășăminte chimice va fi de peste 3,8 ori mai mare față de cel din 1965.

Practic, ce va însemna aceasta ?

— Bineînțeles că sporuri de recoltă. La sfîrșitul anului 1970 vom avea în agricultură 1100 000 tone de îngrășăminte. Sporurile pe care le vor aduce aceste îngrășăminte sînt egale cu producția a 4-5 milioane ha de teren neîngrășat. Lucrul acesta spune foarte mult. Aș vrea să mă opresc asupra unui fapt: îngrășămintele chimice măresc producțiile agricole numai dacă sînt folosite în mod judicios, după criteriul științific, pe baza cunoașterii solului și a cerințelor plantelor ce se cultivă.

— Care sînt obiectivele spre care se îndreaptă industria chimică în scopul slujirii cît mai eficiente a agriculturii ?

— În afară de sporirea cantităților de îngrășăminte chimice se are în vedere realizarea unor sortimente corespunzătoare condițiilor din țara noastră. Se vor realiza importante cantități de uree, precum și îngrășăminte complexe și lichide. Azotul, element de prim ordin în componenta îngrășămintelor chimice, își va cuceri dreptul legitim în îmbunătățirea raportului dintre el și fosfor.

Noul hotel internațional turistic ridicat în orașul Piatra-Neamț.
Fotografie de Mihai PÎRGARU

O ultimă întrebare: care va fi la sfîrșitul lui 1970 consumul de îngrășăminte chimice care va reveni la un locuitor ?

— În prezent, în țările dezvoltate folosirea îngrășămintelor chimice raportate la un locuitor a ajuns la 25-30 kg. La sfîrșitul cincinalului la un locuitor din România acest consum va depăși 50 kg. Aceasta arată ritmul intens în care va spori utilizarea îngrășămintelor chimice în țara noastră, aceasta înseamnă în ultimă instanță un spor mediu de recoltă de 400-500 kg cereale la hectar.

G. MINIȘAN

arheologie

ce mai e nou ...în neolitic

În decurs de un an, numărul vizitatorilor muzeului din Piatra-Neamț s-a dublat depășind 152 000 de oameni.

În cele patru secții ale muzeului (arheologie, științele naturii, arte și — în curînd — etnografie) sînt conservate cu grijă piese care marchează evoluția ținutului și a oamenilor acelor locuri, din vremuri foarte îndepărtate și pînă azi. (Ptolemeios, cunoscut geograf al antichității, care a trăit pe la mijlocul celui de-al doilea veac al erei noastre, se referă la o cetate getică, situată la apus de Siret, cu numele Petrodava care, după părerea unor cercetători, n-ar fi alta decît Piatra-Neamț.

Într-o foarte scurtă convorbire avută cu Constantin Matasă, directorul muzeului, l-am rugat să ne înfățișeze planurile de cercetări ale colectivului:

— Planul nostru pentru anul 1966 își propune să ducă cu un pas înainte ce am făcut pînă acum. În primul rînd vom continua cercetările pe șantierele deschise și vom deschide noi șantiere. Mă refer la Frumușica (neolitic), Bîtea Doamnei (geto-

dacic), Slobozia-Roznov, Bîlănești, Dămănești etc. Tot în anul 1966 împreună cu o serie de colaburatori printre care îi amintesc pe B. Geza și V. Bîrliba vom publica cîteva lucrări: vechimea orașului Piatra-Neamț, tabăra militară feudală de pe Bîtea Doamnei și tezaurul din secolul al XVIII-lea descoperit la Piatra-Neamț. Fără îndoială cercetările pe care le facem se vor solda și cu noi piese, care ne vor îmbogăți muzeul.

Bazil DUNĂREANU

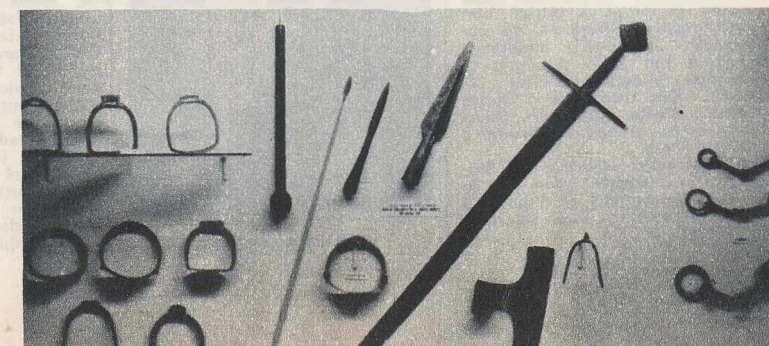
ceramică „terra sigilata”

Dorința legitimă a arheologilor români de a nu lăsa nici o palmă de pămînt necercetată se concretizează an de an, iar așa-zisele „pete albe” existente în trecut istoric al unor raioane și regiuni din patria noastră dispar treptat.

Iată, Maramureșul, regiune socotită de unii istorici, pînă în urmă cu cîteva ani, ca fiind foarte puțin locuită în epocile străvechi, se dovedește acum foarte bogată în urme materiale ale civilizației dacice. Acest teritoriu a aparținut unuia din triburile costobocilor. Este vorba de cercetările recente efectuate de un grup de specialiști condus de Hadrin Daicoviciu, care în urma săpăturilor din localitatea Medieșul Aurit din raionul Satu-Mare au scos la iveală o întreagă așezare (centru meșteșugăresc cu cuptoare de ars ceramică) aparținînd dacilor liberi, rămași în afara cercului de cîmpire romană. În locuințele acestora s-au descoperit sticle și ceramică romană (ștampilată „Terra sigilata”), precum și alte interesante elemente de cultură materială care dovedesc strînsele relații existente între populația locală a dacilor liberi și locuitorii daco-romani din alte regiuni ale țării noastre.

Paul GOLUMBEANU

Piese găsite pe locul unei tabere militare de cavalerie din secolul al XIII-lea de pe Bîtea Doamnei conservate în muzeu.

me-
men-
to

teatru

■ **Dramaturgia Unirii.** În afară de piesetele, cîntecele și monoloagele scrise la timpul respectiv de Alecsandri, Millo etc., actul Unirii de la 1859 a inspirat și pe dramaturgii contemporani. Astfel Mircea Ștefănescu (pe scena Teatrului Național din București) și Tudor Șoimaru (Teatrul Național „V. Alecsandri” din Iași) au scris piese inspirate din acest însemnat eveniment istoric. Sperăm că în această lună vom vedea aceste două spectacole remarcabile nu numai prin temă ci și prin tinuta lor artistică.

■ **Debut în dramaturgie.** Prozatorul Corneliu Leu. Piesa „A doua dragoste”. Scena: Teatrul de stat din Constanța. Regia: C. Dinischiotu. În distribuție: Ileana Ploscaru, Dan Herdan, Paul Lavric, C. Guțu, Aurora Simionică, Sandu Simionică. Din nou teatrul de pe malul mării se arată laudabil în ceea ce privește numele noi ale creației dramatice.

■ **O piesă de Shaw puțin jucată** e „Androcle și leul”. Teatrul Național din Cluj a... spart această „tradiție”. Spiritualele fabule dramatice e închinată credinței în gemenele noului. Spectacolul inspirat înscenat de Ion Taub are ca protagonist pe actorul A. Munte (Androcle). Doi tineri actori: Valeria Seciu (Lavinia) și Ștefan Sileanu (Căpitănel).

■ **G. M. Zamfirescu la Iași.** Pe scena Teatrului Național din Iași, pe care a slujit-o ca regizor, „Gemi” e prezent într-un spectacol pitoresc cu „Idolul” și „Ion Anapoda”. Regia: Ion Lăscăr. Scenografia: Marga Ene. În distribuție: Rella Ghițescu, George Macovei, Cristina Deleanu, Cornelia Gheorghiu, Val Ionescu, Alfonso Radvanski.

■ **„Sfîntul Mitică Blajinul”,** satira lui Aurel Baranga la adresa carierismului, incapacității, demagogiei, se înscrie în repertoriul a tot mai multe teatre. La Petroșeni în regia Marietei Sadova joacă Dumitru Drăcea (Mitică), Elisabeta Belba, Mariana Cercel, Marcel Popa. La Sibiu în regia Arianei Stoica apar Nicu Niculescu (Mitică), Mircea Hîndoreanu, Teodor Portărescu, Romeo Mogos.

■ **Visul unei nopți de iarnă.** După mulți ani, comedia lui Tudor Mușatescu s-a reluat pe scena Teatrului de stat din Arad, aducînd la rampă o intrigă literar-sentimentală presărată cu cunoscutele „panseuri” mușatiene. Regizorul Ion Jivan a căutat să sublinieze situațiile comice ale textului. Din distribuție: Viorica Popescu, Florin Blănișescu, Elena Bodi, Nicu Antoniu. Decoruri: Francisc Toth.

■ **Prea multe spectacole „suspendate”, „amîinate” etc., etc. în Capitală.** Spectatorii au dreptul să ceară teatrelor o mai riguroasă planificare.

televiziune

DUMINICĂ 16 IANUARIE. Înaintea de a nota ce va fi, un scurt cuvînt despre ce a fost: salutăm ideea — oarecum inedită — de a înlocui uneori, ca în ziua de 9 ianuarie, duminicalul program de varietăți (indiferent sub ce titlu s-ar prezenta) cu un excelent spectacol teatral — „Ondine” de Jean Giraudoux. Felicităm, cu acest prilej, pe realizatorii emisiunii, pe tinerii interpreți în frunte cu Daniela Anencov și pe profesorul lor, George Carabin. ■ Și acum, vă anunțăm o „mare emisiune”, una dintre cele mai furtunoase, mai pasionante, mai mult discutate: Dialog la distanță cu eroii și eroine de toate vîrstele din regiunile Suceava și Maramureș (19.00).

LUNI 17 IANUARIE. Emisiunea „Pasiuni” și-a cîștigat incontestabile merite. O recomandăm deci (20.00). ■ Rubrica de știință ne rezervă o plăcută surpriză: o peliculă realizată de televiziunea suedeză prezentînd pe laureatii Premiului Nobel — 1965 în domeniul științei (20.30). ■ Un recital de poezie intitulat „Din cronica poetică a Unirii” (21.20). ■ Emoționantă revedere cu cîteva stele de cinema demult apărute: Greta Garbo, Tom Mix, Mary Pickford, Rudolf Valentino și alții (21.50).

MIERCURI 19 IANUARIE. Un spectacol teatral de prestigiu: „Cuza-Vodă”, prezentat de colectivul „Naționalului” bucureștean: Constantin Bărbulescu, Niki Atanasiu, Marieta Deculescu, Marcel Anghelescu, Cella Dima, Ion Henter, Emil Liptac, Elisabeta Preda, Virgil Popovici, Nicolae Brancocmir și alții. Regia: Sică Alexandrescu (20.00).

JOI 20 IANUARIE. Cunoscuta povestire a lui Creangă „Moș Ion Roată și Unirea” a fost ecranizată și va fi prezentată pe micul ecran (20.00). ■ Apreciatul violonist Mihai Constantinescu ne oferă un recital (20.30). ■ Marele premiu al Festivalului internațional al filmului de la Cannes este o carte de vizită de indiscutabil prestigiu. Să urmărim, deci, filmul japonez „Poarta infernului” distins cu acest premiu (21.00).

VINERI 21 IANUARIE. Un montaj de versuri și proză inspirat de pagini din istoria Unirii (21.45). ■ Teleglobul ne propune o plimbare prin Viena. O acceptăm cu plăcere (22.00).

SIMBĂTĂ 22 IANUARIE. Tele-enciclopedia (20.00). ■ Ni se înfățișează o seamă de mărturii ale Unirii, documente ale vremii conservate în muzeele din Iași și București (21.00). ■ „Aventură nocturnă” piesa lui Sean O'Casey, adaptată pentru micul ecran, în interpretarea lui Dumitru Dunea, Stela Popescu, Natașa Alexandra, Marian Hudac (21.30). ■ Cea mai năstrușnică ispravă a „Sfîntului”: simbăta aceasta nu apare.

Marcel Anghelescu

cinema

■ **Duminică la ora 6** — debut în cinematografie al unui apreciat regizor de teatru, Lucian Pintilie care, la această primă realizare, se impune prin stăpînire deplină a multor taine ale limbajului cinematografic modern. Povestea de dragoste a celor doi uteciști în anii ilegalității (scenariu: Ion Mihaileanu în colaborare cu regizorul) emoționează prin profundele implicații umane ale fiecărei acțiuni, ale fiecărui gest sau gînd. Multe din întrebările tinerilor eroi ni se adresează nouă, contemporanilor. În rolul principal, Irina Petrescu îndreptățește toate marile noastre speranțe în ceea ce privește nașterea unei adevărate vedete de film. Partenerul ei, debutantul Dan Nuțu — demn de luat în seamă.

■ **Femeia în halat** — nu ceea ce se întîmplă în acest film realizat de regizorul J. Lee Thompson are importanță: povestit în trei cuvinte ar putea să pară o perfectă melodramă. Dar știm cum stau lucrurile cînd pe ecran apare un mare actor: totul se transformă. În cazul de față, minunea o înfăptuiește Yvonne Mitchell, distinsă cu premiul „Ursul de argint” la Festivalul de la Berlin din 1957.

Yvonne Mitchell

■ **Trei surori** — binecunoscuta piesă a lui Cehov, scoasă dintre cei patru pereți ai camerei de către regizorul sovietic Samson Samsonov. Oricum, tot teatru rămîne. Cei drept, de bună calitate. Acțiunile care dau viață celor trei surori sînt deosebit de sensibile: Liubov Sokolova (Olga), Margarita Volodina (Mașa), aceasta ne este cunoscută din filmul „Tragedia optimistă” și Tatiana Malcenko (Irina).

■ **Săsa** — film spiritual și plin de vervă despre tineret și închinat acestuia. Autorul, regizorul iugoslav Radenco Ostojici a fost răsplătit din plin la Festivalul cinematografic de la Pola, unde a dobîndit trei premii: pentru regie, scenariu și debut. Nu e puțin!

■ **Putem întîlni la ora de față, pe ecrane, trei maeștri ai comediei în sensul plin al cuvîntului: Max Linder (în compania lui Max Linder), René Clair (Ultimul miliardar) și Jacques Tati (Unchiul meu).**

■ **Un documentar care reține atenția: „Universuri picturale”** realizat de Nina Behar (regizoare) și Doru Segal (operator). Conducu cu pricepere de acești doi cineaști, aparatul de filmat devine un martor sensibil al unuia din cele mai delicate și frîmțante procese: nașterea operei de artă.

■ **Actori care trebuie văzuți: Sergo Zahariadze (Tatăl soldatului), Claudia Cardinale (Fata lui Bube), Jean Marais (Trageți în Stanislav), Peter Finch (Boceluta), Kirill Lavrov (Credeti-mă, oameni).**

cartea

■ **O nouă apariție din opera lui Dănil Zamfirescu** în Editura pentru literatură, cu celebrul său roman **Viața la țară** însoțit de o bună prefață semnată de Mihai Gafița, care a mai scris cu pricepere și în alte rînduri despre acest clasic al literaturii noastre. ■ Contribuții bibliografice demne de atenție pune la îndemîna cititorilor (cadre didactice, studenți, specialiști etc.) Biblioteca centrală universitară din București. Astfel după apariția unei lucrări în legătură cu discuțiile despre realism, e de menționat o altă recenzie, despre **Romantismul în lite-**

ratura română. Într-un număr de 134 de fișe adnotate (referitoare la cărți, studii, articole din presă etc.) ni se prezintă contribuțiile a 82 de autori clasici și contemporani, români și străini (cîțiva), referitoare la această problemă. Cercetînd 64 de periodice (în special de după primul război mondial, fără a le neglija însă și pe unele dintre cele anterioare), ca și o serie de volume, colectivul a dispus materialul în patru capitole: 1. **Generalități despre romantism. Specificul romantic;** 2. **Romantismul românesc. Esența lui ca fenomen de inspirație națională. Personalități romantice românești;** 3. **Periodizare. Curente literare. Interferențe;** 4. **Influențe.** Un index al periodicelor consultate și unul alfabetic de autori înlesnesc manevrarea acestui util instrument de informare. Ar trebui, de aceea, găsită o cale pentru ca asemenea contribuții să ajungă, dacă nu în toate bibliotecile din țară, măcar în cele școlare.

■ **Alături de Ursul pielit de vulpe** al lui Ion Creangă mai semnalăm alte cîteva cărți pentru copii: **A doua carte a Ralucai** de Victor Tulbure (ilustrații de Anghel Petrescu-Tipărescu, plasticiană cu exerciții îndelung și merituos în acest domeniu). **Azi Neptun și Nicușor** vor să facă un vapor de Tudor Măinescu și Gh. Cernăianu. **Povestea numerelor** (pe alocuri foarte pedagogic atractivă) de Florica T. Cîmpan.

■ **Liviu Călin** și-a adunat într-un volum o serie dintre versurile sale. Tipărit la Editura pentru literatură, acesta se intitulează — am zice semnificativ — **Spirale.** Minus cîteva popasuri și unele trecătoare poticniri ori dări înapoi, spirala volumului e ascendentă.

■ **Eugen Simion** și-a adunat în volum o serie dintre studiile, articolele și cronicile sale, sub titlul **Orientări în literatura contemporană.** Apărută la Editura pentru literatură, cartea marchează prezența unui critic avizat.

■ **Cîteva bune cărți de muzicologie: Romani Rolland — Marile epoci creatoare: Simfonia a IX-a; Teodor Bălan — Leonard și Ernest Krause — Richard Strauss** (traducere, care putea fi încă mai limpede, de Eugenia Ionescu și Ruxandra Bolintineanu). Toate aceste cărți au apărut la Editura muzicală, care face un bun serviciu cititorilor punîndu-le la îndemîna asemenea lucrări. Pe cînd însă un volum din scrierile unui Em. Ciomac, ori Const. Brăiloiu, ca să nu-i pomenim decît pe doi dintre muzicologii cărora li se cuvine toată atenția și din punct de vedere editorial?

■ **Atractiv albumul despre Baia-Mare** scos de editura „Meridiane”. Cu un text bine gîndit al lui Pop Simion și cu o seamă de fotografii artistice ale lui Sandu Mendrea, albumul constituie o certă reușită a colecției.

muzica

■ **Cîteva lucrări „clasice”** din repertoriul muzicii scrise în secolul nostru vor fi prezentate în ciclul **Seri de muzică contemporană** de activii interpreți: Emilia Petrescu, Martha Kessler și dirijorul Paul Popescu. „Simfonia op. 21” de Anton Webern, „Muzica funebă” de Paul Hindemith, „Cantata” de Stravinski, „Pierrot Lunaire” de A. Schonberg și — pentru prima oară în țara noastră — o lucrare de compozitorul vestgerman K. Stockhausen: **Kontrapunkte nr. 1.** Își dau concursul violonistul Nicolae Rădulescu și corul „Madrigal”, dirijat de Marin Constantin (sala Mică a Palatului — 21.1.).

■ **Recitalul de muzică franceză** al pianistului Alexandru Demețrad cuprinde cîteva din piesele sale de recunoscut succes: alături de Franck, Debussy și Ravel, afișul mai menționează lucrări de Fauré și Poulenc (sala Mică a Palatului — 19.1.).

■ **Un oaspete german, Iulius Karr Bertoli,** va dirija concertele săptămînale ale Filarmonicii „George Enescu”. Soliști vor fi violonistul Ștefan Ruha și violoncelistul Iacob Dula (Dublul concert de Brahms). Așteptăm cu interes prima audiere a Sonetei pentru coarde și cembale de venețianul Tommaso Albinoni (muzică preclasică), Simfonia a VI-a de Schubert, rar prezentă în concertele noastre și, desigur, această

versiune a „Tripticului simfonice” de Zeno Vanea.

■ **Turnee în țară.** Formația mexicană „La siesta” continuă turneul început în luna ianuarie, în orașele Lugoj, Brașov, Reșița, Caransebeș, Turnu-Severin, Tg. Jiu, Craiova. Ansamblul de muzică ușoară alcătuit din Doina Badea, Marina Voica, Willi Donea, Ovid Teodorescu și Valentin Baciu va prezenta spectacolul **Melodii pe adresa dumneavoastră** la Constanța, Tulcea, Medgidia, Brăila, Galați, Focșani, Cîmpina, Brașov, Tohan, Sighișoara, Medias, Luduș, Aiud, Tirgu-Mureș, Reghin, Bistrița, Vișeu.

plastică

■ **Sala din bd. Republicii: Marcel Chirnoaga** — gravură. Evident, gravura aceasta refuză merituos facilitatea, ba chiar cultivă din-ădins dificultatea și în creație, și în tehnică, îmbinînd alegoria amplă și efectele laborioase de medievală prestanță tipografică. Acel ciclu sarcastic și grav care invocă lumea banului uzează pe de o parte de insigne simbolice (pășari cu profil prădalnic, statuia Libertății răsturnată, silueta rigidă a unui nou Marte, salbele de monede ale unui nou Hermes), iar pe de altă parte face uz de mijloace persuasive care trezesc sentimente din ordinea afectivă a tristeții și neliniștii (efectele de metalică duritate, armură și bani, război și lăcomie și, peste toate, semnele ruinei). Această tehnică o însă improprie să emită mesaje senine, cum încearcă totuși artistul. Alt aspect interesant: sinteza experienței clasice a gravurii — desen (artă nobilă de suplete și precizie) și a experienței ultramoderne în a face „structuri” grafice cu materiale și unelte noi. („Pădurar”, „Spățiu” — ni se par izbînzi în această încercare). Mai greu de prețuit sînt cîteva piese, mai ales „Nunța”, cu un amestec brut de motive și perspective Chagalliene și vignete de ingeri de felul celor pe care le imprima Anastase Demian acum 30 de ani în marginea unei lirici transcendentale.

■ **Galeriile din bd. Magheru: pictorul Costin Ioanid** improvizază sprînjar și rafinat în desen ca și în ceramică, lemn și metal, imagini care asociază verva graficii dinamice din familia unui Dufy, cu un bagaj de figuri și culori inspirate din folclor. Cele două personaje în altorelief de ceramică policromă ne par a însuma calitățile de volubilitate, bun-gust și meșteșug, risipite darnic în toată această expoziție.

disc

■ **Un document de-o rară valoare: discul cu arii din opere interpretate de Florica Cristoforeanu.** Cîntăreața română de famă mondială, și-a cucerit gloria pe cele mai mari scene lirice ale lumii. Renumiții conducători de orchestre: Toscanini, Strauss, Tullio Serafin, Perlea au prețuit-o pentru interpretările ei de-o valoare unică. Ariile din Mignon, Carmen și Samson și Dalila, prezente pe acest disc, au fost înregistrate după imprimări vechi, bineînțeles recondiționate cu multă acuratețe. Luați neapărat acest disc... Aveți ce asculta! (ECD-1101).

■ **J. S. Bach — Magnificat și Cantata nr. 142,** înregistrate într-o coproducție cu Philips, reprezintă o editare de mare prestigiu a Electrecordului. O interpretare magnifică: corul și orchestra „Pro Arte” din München. Sub bagheta dirijorului Kurt Redel și a maestrului de cor Helmuth Banzhaf interpretează: soprana Sena Jurinac, mezzosoprana Eugenia Zareska, tenorul Theo Altmeyer și basul Heinz Rehfuß (ECE-0197).

■ **Pentru amatorii de-aș însuși noțiunile elementare de muzică,** au apărut două instructive discuri: „Elementele constitutive ale muzicii” (EXD-1107 și 1108). Autori: Ion D. Vicol și Dragoș Alexandrescu. Continuarea „cursului” se poate realiza cu ajutorul celor trei discuri, apărute mai de mult. „În ajutorul iubitorilor de muzică”, de Alfred Mendelsohn.

importantul „lucru mărunț”

Am început să renunțăm a mai spăla lenjeria acasă. O dăm la „Nufărul”. Cumpărăturile le comandăm prin „Mercur”. Ne împletim pulloverul la cooperativă. Sîntem mulțumiți de aceste servicii și de multe altele la care ne invită viața modernă?

Acest lucru încearcă să-l stabilească cea de-a treia serie a anchetei noastre...

de la lume adunate

Cetățenii s-au obișnuit tot mai mult să scrie presei. Ne scriu despre serbarea de sfîrșit de an a copilului, despre blocul nou în care s-au mutat, despre cinemascopul inaugurat în cartier. Cînd răsfoiești o asemenea corespondență primită cu poșta de dimineață încerci un sentiment reconfortant. Cîteodată însă unele scrisori ne amărăsc. E vorba de cele care semnaleză, de obicei, lucruri mărunte. Să lăsăm oare necazul mic să ne umbrească viața?

...Stan N. Petre din comuna Măgura, raionul Cislău, a solicitat încă din vară cooperativei „Muncitorul” din Buzău să i se facă acasă o sobă de teracotă. „Din 7 septembrie aștept să mi se trimită un meseriaș. Cred că am făcut vreo douăzeci de drumuri, și eu, și soția mea, și o soră din Buzău. Ce să fac? Soba mi s-a reținut din salariu, plăcile stau afară, în balcon, iar eu tremur cu familia în casă”. Iată-l deci pe Stan N. Petre în postura de... Stan pățitu’.

O altă scrisoare ne istorisește palpitantele aventuri ale unei perechi de sandale.

„Anul trecut, mai exact la 17 iunie, s-au împlinit doi ani de cînd mi-am comandat o pereche de sandale la cooperativa din Botoșani” — ne scrie Ștefan Arionovici (de altfel și el cooperat la cooperativa „Înfrățirea” — secția radio).

Se pare că aceste sandale — nefericit confecționate — i-au oferit prilej de nesfîrșite plimbări. Dar cu sandalele sub braț, nu încălțate. „De cînd am fost pus pe drumuri (Șt. Arionovici cerea restituirea acontului) mi-am rupt alte cîteva perechi de pantofi”.

Gheorghe V. Cîrjă din Filioara (raionul Tg. Neamț) are alt necaz. Și-a cumpărat un aparat de radio „Darclée 3”. Numai că la exact o săptămînă aparatul s-a defectat. „De 5 ori l-am dat la reparat la cooperativa meșteșugărească din Tg. Neamț, dar și azi tot stricat este”.

Veți întreba: ce ar putea exista comun între un radio recidivist în defecțiuni, o sanda strîmțată și o sobă care încălzește... balconul! Oare chiar nimic? Ba nu. Noi am găsit numitorul comun: se numește tergi-versare. Se numește lipsă de grijă pentru timpul omului. Se numește, poate, și insuficiență competență. Se numește, în ultima instanță, nepăsare, morb care atacă uneori și serviciile publice.

diversitate nesfîrșită de meserii

De fapt, cine se ocupă de organizarea acestor mărunte servicii publice? Tovarășul ing. G. Leonescu, director în U.C.E.C.O.M., cunoscînd pasiunea gazetărească pentru cifrele concludente, ni le oferă pe loc.

— Avem, dacă cuprindem în aceste cifre și mediul urban și cel rural, un număr de 298 de cooperative, cu 12 000 unități și 123 355 cooperatori. Vă dați seama ce diversitate nesfîrșită de meserii — corespunzînd diversității nesfîrșite a nevoilor materiale zilnice ale omului — se practică în unitățile noastre: de la ceaprazărie și încălțăminte, la nichelaj și reparații de televizoare, de la articole de nunți și botezuri la — ce să-i facem. ăsta-i ciclul vieții! — monumente funerare. Ne străduim astfel să răspundem — prin serviciile noastre mai mari sau mai mici — acestor exigențe ale populației, de care dv. tocmai ne vorbeți.

— Tovarășe director, toate sînt bune și nu contestăm evidenta dv. grijă pentru diversificarea tot mai amănunțită a serviciilor prestate de unitățile cooperative meșteșugărești. Am aflat de asemeni prin documentarea noastră, că și calitatea acestor servicii s-a îmbunătățit. Elogii am mai adus. Să ne oprim însă puțin la lipsuri...

— Mă rog, asta e meseria gazetarului. Vă ascultăm pregătiți pentru autocritică...

(Continuare în pag. 6)

Pentru a provoca această autocritică — și măsurile concrete ce-i vor urma — vom mai face câteva investigații prin unitățile cooperației meșteșugărești.

un zugrav pentru 3 072 apartamente

S-ar putea ca și dv., cel care citiți aceste rânduri, să locuiți în cartierul Giurgiului, într-unul din blocurile noi ce se înșiră pe distanțe de kilometri. Și s-ar putea de asemenea ca și în apartamentul dv. să se fi defectat robinetele, să se fi simțit nevoia zugrăvirii ori a rașchetării parchetului. Cui v-ați adresat atunci? Poate I.A.L.-ului raional (care a primit — numai pentru locuințele din sectorul 7 — 90 de reclamații în decursul a trei luni), poate că a trebuit să așteptați cam mult și ați preferat să vă adresați cooperativei „Întreținerea” ce are o unitate chiar în mijlocul blocurilor dv. Ne întrebăm ce șanse ați avut de a fi prompt servit, întrucât la această unitate modestă, aflată printre clădiri moderne cu exclusivă încălzire centrală, se fac numai... sobe de teracotă. E adevărat, pe firmă se anunță că aici se efectuează și multe alte lucrări de întreținere, iar responsabilă unității, tov. Paraschiva Stan, ne informează că sint dispuși să monteze parchete ori dușumele și să facă lucrări de zidărie.

— Dar noi sintem solicitați mai ales pentru sobe de teracotă...

— Nu vă supărați, nu ne e clar: cetățenii din acest cartier cu apartamentele încălzite prin calorifere mai au nevoie de sobe de teracotă?

— Nu, dar vin alți clienți, de la marginea Bucureștiului sau chiar din afara lui, care cer să le montăm sobe.

— Atunci ar fi poate mai firesc ca la dispoziția acestor solicitanți să existe o unitate mai apropiată de ei, iar cooperativa de față să se profileze pe necesitățile de întreținere ale unor clădiri moderne.

— Da, dar meșterul pe care îl avem în unitate — ne spune responsabilă — este sobar, iar pentru celelalte meserii ar trebui să solicităm lucrători de la centru. Să știți însă că nu ni se prea adresează clienții pentru zugrăveli sau parchete...

SE PARE CĂ AICI E UN CERC VICIOS: UNITATEA NU EXECUTĂ ASEMENEA LUCRĂRI PENTRU CĂ ELE NU AR FI SOLICITATE DE CETĂTENI, IAR ACEȘTIA NU LE SOLICITĂ COOPERATIVEI PENTRU SIMPLU MOTIV CĂ AICI NU GĂSESC MEȘTERI SPECIALIZAȚI. DAR NICIDECEUM PENTRU CĂ NU AR AVEA NEVOIE... I.A.L.-UL, LA FEL DE PUȚIN GRIJULIU PENTRU ÎNȚEȚINEREA LOCUINȚELOR NOI, A ASIGURAT — PENTRU ACEST SECTOR 7 DE CARE AM MAI POMENIT — UN SINGUR ZUGRAV ȘI ACESTA NUMAI PENTRU PĂRȚILE COMUNE ALE BLOCURILOR. UN ZUGRAV CARE TREBUIE SĂ ÎNȚEȚINĂ ALBUL IMACULAT AL UNOR BLOCURI... CU 3 072 APARTAMENTE NOI.

abonamente cu administrațiile blocurilor

— Aveți dreptate — ne confirmă tov. Dumitru Caracaș, vicepreședinte al cooperativei „Întreținerea” — problemele de întreținere a noilor apartamente nu au fost încă peste tot locul bine organizate.

Cum însuși renumele, ba chiar și numele cooperativei noastre ne creează răspunderi în acest sens, noi ne-am gândit nu o dată la realizarea unor abonamente cu administrațiile blocurilor pentru reparațiile curente din noile apartamente. Acestea ne-ar crea nouă posibilitatea — și obligația — de a urmări și a interveni prompt în multe neplăceri care se ivesc inerent în întreținerea unei locuințe. Se pare că această metodă a fost experimentată — cu unele bune rezultate — în Drumul Taberei. Sugerăm U.C.E.C.O.M.-ului să extindă, să organizeze pe soară mai largă metoda abonamentelor pentru lucrările de întreținere a blocurilor. Coințeseși sintem cu toții. Mulțumiți, de asemenea: locatarii ar fi scutiți de o sumedenie de mici necazuri; apartamentele ar arăta mereu îngrijite; iar meseriașii cooperatori, în orice caz nu ar avea ce pierde.

— După cite am înțeles, tovarășe Caracaș, în prezent majoritatea lucrărilor efectuate de cooperativa „Întreținerea” sint totuși mai puțin de întreținere și mai mult de construcții și reconstrucții de case, de instalări de sobe... Nu credeți că în felul acesta micile lucrări de uz curent dintr-o casă sint ocolite de meseriașii dv.?

— Trebuie să știți că majoritatea unităților noastre se află mai ales spre marginea Bucureștiului, unde pînă acum se solicitau mai ales lucrări de felul celor pe care le-ați amintit. Cum însă centrul orașului înaintează spre periferie, unde nu se mai construiesc căsuțe răzlețe ci străzi întregi cu blocuri noi, cresc tot mai mult sarcinile noastre de prestări de servicii curente pentru locatarii acestor blocuri (iar în următorii patru ani, vor crește încă de circa trei ori). Firește, trebuie să ne adaptăm la aceste cerințe noi.

— ...Și fără îndoială, să cultivați la cooperatorii dv. mai mult respect pentru punctualitate și promptitudine, ca și pentru calitatea lucrărilor efectuate. Știm că și la unitățile dv. se așteaptă cu săptămînile sobarul sau parchetarul solicitat.

— Avem păcatele noastre, le cunoaștem bine, dar și destule greutăți. Nu se repartizează întotdeauna cooperativei noastre suficiente materiale, iar cîteodată și calitatea acestora e deficitară. Se pierde mult timp cu transportul materialelor de la depozite la casa clientului. Și nici nu avem în momentul de față un dispecerat care să coordoneze și să controleze pe teren munca desfășurată de meseriași. Oricît ar fi meșteșugarul de conștiincios, altfel vine la lucru și altfel lucrează cînd știe că există un ochi atent ce-l urmărește treaba.

meserii pentru întreaga țară

Meseria e brățară de aur — se zice. Numai că, din păcate brățara aceasta este uneori lucrată dintr-un metal mai puțin prețios. Mai zăngăne cîteodată a tinichea. Mai zgîrie încheietura. Ce ne facem cu meseriași care decupează filigranul în tablă ruginită? Ce se face pentru ca meșterii cooperatori să devină, fiecare, bijutier în meseria sa? Iată subiectul asupra căruia ne întrebăm cu tovarășul Jean Ilie, vicepreședinte al U.C.E.C.O.M.

— Într-adevăr, calificarea meseriașilor e problema cheie a bunei deserviri — confirmă interlocutorul nostru. Există o strădanie continuă de a se depăși pregătirea micului meseriaș de atelier și, bineînțeles, mentalitatea lui. În rețeaua noastră se învață mereu, organizăm tot

timpul cursuri de perfecționare pentru diversele etape de calificare ale cooperatoriilor noștri, cursuri care durează între trei și opt luni. De fapt, să știți că la aceasta ne obligă însăși viața. Iată, de pildă, ce s-a întimplat în 1957: începuse atunci să se cumpere tot mai mult televizoare. Posesorii lor, încă nedeprinși cu minuirea aparatelor, alarmați de cea mai mică dereglare apărută, dădeau buzna la cooperativele de reparații. Firește, nu aveam atunci pregătite suficiente cadre de tehnicieni în specialitate, nu am putut face atunci față avalanșei de solicitări. În scurt timp, un număr de 750 tehnicieni au urmat cursurile noastre de calificare; și tot în aceea perioadă am organizat școala tehnică de radioteleviziune cu durata de trei ani, în care au fost primiți numai absolvenții de liceu.

— Considerați că aceste măsuri au rezolvat problema pregătirii tehnicienilor?

— Poate fi considerată vreodată ca încheiată o asemenea problemă? Tehnica nu se oprește doar nicio dată din mers. Dar am mai inițiat în acest sens și alte acțiuni: tehnicienii noștri au mers în fabricile producătoare de aparate electrice și electronice și au studiat acolo temeinic alcătuirea acestora și sistemul lor de funcționare. Am trimis specialiști într-o serie de reputeate întreprinderi din străinătate. (Și în alte activități am acționat în acest sens; croitori, lenjeri și coafori din cooperativele noastre s-au perfecționat timp de cîteva luni la Paris.) Pentru a stîrni o binevenită emulație printre tehnicieni, am organizat un concurs de tele-reparații în cadrul căruia fiecare participant trebuia să

rezolve cât mai bine și mai prompt defecțiunea unui televizor.

— Să sperăm că în felul acesta calitatea tele și radio-reparațiilor se va îmbunătăți...

— Cu atât mai mult cu cât de la 1 ianuarie am extins procedul garanțiilor la reparații în post-garanție, experimentat cu succes în regiunile București, Cluj și Iași: o reparație garantată obligă tehnicianul la mai multă conștiinciozitate.

— Spuneți-ne, tovarășe vicepreședinte, considerați că în momentul de față este asigurată deservirea populației în egală măsură pe tot cuprinsul țării?

— Întrebarea dv. nu este lipsită de teme și am desluisit intenția critică pe care o cuprinde. E adevărat că radiourile și televizoarele, că diverse alte obiecte electrocasnice au pătruns azi în foarte multe din ora-

Cînd dol nu se înțeleg, al treilea pierde

Dacă ești bucureștean și vrei să-ți vopsești într-o culoare nouă puloverul, trimite-l la Iași. Sau la Brașov, dacă ai acolo cunoștințe. Ori, mă rog, la Timișoara, dacă-ți face plăcere. Oriunde, în afară de București. Pentru că aici nu există, de câțiva ani, nici o vopsitorie (în rețeaua de stat sau cooperatistă). S-a născut între timp „Nufărul”, cu cele 28 de unități răspândite în cartierele Capitalei; s-a înființat și o curățătorie rapidă — pe Moșilor — unde poți căpăta costumul refrișat în 24 ore; dar a-ți vopsi o haină, rămîne încă o dorință nerealizabilă.

— Cum se poate, tovarășe inginer, că în momentul de față nu

— Și ce s-a întîmplat de atunci?

— Nimic. „Lucașfărul” și-a închis vopsitoria pentru populație fără să ne încunoștințeze, așa că...

— ...așa că bucureștenii au rămas fără nici o vopsitorie. Dar ce-ați făcut dv., sfatul popular?

— Am făcut studii în vederea înființării unor unități industriale complexe (spălat, curățat chimic, vopsit, curățat covoare) care să răspundă cerințelor vieții moderne. Una din aceste unități va intra în funcțiune chiar în cursul acestui an în Drumul Taberei (o unitate specializată în rezolvarea rapidă nu numai a unei serii de operații ca spălatul, călcatul, curățatul — dar și a vopsitului); un complex — mult mai mare — probabil situat în cartierul Militar, va fi pus la dispoziție publicului în următorii ani. Sperăm că o dată cu această lărgire a rețelei noastre, vom pune capăt și nemulțumirilor cetățenilor în problema promptitudinii deservirii...

PERSPECTIVELE ACESTEIA SÎNT DE NATURĂ SĂ NE BUCURE. DAR DACĂ ÎNȚELEGEM CA VIITORUL SĂ FIE TEMEINIC PREGĂTIT, DACĂ ÎNȚELEGEM NECESITATEA UNOR STUDII SERIOASE PENTRU ASIGURAREA UNEI VIITOARE CÎT MAI BUNE PRESTĂRI ÎN ACEST SECTOR, NU PUTEM, LITERALMENTE, ÎNȚELEGE CUM PREZENTUL ESTE TRATAT CU ATÎTA NEPĂSARE. ATRIBUINDU-ȘI UNUL ALTUIA RĂSPUNDEREA ȘI VINA, CEI DOI FACTORI ÎN CAUZA (SFATUL POPULAR BUCUREȘTI ȘI FABRICA „LUCEAFĂRUL”) ȘI-AU REZOLVAT DIFERENDUL PE SEAMA POPULAȚIEI. IATA, ÎNTR-ADEVĂR, CEA MAI NEINSPIRATĂ SOLUȚIE CU PUTINȚĂ.

mercur la domiciliu

Dacă — după cum citeam recent într-un cotidian — cel mai solicitat număr de telefon în zilele sărbătorilor de iarnă a fost... 06 (urgența), în perioada premergătoare postului telefonic cel mai ocupat a fost 14 09 75. Numărul „Mercurului”. Casa de comenzi a devenit o aliată prețioasă a gospo-

dinei. Ii economisește timpul consumat prin magazine. O crucă de efortul fizic al transportării sacozelor. Sticlele de untdelemn, pastele făinoase sau preparatele din carne își sosesc la ușa casei, la ora dorită. Un moment: ne-a luat stiloul pe dinainte. Cu ultima precizare, nu stau lucrurile chiar așa: gospodinele se plîng că „Mercur” nu sosește întotdeauna la ora stabilită pentru întîlnire. De ce oare?

— Știm că acesta e reproșul care ni se face cel mai des... — ne spune tov. Alecu Constantinescu, responsabilul unității.

— Mai e unul: nu puteți răspunde totdeauna tuturor solicitărilor publicului.

— La această doleanță ne alăturăm și noi: am dori să ni se repartizeze, prin Direcția comercială a sfatului, și produse mai fine ca sardelele, sortimente variate de cacao, pastă de bulion în cutii mici, băuturi... Oare nu sîntem noi primii care dorim să ne servim clienții în cele mai bune condițiuni, cu tot ce le dorește inima?

— Să revenim însă la problema punctualității...

— Văd că nu ați uitat-o... Să știți că ne urmărește și pe noi, în permanență. Cauza ține în primul rînd de mijloacele de transport pe care le avem. Sîntem în posesia a opt mașini și avem în medie circa 100 de comenzi pe zi. Practic, ele pot fi efectuate, dar nu totdeauna la ora promisă: avem un client în Balta Albă, altul în Drumul Taberei, un al treilea în Berceni. Vă dați seama că drumurile acestea înghit timpul, că rămîn totdeauna cite un client sau doi care sînt ultimii pe listă. Mai ales că nici mașinile noastre nu sînt prea tinere: li se întîmplă să mai răcească atunci cînd dă lapovița. Într-o zi ni s-au defectat două mașini, 30 de comenzi au trebuit să fie amîinate. Clienții s-au cam supărat pe noi, deoarece au așteptat ore întregi să le sosească acasă cartofii. Au avut dreptate, dar efectiv nu au putut fi remediate pe loc defecțiunile auto...

— Credeți totuși că o singură casă de comenzi poate răspunde cerințelor unei prompte aprovizionări?

— Firește că ar mai fi nevoie de una sau chiar două asemenea case.

— E o idee pe care o împărtășim și noi. O transmitem pe această cale organelor în drept.

E mult mai comod să fii servit la domiciliu, decît... să cutreieri magazinele pentru obișnuita aprovizionare gospodărească.

șele și satele țării. Cine le întreține, cine le repară? Nu o dată am atras atenția tovarășilor președinți de uniuni regionale sau raionale să asigure o rețea cât mai cuprinzătoare și mai ramificată pentru deservirea populației. Nu e atît vorba de mărirea numărului de unități strict specializate, ci e preferabilă soluția unor unități mixte, în care să se poată repara un radio și un magnetofon, o bicicletă sau o broască. Și inclinăm spre formarea unor meseriași cu o pregătire mai complexă, care să poată satisface diversele necesități ivite în viața de fiecare zi dintr-un centru mai mic.

există în Capitală nici o unitate de vopsitorie?

Întrebarea este adresată tov. ing. Dumitru Vacu, director adjunct al secției de industrie locală a Sfatului popular al orașului București, de care ține și întreprinderea „Nufărul”.

— Poate știți și dv. că pînă în 1960, fabrica „Lucașfărul” era aceea care deservea populația pe această linie. Cum sfatul popular a preluat obligațiile de curățătorie ale fabricii, a preluat și unitatea, cu mica ei capacitate de vopsit, ce deservea populația. Numai că unității acesteia, necorespunzătoare din punct de vedere al instalațiilor moștenite de la foștii patroni de pe vremuri, i s-a interzis funcționarea ca nefiind conformă normelor de protecția muncii, rămînînd ca „Lucașfărul” să satisfacă cerințele populației pînă ce sfatul popular va crea o nouă vopsitorie.

Iată-ne la capătul drumului pe care ni l-am propus să-l parcurgem în ancheta noastră. Fără îndoială că n-am cuprins decît o mică parte din noianul de aspecte ale acestei complexe probleme a deservirii populației. Am depistat realizări meritorii, ne-am izbit însă adeseori de neglijențe supărătoare. La baza acestor neglijențe stă — nu de puține ori — nepăsarea față de serviciile așa-zise mărunte. De aici nepunctualitatea, tergiversarea, lucrul de mîntuială. Credem — așa cum de altfel mulți dintre interlocutorii noștri ne-au confirmat — că în problema serviciilor mărunte pot și trebuie să-și spună un cuvînt, mai greu ca pînă acum, atît U.C.E.C.O.M.-ul cît și sfaturile populare.

Sîntem încredințați că organele în drept pot să ia măsurile corespunzătoare pentru ca atît în sectorul producătorilor de lucruri mărunte, cît și în acel al serviciilor, situația să cunoască o îmbunătățire sensibilă. Iată ceea ce așteptăm cu toții.

Sanda FAUR
George CIUDAN
Fotografii de Elena GHERA

„Izvoare și chei”

de Cella SERGHI

Scriitorii sînt întrebați, și întrebarea se repetă în toate întîlnirile lor cu cititorii, dacă personajele romanelor sau ale pieselor de teatru au existat cu adevărat sau sînt rodul fanteziei. Iar dacă e vorba de o carte care i-a emoționat, de eroi în care au crezut, își găsesc singuri răspunsul: „desigur că au existat”, „există”.

Care este, se întreabă Mihail Sebastian, în capitolul „Izvoare și chei”, din corespondența lui Proust, hotarul dintre ficțiune și realitate? În ce măsură spiritul de invenție colaborează cu spiritul de observație, prin ce transformări trece un fapt autentic pentru a deveni un element de roman, care este unghiul de refracție care deplasează în literatură imaginile luate din viață?

„În fapt chiar cînd originea unui personaj de roman este un model de viață, spune Mihail Sebastian, lucru care se întîmplă în cele mai multe cazuri, chiar cînd punctul de plecare a unei situații este real, desfășurarea ulterioară capătă cu totul alte direcții. Într-o operă vie personajele se desprind în mod inevitabil de modelul lor inițial și dobîndesc o personalitate distinctă, o identitate proprie. Dacă nu ar fi decît elementara dorință a romancierului de a camufla modelele de care s-a servit, schimbîndu-le numele, profesiunea, oarecare trăsături fizice, și încă o copie strictă după natură n-ar fi posibilă”.

Dar aici în rîndurile care urmează vrem să redăm tocmai acele puncte de pornire, întîmplarea reală, întîlnirea cu personajul sau faptul concret, care declanșează creația literară...

Iată cîteva exemple tulburătoare: Într-o toamnă, la Roman, Mihail Sebastian se duce să-și viziteze un prieten, pe scriitorul Blecher, țintuit de cîteva ani în pat, bolnav de morbul lui Pott și conștient că sfîrșitul i se apropie: „Ce mă bucură și mă emoționează la el, notează Sebastian în jurnalul său, sînt resursele încă nealterate din copilărie, umorul, exuberanța lui. Îmi povestea diverse jocuri de astă-vară cînd era Geo Bogza la el; se jucau de-a vaporul”.

Bogza îi remorca patul, iar Blecher dădea semnalul de plecare; în perete bătuseră un aviz: „Este interzis a se sui pe catarg și a scuipa în camera mașinilor”.

Cîteva ani mai tîrziu Sebastian va scrie *Jocul de-a vacanța*. Personajul Bogoiu, modest impiecat de minister, în vacanță într-o pensiune în munți, trăiește în imaginație o viață de marinar. Pe o tablă neagră notează zilnic temperatura, vînturile, presiunea atmosferică. Are o busolă în buzunar și oriunde ar fi căută nordul, Bogoiu se joacă de-a vaporul. Numele lui are primele trei litere ale numelui Bogza. Ca și Proust, Sebastian simte

nevoia să lase personajului fictiv ceva din numele modelului său. Se știe bunăoară că actrița Berma din „În căutarea timpului pierdut” este celebra Sarah Bernhardt...

Îl vedeam aproape zilnic în vremea aceea pe Mihail Sebastian. Era obosit și trist, purta cu decență o mare suferință, o nefericită dragoste despre care nu vorbea. Numele adevăratei Ann l-am aflat mai tîrziu. Dar întîlnindu-l întîmplător într-un magazin în care voia să-și cumpere o haină de ploaie, l-am întrebat de ce nu-și ia mai bine un costum de schi. M-a privit nedumerit: „Dar sînt lucruri cu totul diferite”.

„Mi-ai spus că ai dori să pleci la munte; nici nu știi cit e de frumos iarna”...

„Da... din păcate n-am bani și pentru una și pentru alta”.

„Atunci decide-te pentru costumul de schi”.

„După ce criteriu?” m-a întrebat, zîmbind, amuzat.

„Cînd ai de ales între un lucru de care ai nevoie și altul care îți face plăcere, alege-l pe cel care-ți face plăcere”.

Era înveselit, fericit.

„Ai dreptate, mai ales că am mare nevoie de o evadare, de ceva care să-mi facă plăcere”.

Mihail Sebastian a plecat atunci pentru prima dată la schi; s-a vindecat de dragostea lui nefericită și a strîns materialul din care apoi a scris un roman: „Accidentul”.

Deși atît de diferite, piesele lui Mihail Sebastian se mișcă pe același sistem de coordonate, au același punct fix: nevoia de a evada din viața cenușie, mărunță, specifică lumii burgheze, cu umilințele, nedreptățile pe care în acele vremuri scriitorii le întîlneau la fiecare pas.

Într-o seară, la sfîrșitul unui spectacol, Sebastian plecă fără a-și lua rămas bun de la cei care veniserăm cu el. A doua zi, cerîndu-și scuze, mi-a spus că a condus pe actrița cu care stătuse de vorbă în antracte. Nu mai era nici tînără, nici frumoasă. Poate de aceea a simțit nevoia să-mi explice: „Veneam de la Brăila, sînt cîteva ani de atunci, eram așa de neînsemnat, atît de prost îmbrăcat, atît de modest... Cunoșteam de curînd cîteva scriitori, care m-au dus la masă la Continental. Și atunci a apărut această femeie. Era foarte elegantă, cu brațele albe, strălucitoare. Mi se părea că a picat din altă lume, mi se părea că visez”.

Cincisprezece ani mai tîrziu, va scrie *Steaua fără nume*. O femeie elegantă, strălucitoare, cu brațele albe, coboară într-o gară sordidă a unui biet orașel de provincie. Profesorul școlii de fete, eroul, e uluit; ea înseamnă pentru el altă lume, e steaua la care visează de mult, pe care de o viață întreagă o caută cu ochi neșățioși pe bolta cerească.

În „Fragmente dintr-un caiet găsit”, la capitolul „Dintr-o călătorie în Normandia”, e descrisă această întîmplare:

„Între Montigny și Vimnes am fost opriți cinci minute în drum din cauza unui platan tăiat. Îl rețezaseră de la rădăcină și așteptau să se rupă acum singur, sub propria lui greutate, de ultimele fibre care îl mai țineau. Lucrătorii, automobilistii și trecătorii se dăduseră respectuoși deoparte făcînd gol în jurul lui, pe o rază de cincizeci de metri. A căzut frumos, lent, descriînd un cerc de stea căzătoare și s-a lovit masiv de pămînt, rîspîndind departe un zgomot întîi surd, pe urmă amplu, vibrînd între orizonturi ca într-un ghioc. Era ceva glorioș și suprem în tăcerea asta, știînd că eu niciodată nu am să mă pot despărți de nimic, ca acest trunchi de platan, întîns de-a curmezișul drumului”.

Și iată că, descoperim în „jurnal” întîmplarea care l-a impresionat și care i-a sugerat rîndurile de mai sus.

„Mă oprisem cu Camil *) la șosea. Se transplantau acolo cîteva pomi și tocmai în momentul acela se încerca să se planteze un pin adus de nu știu unde. Două lucruri m-au impresionat: întîi imensa bucată de pămînt cu care fusese rupt copacul propriu-zis. Nu rupt, se săpase în jurul lui un fel de glastră de - să zicem - doi metri cubi încercuindu-l cu butii ca pe un butoi. Această glastră trebuia să intre într-o groapă dinainte săpată pe dimensiunile ei.

Ce m-a surprîns și mai mult erau oamenii care se sileau să ridice copacul. I-am numărat... Peste cincizeci. Dar ce voință de viață, fără gesturi, de o grandoare tăcută, în copacul acesta care părea uriaș între oamenii care se agitau în jurul lui”.

Se poate vedea în aceste cîteva exemple, și ele ar putea continua, care este, cum spune Mihail Sebastian, hotarul dintre ficțiune și realitate. Acest subiect îl pasiona și ar fi vrut să scrie o carte așa cum vedem în acest program de lucru despre care pomenește în „jurnalul” său: „Mă gîndesc la o carte pe care aș putea-o tipări peste un an, doi, care s-ar numi «Culise» și în care aș strînge toate lucrările mele scrise în legătură cu viața literară, cu viața de scriitor, experiențele publicării unei cărți... etc., etc.”.

Programul de lucru a fost întrerupt în ziua în care Mihail Sebastian, lovit într-un accident absurd, a fost parcă smuls din pămînt, a căzut și a rămas întîns de-a curmezișul drumului, ca acel trunchi de copac în fața căruia se oprise cîndva tulburat și poate înfiorat de o presimțire...

*) Camil Petrescu (n. a.).

DISCUȚIE ÎN JURUL UNEI SINGURE PROBLEME: protecția muncii

**intr-o
mare fabrică
din București...**

Gh. STĂNESCU, director adjunct al Fabricii de confecții și tricotaje-București.

Studiind legea cu privire la protecția muncii, am remarcat prevederile referitoare la răspunderea conducătorilor organizațiilor socialiste care, o dată cu măsurile de realizare a planului de producție sau a sarcinilor de serviciu, trebuie să stabilească și măsuri corespunzătoare în vederea asigurării celor mai bune condiții de muncă.

Trebuie spus că și pînă în prezent în cadrul întreprinderii noastre au fost luate măsuri importante care au dus la reducerea efortului fizic al muncitorilor și la prevenirea accidentelor. Aș putea astfel menționa instruirea muncitorilor pentru respectarea normelor de tehnica securității muncii la locul de muncă; izolarea conductelor de aburi din cadrul secțiilor de producție, pentru evitarea accidentelor prin arsuri; revizuirea mijloacelor de transport intern și de ridicat; amenajarea unei stații de fabricare și distribuție a apei carbogazoase și distribuția laptei pentru muncitorii care lucrează în mediu toxic; montarea de aparatori de protecție la electromotoarele unor mașini speciale. De asemenea, pentru evitarea accidentelor în timpul lucrului, s-au montat ecrane de protecție la toate polizoarele din întreprindere, au fost afișate tablouri și instrucțiuni privind modul de folosire a mașinilor.

În virtutea legii adoptate de Marea Adunare Națională, conducătorilor organizațiilor socialiste le revin însă sarcini și îndatoriri sporite. Călăuziți de indicațiile noii legi, va trebui să cunoaștem cu toată răspunderea toate locurile de muncă din întreprinderea noastră și să prevedem măsuri concrete specifice fiecărui loc de muncă pentru prevenirea accidentelor și a îmbolnăvirilor profesionale.

Cu mare interes am remarcat accentul pus pe organizarea științifică a protecției muncii, legată de dotarea întreprinderilor cu utilaj modern și aplicarea în producție a unor tehnologii noi de fabricație.

Pe viitor în centrul preocupărilor noastre va trebui să stea în permanență crearea de condiții optime de lucru muncitorilor, pentru ca, o dată cu introducerea unor noi procese tehnologice și a utilajului modern, să fie asigurate și măsurile corespunzătoare de protecția muncii.

(Continuare în pag. 10)

Dușmanul Zgomot! La Institutul de protecția muncii din București se efectuează minuțioase măsurări acustice, necesare pentru prevenirea efectelor nocive ale zgomotului asupra muncitorilor. În fotografie: stabilirea caracteristicilor de absorbție acustică ale unor materiale.

În legătură cu dezbaterile din ultima sesiune a Marii Adunări Naționale și cu adoptarea legii pentru protecția muncii — expresie a griii partidului și statului nostru pentru îmbunătățirea continuă a condițiilor de muncă, pentru apărarea sănătății poporului — ne-am adresat mai multor specialiști și cadre din economie, rugându-i să ne prezinte, în lumina experienței lor practice, câteva probleme actuale ale protecției muncii.

La noi în fabrică se va extinde iluminatul local (la mașina de lucru) la toate locurile de muncă, se va revizui sistemul actual de ventilație din cadrul secțiilor de producție și se vor monta la toate tablourile electrice de distribuție covoare dielectrice pentru protecție.

Ținând seama de necesitatea asigurării unui instructaj permanent, adaptat condițiilor concrete de la locul respectiv de muncă, astfel încât toți muncitorii, inginerii și tehnicienii să cunoască bine normele de protecția muncii, noi ne vom preocupa de elaborarea de instrucțiuni proprii de protecția muncii corespunzătoare condițiilor de lucru specifice diferitelor secții și ateliere din fabrica noastră. De asemenea vom organiza cursuri unde se vor preda lecții privind probleme de protecția muncii și la care vor participa toți inginerii, maistrii și ajutorii de maistri.

Sînt convins că noua formă de organizare a protecției muncii va

ei să cunoască și să aplice toate măsurile necesare pentru prevenirea accidentelor și îmbolnăvirilor profesionale. Printre măsurile aplicate în atelierul pe care-l conduc, amintesc: asigurarea aspirației prafului de la polizoare, pornirea automată a polizoarelor în funcție de folosirea ecranului de protecție, montarea apărătorilor la mașinile-unelte pentru prelucrarea metalelor prin așchiere, montarea bateriilor de radianți cu raze infraroșii pentru asigurarea unor perdele protectoare în timpul sezonului rece etc.

Trebuie recunoscut însă că mai există muncitori care prin modul neglijent de a lucra sau prin renunțarea la dreptul de a purta echipament de protecție, se expun cu ușurință accidentării. Folosind din plin mijloacele materiale pe care statul socialist ni le pune la dispoziție, efortul nostru principal trebuie să se îndrepte spre lămurirea și instruirea muncitorilor în această di-

mai pe linia producției, ci și în domeniul protecției muncii și, legat de aceasta, pe linia întăririi disciplinei — element de deosebită importanță în prevenirea accidentelor și a îmbolnăvirilor profesionale. Iată cum înțeleg să-mi aduc și eu contribuția modestă la înfăptuirea măsurilor luate de partid și guvern pentru îmbunătățirea continuă a condițiilor de muncă.

atenție la întreprinderile „mici“!

Ing. T. MIHAIL, șeful Secției de stat pentru protecția muncii a orașului București.

În procesul industrializării socialiste, în țara noastră au fost construite întreprinderi moderne dotate cu utilaje și agregate de înaltă tehnicitate, iar unitățile existente au fost dezvoltate și înzestrate cu mașini perfecționate care ușurează efortul fizic al lucrătorilor și măresc randamentul. O dată cu acestea au fost introduse în procesul de producție numeroase dispozitive și instalații de protecția muncii, s-au îmbunătățit electrosecuritatea, iluminatul, ventilația în ateliere etc. Totuși, în contextul dezvoltării impetuoase a industriei socialiste și în raport cu mijloacele materiale și bănești alocate de stat pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă, rezultatele obținute pînă în prezent nu au dat peste tot satisfacție deplină.

Deficiențe în această direcție au manifestat o serie de cadre din economie care conduc, organizează și controlează producția și care nu au asigurat totdeauna, o dată cu măsurile pentru realizarea planului de producție, și cele mai corespunzătoare măsuri pentru prevenirea accidentelor în muncă și a îmbolnăvirilor profesionale.

Dacă ar fi să ne referim la Capitală, vom constata că îndeosebi în întreprinderile relativ mici au avut loc abateri mai importante de la normele de protecția muncii. Aci instruirea în tehnica securității muncii se efectua uneori în mod nesatisfăcător. Nu de puține ori materialul de protecție nu se găsea în cantitate suficientă, iar măsurile de remediere preconizate se realizau cu greutate, neutilizîndu-se integral sumele alocate în acest scop (de ex. pe șantierul trustrilor de construcții și în sectorul de presări și servicii manuale).

O măsură eficientă pe care Secția sanitară și de prevederi sociale a Sfatului popular al Capitalei a luat-o în ultimul an sînt ședințele periodice de analiză în prezența conducerii administrative, a forurilor sindicale de resort și a cadrelor medicale ale întreprinderilor, în chestiunea îmbolnăvirilor cu incapacitate temporară de muncă. Această practică va trebui continuată și pe viitor.

Potrivit noii legi adoptate de Marea Adunare Națională, inspectorilor pe linia protecției muncii le revin sarcini importante. Ei trebuie să manifeste exigență și combativitate sporită

pentru respectarea riguroasă a legislației privind îmbunătățirea condițiilor de muncă.

preocupări ale igieniștilor: silicoza, oxidul de carbon...

Conf. dr. T. NICULESCU, șeful Inspectoratului sanitar al orașului București.

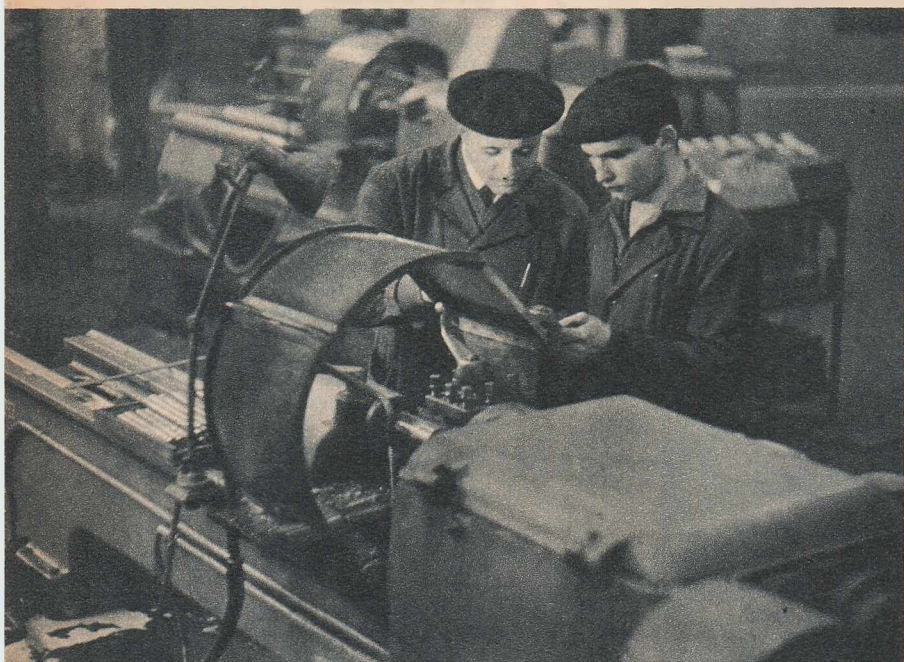
După cum se știe, contopirea controlului protecției muncii cu inspecția sanitară și antiepidemică într-un singur organ, la centru, regiuni, raioane și orașe, a diminuat importanța ce trebuia să se acorde tehnicii securității muncii. Drept urmare, aceste probleme, care țin mai mult de procesul de producție, au fost insuficient tratate. O substanțială îmbunătățire o va aduce crearea Comitetului de Stat pentru Protecția Muncii care, prin organele sale teritoriale, va exercita controlul preventiv asupra modului în care conducerile organizațiilor socialiste, la toate nivelurile, vor realiza în practică măsurile de protecția muncii.

Bineînțeles, medicii igieniști și specialiștii în boli profesionale vor continua să desfășoare, paralel, cercetările lor pe linia investigației fiziologice și chiar clinice asupra organismului muncitorului în diferite condiții specifice de muncă.

Pentru ducerea mai departe a acestei activități grupa de igiena muncii și boli profesionale din Capitală va dispune de o serie de laboratoare, create în ultimii ani. Mă refer la laboratorul de igiena radiațiilor, laboratorul de cercetare a acțiunii asupra organismului a substanțelor chimice noi introduse în industrie etc. Aș mai dori să amintesc, în domeniul studierii reacțiunii organismului la condițiile de muncă, și de crearea laboratorului de fiziologia muncii. Acest laborator, alături de cele de biochimie și hematologie, a lărgit în ultima vreme profilul activității de investigație, determinînd solicitările variate, profesionale, la care este supus organismul, completînd astfel și adîncînd mijloacele de evaluare obiectivă a ambianțelor industriale. Au fost efectuate „obiectivizări“ ale eforturilor profesionale, s-au realizat controlul, prin probe funcționale, asupra muncitorilor expuși la pulberii silicogene (sablatori, șamotori, crețuitori etc.), controlul adaptabilității în muncă, cercetarea reacțiilor fiziologice ale organismului adolescenților din școlile profesionale etc.

Aceste laboratoare trebuie să sprijine și pe viitor și să contribuie la intensificarea activității de control sanitar preventiv prin crearea unor condiții cît mai bune de muncă. Deoarece pînă în prezent nu a fost abordată pe un plan larg nici problema silicozei (nerealizîndu-se centrul de silicoză) și nici problema oxidului de carbon în industrie, ele rămîn ca sarcini pentru grupa de igiena muncii și boli profesionale din Capitală.

Fără îndoială, aplicarea măsurilor cuprinse în noua lege cu privire la protecția muncii vor ridica la un nivel mai înalt atît activitatea de protecția muncii, cît și cea de igienă și antiepidemică.

Ecranele de protecție adaptate la strunguri pot împiedica accidentele. În fotografie: maistrul Ion Oprea și strungarul Petre Diaconescu, de la atelierele „9 Mai“-București.

crea cele mai bune condiții pentru prevenirea accidentelor și îmbolnăvirilor profesionale.

conștiința și cunoștințele maistrului

ION OPREA, maistru mecanic la secția de prelucrare mecanică, atelierele „9 Mai“-București.

Ca maistru în secția de prelucrări mecanice a atelierelor „9 Mai“, sînt unul din aceia care poartă răspunderea directă pentru organizarea și controlul procesului de producție, precum și pentru măsurile de protecția muncii legate de acesta.

În acest scop, atît la angajarea muncitorilor din secție cît și periodic m-am preocupat de instruirea lor temeinică, în așa fel ca

rectie, spre propaganda pentru respectarea măsurilor de protecția muncii.

Eu am reținut în mod deosebit din expunerea tovarășului Gheorghe Apostol la Marea Adunare Națională necesitatea unui instructaj permanent, adaptat condițiilor concrete de la locul respectiv de muncă. Desigur, este foarte necesar să se afișeze în fiecare secție și atelier, la fiecare mașină și instalație, instrucțiuni precise privind respectarea normelor de tehnica securității și de igiena muncii. Nu este însă mai puțin adevărat că instructajul făcut pe viu de maistru, grija lui continuă pentru ca toți muncitorii să-și însușească aceste norme, trebuie să joace un rol primordial. Căci maistrul este acela care stă în permanență alături de muncitor și care, cu conștiința și cunoștințele sale, are îndatorirea să-l îndrume, nu nu-

la muzeul unirii din iasi

documente scriitoricești

Printre alte valoroase documente păstrate de Muzeul Unirii din Iași în legătură cu acest mare eveniment din istoria patriei noastre, la loc de cinste se află portretele și operele celor mai importanți dintre scriitorii care și-au legat numele de istoricul act al poporului român, înfăptuit la 24 ianuarie 1859.

După cum se știe, ideea de unitate națională a poporului român apare la scriitorii noștri cu mult înainte de realizarea ei în 1859. Ne mărginim să amintim în acest sens pe cronicarii moldoveni Grigore Ureche, Miron Costin, Dimitrie Cantemir, precum și pe cronicarul muntean stolnicul Constantin Cantacuzino, iar mai târziu pe reprezentanții Școlii ardelenne și ai generației de la 1848.

Dintre scriitorii de epocă care au militat pentru înfăptuirea idealului Unirii sau în a căror operă se reflectă marele eveniment se numără Vasile Alecsandri, Alecu Russo, istoricul M. Kogălniceanu, A. Donici din Moldova, C. Bolliac, D. Bolintineanu, Gr. Alexandrescu din Țara Românească, apoi o întreagă pleiadă de autori de mai puțină însemnătate ca C. D. Aricescu, G. Baronzi, G. Crețianu, D. Dăscălescu, G. Sion, Gr. H. Grădeanu, G. Tăutu, A. Sibleanu etc.

Moment de răscruce al luptei istorice a poporului român pentru unitatea lui națională, evenimentul Unirii a avut un răsunset impresionant în toate categoriile sociale din cele trei țări române și s-a oglindit, cum era și firesc, în creația cărturarilor.

Acest adevăr se află din plin ilustrat, de pildă, de istoricul A. D. Xenopol în termenii următori: „*În decursul lui 1862 poezia patriotică se menține; ba marele eveniment al Unirii desăvârșite a Țărilor Române pare a-i da un nou avânt. O mulțime de ode apar în ziarele timpului spre a sărbători acest act mântuitor*”.

Cine nu cunoaște scrierile lui V. Alecsandri dedicate Unirii, precum „Hora Unirii”, „Hora lui Cuza-Vodă” etc., ori cele două ode pline de măreție ale lui Grigore Alexandrescu, din care cităm stihurile: „*Când citim în vechea carte a istoriei străbune Virtuți mari, ilustre fapte ale nației române, Care inimă stă rece? Care suflet nemișcat? Cine n-ar dori să vadă țara sa în fericire, Cu legi bune, cu legi drepte, în țările și-n unire, Cultivând artele păcii pe al său pământ bogat?*”

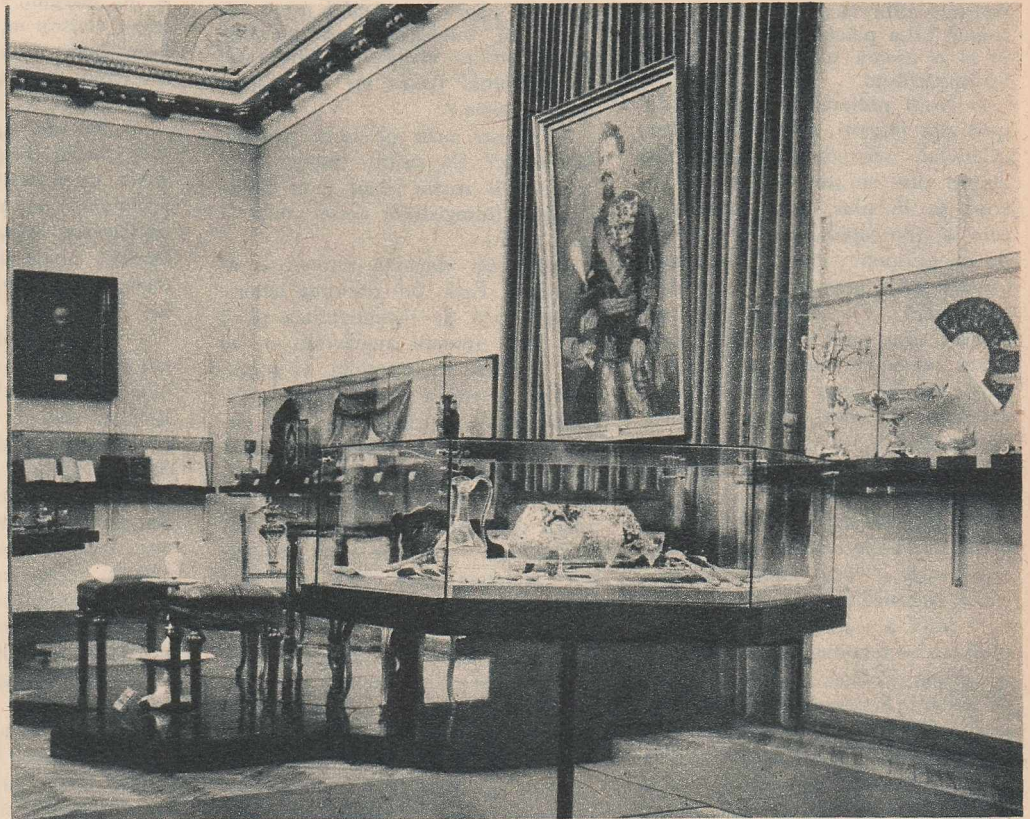
„*În tăcutele morminte, Bogdan, Mărcea se-nțîniră, Și-ntr-o lungă-mbrățișare pe români îi înfrățiră*”.

D. Bolintineanu, printre altele, scrie poezia „La Unire”. Imnuri închinată zilei de 24 ianuarie 1859 compun G. Crețianu, D. Dăscălescu, I. C. Findescu, Gr. H. Grădeanu, G. Sion, G. Tăutu etc.

Unirea rămâne istoricește fixată și într-un bogat material folcloric, aceasta fiind o dovadă concludentă a ecourilor ei profunde în mase. Unii bătrâni cunosc și acum povestioara cu ocaua lui Cuza și tema lui Ion Creangă „Moș Ion Roată și Unirea”. Pe cuprinsul întregii noastre țări se mai cunoaște, de pildă, hora lui Cuza cu strigături, consemnând anumite stări de lucruri determinate de situația socială și politică creată de marele eveniment de la 1859.

Pentru colectivul de lucrători ai Muzeului Unirii din Iași, conservarea și îmbogățirea acestui sector important al muzeului, înglobând prețioase mărturii ale reflectării marelui act al Unirii în conștiința contemporanilor ei reprezintă un obiectiv de cinste.

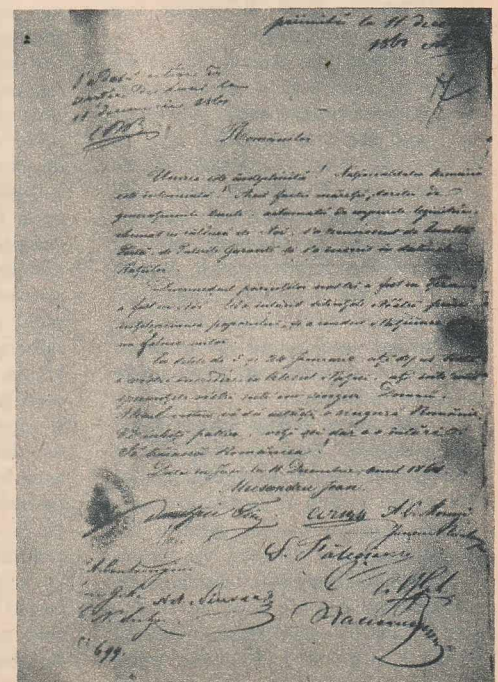
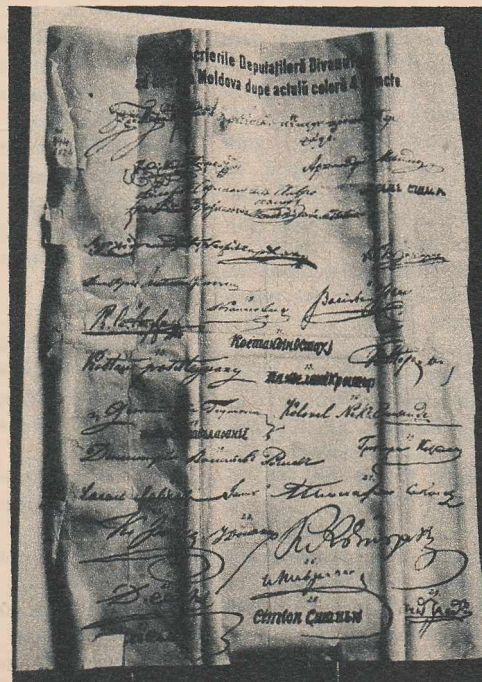
Prof. C. FLOREA
director al Muzeului Unirii din Iași
Fotografiile de Eugen IAROVICI

„Sala memorială” a Muzeului Unirii din Iași.

Un document al Adunării ad-hoc din Moldova.

Manifestul către țară dat de către domnitorul Al. Ioan Cuza după recunoașterea Unirii de către Poarta otomană.

cronică în...dialog

— *Maestre Sorbul, nu ați dori să împărtăși sarcina cu cronicarul teatral? Ne-ar interesa părerea dv., ca autor, asupra versiunii scenice 1966 a „Patimei roșii...”*

Răspunsul dramaturgului e expediat cu atîta laconism („Ce să vă spun? Mi-a plăcut”), încît deslușim în el o ușoară rezervă. Pe undeva i-o împărtășim.

— N-ați prefera să discutăm despre altă lucrare a mea, să zicem „Coriolan secundus”? E o piesă despre care se știu mai puține lucruri și, în plus, e o comedie la care se rîde copios, ba are și o istorie cu peripeții: cînd a fost jucată prima oară a provocat o interpelare în Cameră... Cu „Patima roșie” am pătimit cam mult: n-a făcut niciodată rețetă de casă, în schimb după fiecare nouă premieră mi se amintea: „E ceva, dar nu ca «Patima roșie»...”

Și totuși, nu schimbăm subiectul conversației. Însuși Mihail Sorbul revine la piesa dumisale care își serbează semicentenarul pe aceeași scenă unde a văzut primele lumini: cea a Naționalului bucureștean.

— Mi-a plăcut Carmen Stănescu, e vivace și feminină, mi-a amintit-o pe prima Tofană, cea interpretată de Elvira Popescu. Pe atunci, în martie 1916, eu aș fi preferat-o în acest rol pe Tina Barbu, dar ea m-a refuzat: capricii de vedetă; după marele succes al Elvirei, pe atunci o tînără și frumoasă începătoare — mi-a reproșat că nu am știut să fiu mai insistent. Refuzate de altfel și o companie actoricească prestigioasă: pe Șbîlț l-a interpretat atunci Ion Brezeanu, pe Castriș — Bulfinski, pe Crina — Fani Rebreanu, pe Rudy — I. Iancovescu.

— *Trebuie, într-adevăr, să fie un sentiment reconfortant pentru autor să descopere prospețimea, valabilitatea unei piese la o vîrstă atît de venerabilă... Nu credeți că această tinerețe vine și din privirea nouă cu care fiecare realizator îmbrățișează textul, din luminile noi pe care le aruncă asupra piesei, firește, fără a trăda intențiile autorului? Dacă nu mă înșel, despre spectacolul realizat anul trecut de studenții Institutului de teatru ați făcut unele aprecieri pozitive...*

— Da, mi-a plăcut ce-au făcut unii studenți. Deși mi s-a dat a înțelege că i s-a împrumutat comediei mele tragice o tentă de parodie pe care eu nu am putut-o înțelege. Dacă era de găsit vreo vină, ea aparține regizorului, numai regizorului. Nu știu de fapt ce se întîmplă azi cu unii regizori, devin citeodată niște cucii. Învîrtesc piesa în fel și chip și o fac cum o „văd” ei. Dar, mai înfii, piesa a fost „vă-

zută”, gîndită, născută de autor, el își cunoaște cel mai bine eroii și își știe intențiile...

— *E drept, în spectacolul de teatru modern, intervențiile regizorului sînt mai energice, dar faptul mi se pare în general favorabil artei scenice. Să înțelegem însă din afirmația dv. că viziunea tînărului regizor Cornel Todea nu vă satisface în întregime?*

— M-ați auzit pe mine spunînd așa ceva? Eu susțin întreg spectacolul, îl susțin chiar și pe Șbîlț-Rauțchi (înregistrăm acest „chiar și pe...” n.r.)...

Înțelegem eleganta reținere a autorului. Față de dăruirea actoricească, față de inventivitatea plină de bune intenții regizorale — el are cuvenita recunoștință. Ii comunicăm noi cîteva opinii asupra spectacolului: o distribuție în parte curajoasă (Carmen Stănescu dintr-o dată convertită la tragi-comedie), în parte conformistă (Damian Crișmaru din nou — dar cu mai multă profunzime — junele prim seducător) și ratată exact acolo unde alegerea părea pe deplin inspirată (Rauțchi în Șbîlț), a dus la unele virtuozități actoricești, la unele bune momente scenice, dar nu și la un spectacol omogen, pe deplin convingător. Există scene în care actorii transmit sălii senzația că s-au depărtat de personaje, că s-au distanțat cu oarecare ironie de stările acestora, continuînd totuși a juca „pe sentiment”, luînd în serios — dar fără credință — aceste trăiri. Carmen Stănescu, jucînd la aceeași intensitate temperamentală cu care ne-a obișnuit, nu reușește totuși să ne convingă — de pildă — de traumatismul sentimental pe care l-a suferit la apariția lui Rudy; momentul — de altfel conceput de autor ca o lovitură de teatru — rămîne de un efect exterior, e golit de emoție și chiar de o logică, de o justificare psihologică. Rudy-Damian Crișmaru are o apariție ușor clovnescă (un machiaj excesiv, o lavalieră roșie filfiindă), o haină de asemeni cu carouri roșii, iar personajul nu emană de loc acea tulburătoare fascinație care va zgudui pe lucida, voluntara Tofană. Drept care, întreaga scenă următoare — ca și întreaga desfășurare a acțiunii ce va duce la crima pasională — e ușor incredibilă. E adevărat că, pe parcurs, Damian Crișmaru trece, de la frivolitatea iresponsabilă, de la grațiile efeminate ale personajului, la o gravitate și o profunzime pe care i le dau dorința sa de purificare prin dragostea nutrită Crinei. E adevărat că și Const. Bărbulescu îi redă lui Castriș nu numai presanțta sa ușor demodată și joviali-

tatea sa filotimă, ci și simțămîntul autentic nutrit pentru Tofana, pe care nu îl umbrește nici suficiența sa obtuză.

— Cine v-a spus că eroul acesta e un mărginit? Nu pot înțelege asta: Castriș nu e prost de loc, nu l-am gîndit niciodată astfel. E doar un băiat de boier cu prejudecățile clasei lui, e o fire bună, e galant...

— *Dar nici nu poate fi acuzat de prea multă finețe psihologică. Nu simte, nu e lovit de indiferența rece a Tofanei (redată puțin prea brutal de Carmen Stănescu în actul I), nu înțelege nimic din dragostea trădătoare ce se înfiripă chiar sub ochii lui*

— Păi mata nu știi, tovarășă dragă, că cel care iubește nu-l judecă bine pe celălalt? E prea aplecat spre el însuși, spre dragostea lui, pentru a vedea clar ce se petrece în celălalt. Și-apoi în teatru, lucrurile nu le calchiază întocmai după viață. Am eu un aforism al meu: teatrul este minciuna cea mai aproape de adevăr. Vezi pe scenă oameni în carne și oase, care se zbugumă, se veselesc, mai varsă și cîte o lacrimă la vedere, dar de fapt știi bine că totul e o poveste inventată, o convenție.

— *O convenție care transmite adevăruri-esență. Poate de asta personajul Șbîlț, raisonneur-ul cinic al piesei, singurul care deslușește falsul din relațiile acestei meschine lumi burgheze, poate de asta, spuneam, Șbîlț-Rauțchi dezamăgește: actorul acesta, cu un talent atît de original și viguros, își trage adesea personajele spre el, le copleșește și le uniformizează, le împrumută excesiv gesticulația și ticurile sale cotidiene, de obicei exacerbindu-le pe scenă... Ca să nu mai vorbim că, de astă dată, și-a permis — desigur, cu consimțămîntul vinovat al regizorului — o mimică, intonații, o gestică de-a dreptul groțesti, ca să nu mai vorbim de unele vulgarități greu suportabile în relațiile sale cu Tofana. Și ce momente de autentică vibrație poate realiza — și a realizat — atunci cînd renunță la micile cabotinisme, cînd lasă simțămîntul, trăirea actoricească să se transmită direct sălii (ca în scenele lirice cu Crina)...*

— Și eu îl cred un actor talentat, dar nu-i înțeleg de fel refuzul de a se machia: pînă acum nu s-a scris încă un rol Rauțchi, care să-i justifice apariția ca atare pe scenă. Țin minte că atunci cînd Liciu a apărut în piesa „Taifun”, nimeni, nici prietenii, nu l-au recunoscut la început. Mă rog, și rolul cerea o travestire de care nu poate fi vorba

în cazul lui Șbîlț. Dar mai multă modestie în fața unui rol nu strică niciodată.

— *Ce părere aveți, maestre Sorbul, despre plastica spectacolului? Nouă, costumele Gabrielei Nazarie ni s-au părut foarte ale epocii și ale personajelor — privitye totuși printr-o optică modernă — și numai prima apariție a lui Rudy a fost dezavantajată din acest punct de vedere. Decorurile lui Lucu Andreescu nu ni l-au arătat din păcate pe acest talentat scenograf al televiziunii la adevăratele dimensiuni ale posibilităților sale: simbolul patimei roșii — pinzele vopsite incendiar în roșu — care învăluie, inundă cadrul scenei, ni s-a părut destul de facil.*

teatru

— Pe mine m-a supărat rău decorul din actul III: v-a sugerat el vreo clipă camera unei studente sărace? Există aici, pe aproape de casa mea, o expoziție de mobilă de bucătărie: de câte ori trec pe lângă ea, îmi amintește de camera Crinei. Ce rost au cele două uși, ce rost are paravanul? Mi se pare că nu a fost de loc bine gândit acest decor. Dar, mă rog, eu am scris piesa — și, slavă Domnului, sînt 50 de ani de atunci — iar tinerii de azi o pun în scenă. Iar ei or fi gîndind mai alt fel decît un scriitor de 80 de ani ca mine (deși nu-mi face nici o plăcere să-mi tot amintesc etatea!). E dreptul lor, ba chiar me-

Relațiile dintre cele trei personaje ale „Patimei roșii” — Rudy (Dămian Crișmaru), Tofana (Carmen Stănescu) și Castriș (Const. Bărbulescu) sînt deocamdată calme. În curînd va izbucni însă drama ce o va duce pe Tofana la crima pasională.

ritul lor. Eu sînt fericit că generațiile tinere au posibilitatea să-mi vadă piesa, montată din nou pe prima scenă a țării; ce mai contează micile nemulțumiri ale unui părinte năzuros? Ai văzut vreodată un tată pe deplin mulțumit de odrasla lui?

Sanda FAUR

gong pentru piesa românească!

O privire aruncată pe afișierele teatrelor din țară — din Baia-Mare sau din Constanța, din Botoșani sau din Timișoara — ne ajută să aflăm, acum, către finele primei părți a stagiunii teatrale, programată pretutindeni cite o premieră românească. Constatarea pare banală — căci repertoriul național și-a cucerit un loc de prim ordin pe scenele noastre — dar nu e lipsită de interes la o privire mai atentă. Să zăbovim așadar cîteva clipe pe harta noastră teatrală și să facem cîteva constatări. Cu ce să începem? În pofida ordinii tradiționale, de astă dată vom fi mai puțin politicoși față de clasici, lăsînd „tinerii” să pășească înainte.

non multa sed multum

Cei mai „tineri” sînt debutanții. Într-adevăr, ultimele luni ale lui 1965 au înregistrat o avalanșă de debuturi în dramaturgie — dar fenomenul e numai în aparență îmbucurător — recolta arătîndu-se cantitativă și prea puțin calitativă.

Piesa de debut a regizorului Iosif Bîta, „Alergătorul șchiop”, își situează acțiunea în cadrul cooperativei agricole de producție. Dacă ne gîndim că satul a fost mai puțin vizitat în anii din urmă de autori dramatici, apariția acestei piese ar fi putut oferi temeuri de bucurie; dar pentru o realitate nouă și complexă, bogată în situații inedite — ca cea a zilelor noastre — conflictul piesei e destul de plat, schematic și indeosebi văduvit de originalitate. Pe scena Teatrului din Botoșani, care a tîlmăcit-o, scrierea nu a trezit însă prea mari ecouri, reprezentarea situîndu-se, ca și lucrarea, în zona micii, mediocrități.

și totuși o promisiune

Alte două prime apariții scenice au fost găzduite de teatrele din Brașov și Arad: respectiv „Întîlnire la miezul nopții” de Bazil Dunăreanu și Mihai Nadin și „În căutarea adevărului” de Eugenia Busuiocanu. Temele au similitudini în tratarea unor cazuri de conștiință în rîndurile noii intelectualități. Dar realizările sînt minore, aproape de zona schemei, platitudinii, trăsături neobligatorii unui debut.

În consecință, nici aceste montări nu au tulburat prea mult conștiințele spectatorilor. În această „constelație” slab licăritoare, debutul în dramaturgie al prozatorului Corneliu Leu — scriitor al cărui nume este cunoscut cititorilor noștri — căruia Teatrul din Constanța i-a găzduit „A doua dragoste” și... prima piesă, se anunță realmente

meritoriu și plin de promisiuni. Spectacolul a pus accentele pe dezbateră morală, pe contro-versa etică în care s-a angajat eroul piesei — pasionat și talentat constructor ce-și caută locul între îndatoririle civice, sociale și pasiuni egocentrice. Plasată într-o ambianță cu vagi ecouri exotice proprii pămînturilor Dobrogei, piesa are certe calități literare și făgăduiește un viitor dramaturg.

Totuși, în concluzie: debuturile acestui an nu au răspuns tuturor așteptărilor.

zelul vrednic de toată stima...

al unor teatre din regiuni a bucurat publicul cu audierea unor valoroase și noi piese originale: „Sfîntul Mitică Blajinu” de Aurel Baranga, „Simple coincidențe” de Paul Everac și „Nu sînt Turnul Eiffel” de Ecaterina Oproiu. Menționăm că toate aceste trei piese, incluse în repertoriile unor scene bucureștene — și de mult distribuite în... repetiții — întîrzie să se arate spectatorilor și criticilor din Capitală. În schimb, Teatrul din Petroșeni a dat curajos primul act de naștere noului erou al piesei lui Baranga și în continuare „Blajinul” poartă o trenă de reprezentatii: la Piatra-Neamț, Sibiu, Birlad, Tg. Mușeș... Să sperăm că pînă va căpăta viață și în București (la Teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra”) și în regia autorului, „Blajinul” nu va deveni minios de tot.

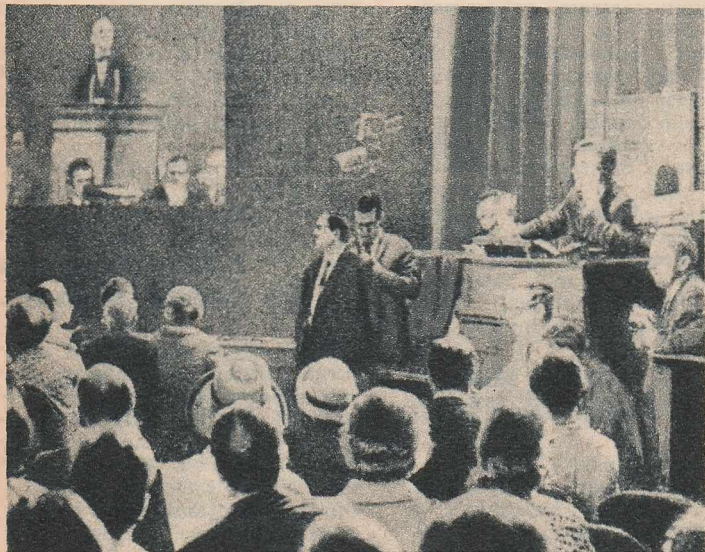
Nu e o... simplă coincidență că noua scriere a lui Paul Everac — „Simple coincidențe” — a apărut prima oară la rampa scenei Teatrului din Timișoara. Colectivul artistic al acestui teatru, prețuitor atent și devotat al dramaturgiei românești, a prezentat anul trecut — de asemenea în premieră pe țară — „Anton Pann”, piesa publicată postum a lui Lucian Blaga. „Simple coincidențe”, lucrare de actualitate ce investighează cu fervoare sensibilă raporturile dintre generații, căutînd să aducă la lumină responsabilități, vini și merite, a prilejuit și un spectacol de tinută în regia lui Const. Anatol. În sfîrșit, piesa Ecaterinei Oproiu care, dincolo de titlul ei teribil, ne propune o pasionantă privire în intimitatea (mare și mică) a unui cuplu torturat și răsplătit de fericirile și nefericirile muncii și vieții cotidiene — a inaugurat, după strălucita premieră pe țară realizată la Piatra-Neamț, stagiunea Naționalului clujean, cu un spectacol de factură modernă, originală, ce a căutat să imprime o

Mira IOSIF

(Continuare în pag. 20)

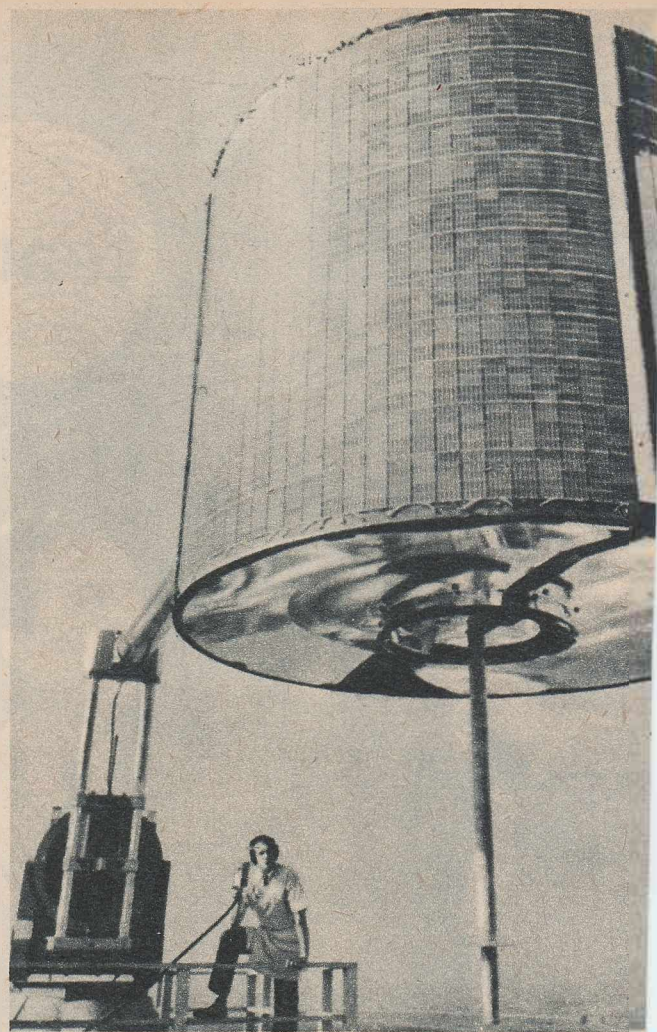
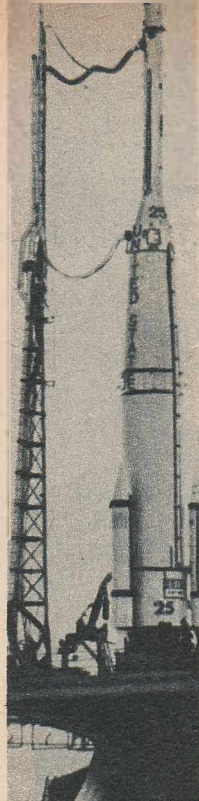

DE CE TACE „pasărea matinală”?

Aspect din timpul lansării
lui „Early Bird”.

◀ O licitație neobișnuită :
pentru cumpărarea tablourilor
expuse într-o sală din
Londra concurează atât amatori
de artă britanici cât și
amatori din New York, prezenți
prin intermediul televiziunii
prin satelit.

În ziua de 24 octombrie 1965, cititorii săptămânalului londonez „Sunday Times” au fost atrași de un articol care purta un titlu senzațional: „Începe războiul sateliților”. Evident, titlul acesta frapant era o figură de stil. Autorul se referea de fapt la unele aspecte ale concurenței interoccidentale din domeniul relativ nou al telecomunicațiilor spațiale. „Sunday Times” informa că ziua următoare era termenul limită pînă la care firmele britanice interesate puteau accepta condițiile de colaborare propuse de COMSAT — compania americană pentru telecomunicații prin intermediul sateliților. Nefiind de acord cu aceste propuneri — conchidea articolul — societățile engleze rămîneau în afara programului de lansare a viitoarei rețele mondiale de sateliți inițiată de COMSAT.

o licitație neobișnuită

Într-una din zilele primăverii anului trecut, la Sotheby, Londra, avea loc o originală licitație de tablouri. În afară de amatorii de artă din sală, la cumpărarea unor pinze ce-

lebre concureau și colecționari aflați în acel moment la... New York! Lucru imposibil de realizat dacă n-ar fi intervenit televiziunea spațială. În ambele săli de licitație — atât la Londra cât și la New York — se aflau instalate camere TV de luat vederi, imaginile fiind transmise peste ocean din ambele direcții, prin intermediul satelitului fix de telecomunicații „Early Bird” (lansat pe orbită la 6 aprilie 1965 de COMSAT).

„Pasărea matinală” — traducerea cuvintelor Early Bird — a servit un timp celor mai neobișnuite misiuni experimentale. Scopul principal urmărit era reclama, demonstrarea cât mai evidentă a calităților acestui mijloc modern pus în slujba telecomunicațiilor. Satelitul a fost folosit de pildă pentru retransmiterea unor concerte de jazz care aveau loc în același timp la Paris, Londra, Bruxelles, Roma, Geneva și New York, pentru difuzarea semnalmentelor unor răufăcători, retransmisia unor informații captate de la sateliți meteorologici, transmiterea în direct a mesajelor de salut ale unor conducători de stat, pentru expertize bancare uzuale etc. Toate aceste folsințe ocazionale s-au adăugat, bineînțeles, la principalele sarcini ale „Păsării matinale”: comunicații telefonice simultane prin 240 de canale, precum și retransmiterea programelor obișnuite de televiziune.

Trebuie făcută însă o precizare nu lipsită de importanță. Satelitul aflîndu-se în perioada experimentală, toate aceste operațiuni fuseseră efectuate gratuit.

apatie față de early bird

Dar iată că a venit 28 iunie 1965, ziua în care stadiul experimental a luat sfîrșit și Early Bird a intrat în exploatare comercială obișnuită. Dintr-o dată s-a ridicat o problemă pe care în perioada de euforie a primelor experiențe prea puțini o luaseră în seamă: costul transmisiilor televizate. Prețurile fixate de COMSAT — prin care se urmărea recuperarea rapidă a investițiilor făcute — au fost considerate în Europa occidentală ca fiind mult prea exagerate. Aplicînd un regim de tarife similar celui al comunicațiilor telefonice, COMSAT cerea în zilele și orele de vîrf 3 000 de dolari pentru primele zece minute (următoarele beneficiind de o oarecare reducere) ale unei transmisii în alb-negru, sens unic, iar în orele mai puțin solicitate — 1 800 dolari pentru aceleași prime zece minute.

Reacția a fost un strigăt general de minie. „Tarifele au fost considerate prohibitive” — scria „La Tribune de Genève”. De unde pînă atunci „Pasărea matinală” fusese suprasolicitată, comenzile — mai ales cele privind retransmiterea programelor TV — au căzut rapid, determinînd ziarul „New York Herald Tribune” să constate că în Europa occidentală s-a instalat „apatia” față de Early Bird. Rînd pe rînd, B.B.C. și alte societăți de radioteleviziune vest-europene au protestat împotriva prețurilor fixate de COMSAT. Deoarece nemulțumirea lor s-a dovedit ineficientă, au anunțat că renunță la serviciile satelitului — cu excep-

ția perioadelor cînd se petrec evenimente excepționale ce necesită a fi transmise operativ.

În Europa occidentală au început să se facă considerații asupra diferenței de fus orar dintre S.U.A. și Europa. E puțin probabil, se afirmă, ca programele care au loc seara — să spunem la ora 20 — în Statele Unite, să prezinte interes pentru telespectatorii bătrînelui continent, al căror ceas indică în acel moment ora două noaptea... Ar fi mai simplu să se înregistreze emisiunile pe peliculă și să fie expediate în Europa prin avion. Pe de altă parte, comentatorii americani au făcut aluzii la cointeresarea societăților vest-europene în exploatarea maximă a cablurilor transoceanice, în care au făcut investiții, și nu în utilizarea unei rețele moderne și eficiente de sateliți de comunicații.

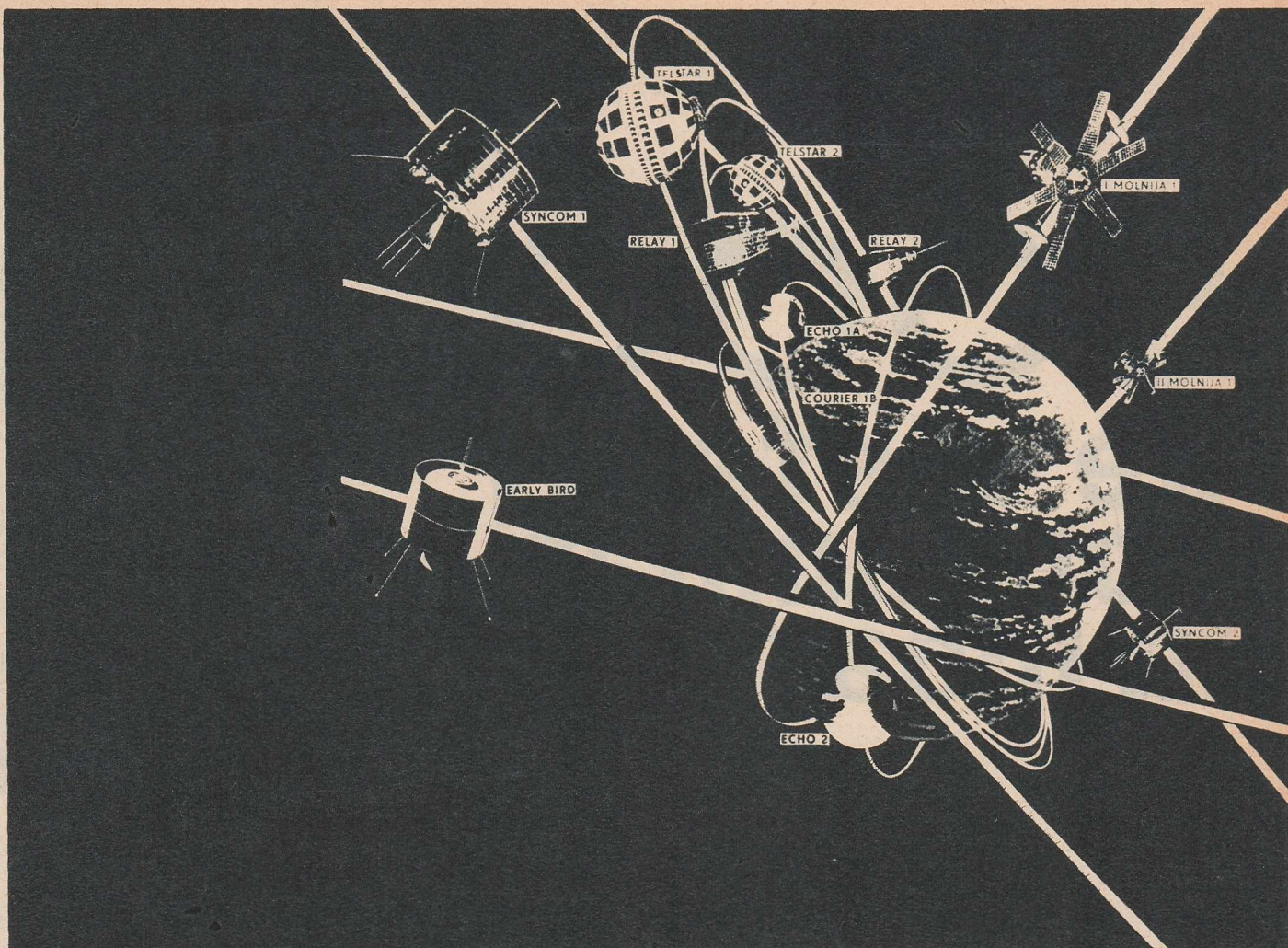
În diferite țări vest-europene au început să se audă în aceeași perioadă voci învinuind COMSAT că ar acționa într-o măsură mult prea mare ca societate pe acțiuni americană. Cu atât mai mult cu cît, pînă în anul 1970, COMSAT este, cel puțin în mod formal, și un agent al consorțiului internațional care discută problemele viitoarei rețele de sateliți de telecomunicații...

Se cuvin aici cîteva lămuriri. Remarcabilele succese obținute de U.R.S.S. și S.U.A. în cercetarea spațiului au dezvăluit, între altele, imensele posibilități pe care sateliții și celelalte vehicule cosmice le oferă dezvoltării rețelei terestre de telecomunicații.

Satelitul fix al Pământului, „Early Bird”, este supus ultimelor probe înainte de a fi instalat pe racheta care avea să-l plaseze pe orbită.

Fotomontajul prezintă sateliții de telecomunicații activi și pasivi lansați pînă în prezent și orbitele lor.

cine va lua partea leului?

A devenit evident că realizarea și lansarea sateliților de telecomunicații constituie o uriașă posibilitate de valorificare comercială a succesorilor dobândite în tehnica spațială. Această concluzie, întărită cu fiecare nouă performanță cosmică, a atras atenția unui număr tot mai mare de țări. Problema organizării unei rețele de sateliți de telecomunicații a apărut pe agenda mai multor conferințe internaționale. La 22 august 1964 a fost semnat un acord, valabil pînă în 1970, prin care s-a format un consorțiu compus din aproape 40 de țări, însărcinat să studieze problemele legate de telecomunicațiile spațiale.

Între altele, prin acest acord a fost constituit un comitet interimar de conducere, în care rolul de agent executiv îi revenea societății particulare americane COMSAT, considerată ca avînd cea mai mare experiență „cosmică”. În ceea ce privește chestiunea capitală — cine va primi comenzile pentru construirea de rachete și sateliți — acordul comportă un punct care asigură societăților constructoare americane partea leului: fiecărei țări i se alocă o cotă de comenzi în raport direct cu participarea sa la traficul telefonic internațional. Pe baza acestui criteriu S.U.A. primesc o cotă de 61 la sută — ceea ce înseamnă de fapt că au majoritatea absolută, cu care își pot impune punctul de vedere în orice problemă. Referindu-se la aceste condiții, revista vest-germană

„Der Volkswirt” caracteriza astfel punctul de vedere american expus de COMSAT: „Europenii pot participa alături de noi dacă aceasta le e dorința. Ei trebuie însă să se oblige să nu întreprindă nimic ce ar putea concura cu lucrările americane — de pildă, un sistem propriu european sau un sistem necoordonat cu cel american...” Și revista conchidea: „Voită sau impusă contractual, renunțarea de către Europa occidentală la crearea unor sateliți proprii pentru telecomunicații ar încheie industriei europene acest domeniu de activitate...”

Ulterior, s-a dovedit că temerile exprimate de revista vest-germană — reprezentînd de altfel interesele industriilor de specialitate din Europa occidentală — sînt îndreptățite. Early Bird a fost construit, la cererea COMSAT, de Hughes Aircraft Company din California și lansat de NASA; pentru viitoarele construcții majoritatea covârșitoare a comenzilor revine de asemenea societăților americane, deși o parte din costul lor îl suportă și țările vest-europene, Japonia și Canada; prețurile stabilite de COMSAT pentru retransmisiile prin „Pasărea matinală” au fost fixate fără consultarea partenerilor din consorțiu. Doga corporației americane are de asemenea considerabile implicații politice. Din consiliul de administrație al COMSAT fac parte și trei membri numiți direct de președintele S.U.A., ceea ce înseamnă că în unele cazuri hotărârile privind activitatea unei viitoare rețele de sateliți de telecomunicații ar putea fi subordonate intereselor politice ale Statelor Unite.

soarta rachetelor europa-1

...La un congres internațional astromatic, reprezentantul Franței, profesorul Pepin, a cerut să se studieze măsurile ce ar putea fi luate împotriva monopolului instituit de S.U.A., în cadrul COMSAT, asupra telecomunicațiilor prin satelit.

Dezvoltarea rapidă a telecomunicațiilor spațiale, problemele ridicate de dominația COMSAT au determinat în ultimul an țările vest-europene și mai cu seamă Franța să ia în considerare modificări însemnate în programul de cercetări spațiale pe care le întreprind în comun. Colaborarea vest-europeană în acest domeniu se desfășoară pe două planuri: în cadrul ELDO — Organizația europeană de dezvoltare și lansare de sateliți — și în cadrul ESRO — Organizația europeană pentru cercetări spațiale. Totodată, peste 150 de mari întreprinderi și câteva mari trusturi vest-europene — care centralizează întreprinderi în care lucrează circa două milioane de salariați — și-au creat o platformă comună în cadrul organizației Eurospace, cu scopul evident de a obține o cît mai mare parte a comenzilor necesitate de construcția unei viitoare rețele mondiale de sateliți.

În prezent programele adoptate de ELDO și ESRO în urmă cu cîteva ani — lansarea unor sateliți care să efectueze cercetări în spațiul cosmic — sînt considerate în unele țări vest-europene ca insuficiente. Franța a cerut în mai multe rînduri să se adopte programe „mai ambițioase”, cum s-a exprimat la

30 mai 1965 un corespondent al lui „Sunday Times”. Subliniind „necesitatea de a nu lăsa Statelor Unite exclusivitatea (în țările capitaliste — n.a.) lansării de sateliți de telecomunicații”, ziarul francez „Le Monde” se referea la posibilitatea ca Franța, Anglia și alte țări să lanseze încă în acest deceniu sateliți de telecomunicații; ziarul amintea părerea exprimată în diferite cercuri vest-europene privitor la modificările ce ar trebui aduse în acest sens principalului obiectiv al ELDO, racheta în trei trepte Europa-1, bazată pe rachetele Blue Streak (engleză), Coralie (franceză) și o a treia vest-germană. Ziarul englez „Guardian” pleda și el pentru elaborarea unor noi planuri de colaborare, datorită cărora, în cazul lansării de sateliți, să nu mai fie nevoie să se recurgă la rachetele americane.

Inițial, propunerile franceze făcute la conferința ELDO au fost respinse. Ulterior, ele au fost luate din nou în discuție, hotărârile adoptate nefiind însă făcute publice pînă acum. În orice caz, lansarea de către Franța a primului ei satelit artificial al pământului, la 27 noiembrie, a întărit în mod evident pozițiile aceluia care doresc o reconsiderare a proiectelor ELDO și ESRO.

Așadar, telecomunicațiile spațiale înseamnă în prezent nu numai posibilitatea retransmiterii la foarte mari distanțe a programelor de televiziune și a oricăror alte imagini, înseamnă nu numai o îmbunătățire apreciabilă a legăturilor telefonice la uriașe depărțări, ci și sfera unei concurențe ce se anunță încă de pe acum extrem de aprigă.

U. VĂLUREANU

5000 de elefanti condamnați la moarte

Sentința a fost pronunțată de guvernul Kenyei. Locul execuției, Parcul național Tassavet — una dintre cele mai mari și mai vizitate rezervații naturale din estul Africii.

Existența acestui uriaș parc — cu o suprafață de 20 000 kmp — este amenințată. Sute de turme de elefanți pustiesc totul în calea lor. Turmele distrug de asemenea plantații și chiar așezări omenești, aducând mari pagube economiei țării. S-a hotărât, pentru stăvilirea râului, ca fiecare al treilea elefant să fie împușcat. Fiecare al treilea din cei 15 000.

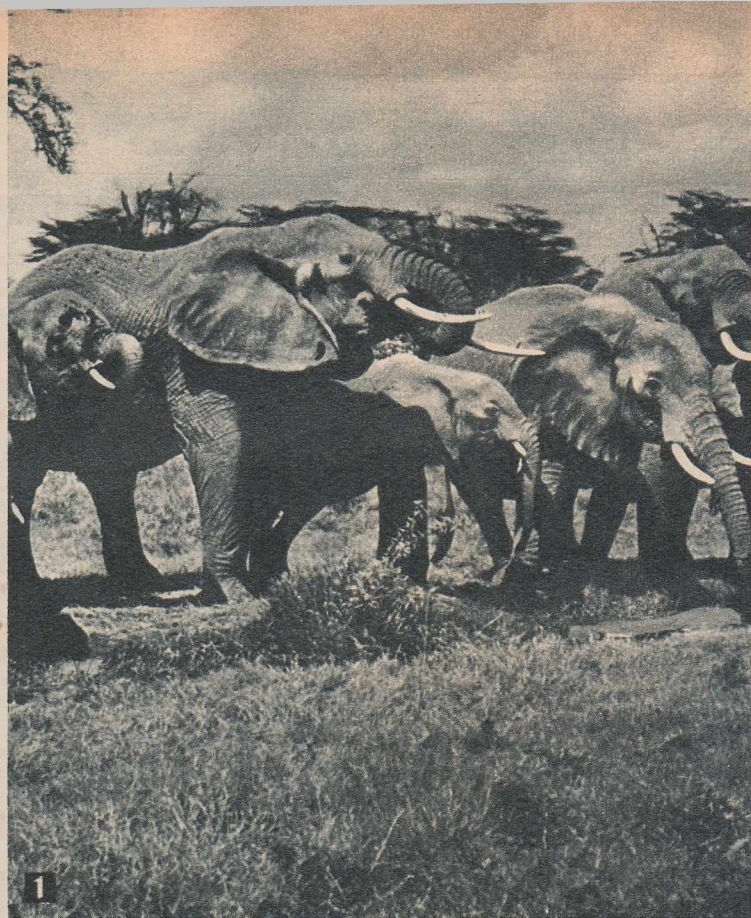
★

Ocupându-se de această tragedie din lumea animalelor, revista vest-germană „Quick“ relatează că elefanții, crescuți ani la rând în Parcul național Tassavet, au constituit mult timp un punct de atracție pentru turiștii care vizitau Kenya. Uriașele animale erau păzite zi și noapte și orice braconier ar fi îndrăznit să atenteze la viața lor ajungea la închisoare. Rezultatul acestei griji s-a transformat în cele din urmă însă într-o adevărată plagă națională. Înainte de crearea rezervației, braconierii omorau circa 1 000 de elefanți pe an. Protejate, pahidermele s-au înmulțit în mod surprinzător. Pe unde treceau turmele din ce în ce mai numeroase, iarba nu mai creștea. Elefanții mincau frunzele pomilor, rupeau crengile, călcau în picioare copacii tineri. În savana sărăcită de plante incendiile izbucnesc cu o frecvență îngrijorătoare, distrugând pe mile întregi resturile de păduri. Antilopele, rinocerii, girafele, nemaigăsind

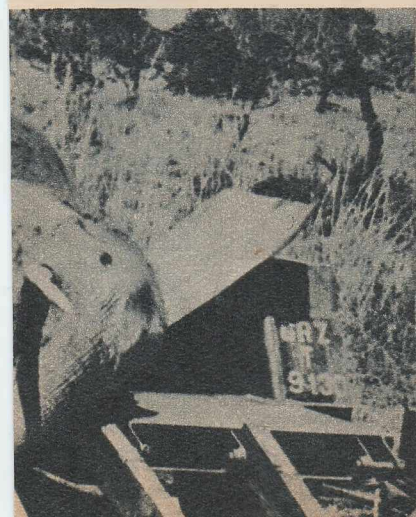
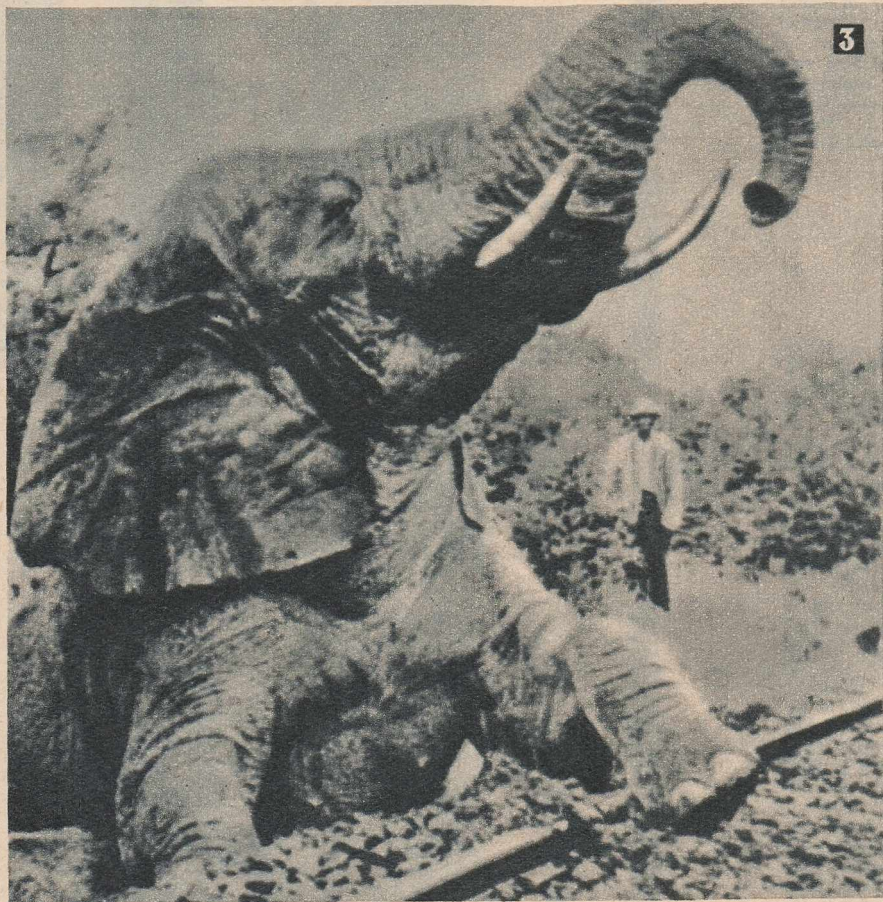
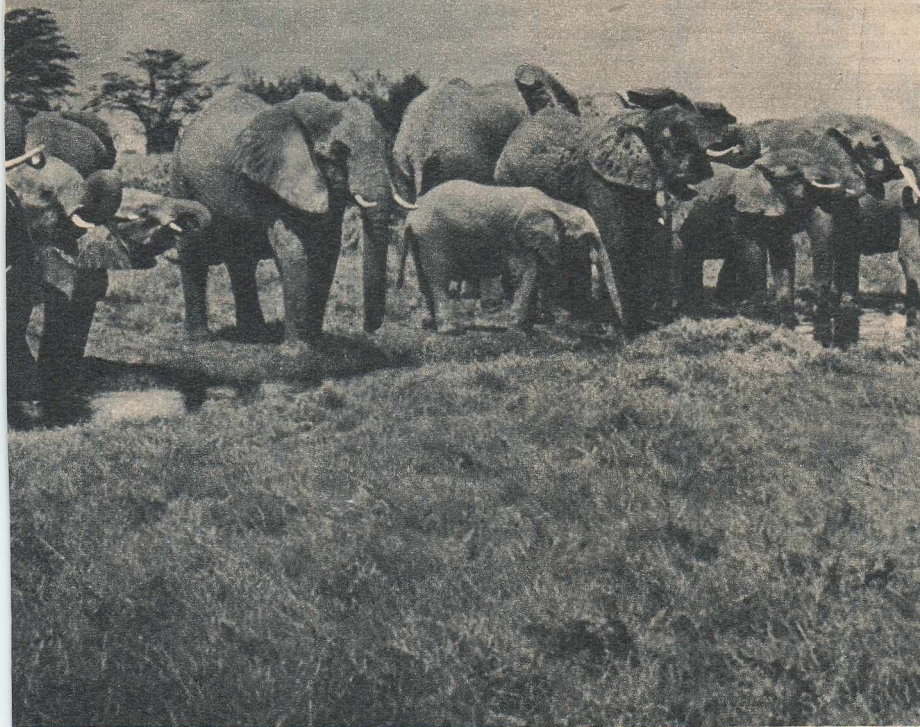
hrană, părăsesc rezervația. Hipopotamii pleacă și ei.

„Nu ne rămâne nici o alternativă — a declarat guvernul Kenyei. Trebuie exterminați 5 000 de elefanți“. Ei sînt omorîți cu ajutorul unor arme care lansează fără zgomot — pentru a nu speria și mai mult turmele — săgeți otrăvite. Lipsesc însă vînătorii și în primul rînd posibilitățile de a transporta uriașele cadavre. Carnea nu e rea, ea este mîncată cu plăcere. Dar 5 000 de elefanți reprezintă o cantitate prea mare pentru posibilitățile interne de consum. S-au făcut oferte unor fabrici de conserve din străinătate.

În ultimul timp s-au ridicat însă și voci care pun la îndoială faptul că soluția radicală găsită de guvernul kenyan ar fi fost singura posibilă. Se arată, de pildă, că deși din punct de vedere matematic măsura pare o bună soluție a problemei, chiar și în sensul protecției animalelor, dincolo de aceste cifre se desfășoară o mare tragedie. S-a afirmat că elefanții vor avea o moarte fără chinuri, prin intermediul unor muniții otrăvite. Dar nu s-a pomenit nicăieri că în Kenya s-ar fi făcut eforturi pentru a salva animalele asigurându-le hrană, în așa fel ca ele să nu mai fie nevoite să primejduiască vegetația parcului, sau că s-ar fi încercat evacuarea lor în alte ținuturi. În plus, afirmă aceiași critici, fiind vorba de Parcul național Tassavet, rezervație naturală foarte căutată de turiști, ar trebui făcute orice cheltuieli, oricît ar fi ele de mari, pentru a păstra efectivul de elefanți.

- 1 Sute de asemenea turme pustiesc totul în calea lor.
- 2 Vinătorul și victima sa.
- 3 Unul dintre elefanții a căror sentință de condamnare la moarte a fost executată.
- 4 5 000 de elefanți nu pot fi împușcați de la o zi la alta. Este o acțiune care va dura luni și luni. Dar nu atât omorirea lor ridică dificultăți, cât problema cadavrelor care vor rămâne după aceea. Kenya fiind o țară care caută să atragă turiști, „lichidarea” elefanților morți nu poate fi lăsată pe seama șacalilor. Iar — după cum reiese din informațiile apărute în presă — numărul buldozerelor pentru transportul lor este redus.

răspunderea
televiziunii (I)

ce credeți despre filmul x?

Rău a făcut televiziunea când a desființat emisiunea care ne informa despre premierele cinematografice ale lunii următoare. Am fi vrut-o poate mai critică, mai bogată în ilustrații și argumente verbale convingătoare, care să înjumătățească încasările cinematograferilor unde rulează „Muncile lui Hercule” și să-i pună pe gânduri pe spectatorii dispuși să ridă și ei când cei cinci din „Colina” hohotesc isteric, înnebuniți pe golgota cu nisip arzător. Reacțiile unei părți a publicului din sălile de cinematograf demonstrează necesitatea unei avizate și abile campanii permanente pentru educarea gustului. Lucrul este binecunoscut, dar ce legătură are el cu televiziunea? O foarte strânsă legătură. Universitatea populară este deschisă tuturor, dar cei care ar avea în primul rând nevoie de ea nu-i resimt lipsa și deci nici nu se gândesc s-o frecventeze. Nimeni nu poate fi silit să citească tratate de estetică sau măcar cronici cinematografice. Televiziunea, însă, prin prezența ei în sute de mii de locuințe, are acces în toate mediile de cultură. Este de datoria ei să folosească acest privilegiu. I s-a reproșat de nenumărate ori că ea însăși ne prezintă adesea filme mediocre sau de-a dreptul proaste. N-ar fi chiar așa de grav, dacă ne-ar spune că sînt mediocre, că sînt proaste chiar — și de ce anume. Înainte de începerea filmului „Stan și Bran în lumea jucăriilor” am fi preferat să ni se spună nu că este o „premieră pe țară” cu care se speră că „ne vom amuza”, ci ceea ce cred cu adevărat responsabilii culturali ai televiziunii despre această peliculă nereprezentativă pentru vestigiile comici, rătăciți parcă printre păstorite de operetă și monștri.

Nu conferințe savante și plicticoase, ci câteva observații făcute cu duh și pătrundere, care să nu determine pe nimeni să închidă sonorul pînă la începerea filmului. Esențial este aici modul în care sînt alcătuite prezentările cinematografice pentru a nu compromite admirabila idee de a însoți de comentarii măcar filmele de arhivă.

Nimic nu este mai dificil decît să găsești modalitatea potrivită, tonul just pentru a-i învăța pe oameni amuzîndu-i și distrăgîndu-le atenția de la faptul că ai intenții didactice. Una dintre cele mai ingenioase performanțe aparține în acest domeniu, televiziunii britanice. Cu cîteva săptămîni în urmă a inițiat un curs de limba franceză format din piese cu subtext polițist. Actorii vorbesc franțuzește. Din cînd în cînd intervin pauze în care tot ei povestesc acțiunea în englezește. Nu se știe încă ce eficiență practică va avea emisiunea. Un lucru e însă sigur: mulți dintre cei care ar închide televizorul în cazul unui curs clasic de limbi străine, privesc și ascultă cu interes.

Am pornit de la filme, dar nu numai despre ele este vorba. Spectatorii care tropăiau sau făceau alte zgomote necivilizate în timp ce pe ecran rula capodopera japoneză „Insula” nu protestau împotriva unei modalități estetice căreia i-ar fi contestată valoarea. Pur și simplu nu știau că se află în fața unei opere de artă. Derutați de formula insolită, nepreveniți, se considerau înșelați.

Televiziunea îi poate ajuta să păsească spre înțelegerea faptului că universul cinematografic este mult mai vast decît arena în care evoluează în cerc melodrama și opera-revistă, comedia de situație și filmul de capă și spadă. Și, la fel, poate clătina încrederea excesivă în propria lor judecată a celor care, în expoziția Țuculescu, își manifestau agresiv nepriceperea, rizînd zgomotos. Dar despre ceea ce poate face televiziunea pentru a ne îndemna să fim contemporani cu noi înșine în materie de muzică, plastică, literatură și în același timp pentru a ne stimula spiritul critic — în numărul viitor.

Felicia ANTIP

dialog cu cititorii

spicului de la consfătuirile noastre cu cititorii

CRAIOVA

Virgil Mine, muncitor. Foarte binevenită rubrica „Dialog cu cititorii”. Ar trebui însă să i se acorde mai mult spațiu. Și redacția să răspundă cu mai multă promptitudine scrisorilor ce i se trimit. În general, revista ar trebui să dispună de mai mult spațiu — să se dubleze numărul paginilor. Iar cititorii ar trebui să devină în mai mare măsură abonați, astfel ca să nu mai fie nevoiți să stea la „coadă” pentru a obține o „Flacăra”.

Ioan Hațeganu, decan al Facultății de agronomie. Apreciez revista mai ales pentru spiritul ei de tinerete, dar și pentru conținutul și prezentarea ei. „Flacăra” ar trebui însă să acorde mai multă atenție studenților, inclusiv celor din Craiova.

Comel Bora, funcționar. Foarte bune aprecieri pentru materialele cu caracter de anchetă în diverse domenii și mai ales în cele de interes cetățenesc. Am dori ca redacția să realizeze asemenea anchete și în Oltenia. Când se va termina însă cu „cozile” făcute la chioșcuri pentru a obține „Flacăra”?

Ioan Russu-Sirianu, ziarist. Desigur că n-ar fi rău ca „Flacăra” să aibă mai multe pagini — dar nu cred că acesta e principalul lucru. Revista a dovedit prin foarte multe numere ale ei că poate fi bună și cu un număr redus de pagini, dacă publică materiale interesante. Bine ar fi însă să conțină reproduceri în culori și în interior nu numai pe coperte.

Dr. I. Păducel, medic. Am în casă vreo patru cititori ai revistei și tuturor le este pe plac. Ar fi de dorit însă ca redacția să organizeze mai multe consfătuiri cu cititorii și să cunoască mai îndeaproape realizările din Craiova și din regiune.

Petre Mihai, operator chimist. Materiale ca reportajul „Se caută un tată” au avut ecou puternic și în orașul nostru. Revista ar trebui să publice deci mai multe materiale pe teme de morală. Propun de asemenea să se înființeze o rubrică despre politici; ar fi utilă pentru mulți.

PITEȘTI

Dumitru Codăuș, inginer electrician. Citim cu plăcere „Flacăra”. Apreciez ilustrația bogată din revistă. Unele texte sînt însă prea lungi. „Paginile din istoria spionajului” au fost pasionante. Propun o rubrică: Știința și producția. De asemeni, cer să publicați pe coperte și portrete ale unor oameni de știință și scriitori.

Ion Cruceanu, funcționar. Revista se află pe un drum bun — este interesantă și ușor de citit. Nu-mi place însă chenarul cenușiu de la „Dialog cu cititorii”. Aș dori să citesc reportaje despre călătoriile unor călători vestiți originari din patria noastră. De ce nu publicați regulat fotografii realizate de unii cititori?

Ion Jereghi, pensionar. Nu mi-au plăcut copertele la

numerele 43 și 50. Cred că pe coperte se pot publica și figuri din istoria poporului nostru. Aș dori să apară reportaje despre viața unor mari compozitori, despre unele obiceiuri și tradiții mai puțin cunoscute, curiozități etc.

Turcin Petre, conducător auto. Sînt de cinci ani abonat la „Flacăra”. Imi plac mult: Cadran internațional, Memento, Curier. Mi se pare însă că uneori la aceste rubrici se folosesc termeni prea „savant”. Propun să se publice mai mult despre frumusețile patriei și despre lucrările geologilor români.

Iosif Răcășan, tehnician. Imi place în general revista „Flacăra”. Sînt însă nemulțumit că nu mi-a răspuns încă la câteva scrisori pe care i le-am trimis.

Rodica Popescu, elevă cl. a XI-a. Urmăresc cu pasiune rubrica „Cititorii către cititori”. Nu este adevărat că noi, tinerii, căutăm aci „aventura”, cum susțin unii. Schimburile de ilustrații ne ajută la îmbogățirea cunoștințelor geografice, cinematografice etc. O rubrică cu noutăți tehnico-medicale ar atrage pe mulți cititori. De mult n-am citit în „Flacăra” un reportaj despre o mare expediție alpină.

„cum ne informăm”

În legătură cu ancheta intitulată „Cum ne informăm?” (nr. 50/1965) ne scrie și tov. Aurel Boar, tehnician-proiectant la Uzina de vagoane din Arad. Scrisoarea sa se referă la revistele tehnice străine, repartizate pentru consultare serviciilor din uzina sa. „Observ — ne comunică tehnicianul din Arad — că prea puține din aceste reviste au legătură directă cu construcția de vagoane. Am citit în „Flacăra” — continuă corespondentul nostru — că și la uzinele «Timpuri noi» din București există reviste care nu prea au ceva comun cu specificul producției, iar la «Semănătoarea» (probabil din aceeași cauză) pentru anul viitor, numărul publicațiilor de specialitate au fost reduse de la 70 la 8. Săcotesc deci că publicațiile pentru documentația tehnică la care ne abonăm trebuie să fie pe specificul uzinei respective”.

Autorul scrisorii folosește prilejul de a adresa, prin „Flacăra” și o întrebare de ordin personal Centrului de documentare științifică al Academiei: la data de 14 iulie 1965, a expediat pe adresa centrului o lucrare cu titlul „Efectul Doppler invers și alte efecte relativiste paradoxale”, dar de atunci n-a mai primit nici o veste despre ea...

Poate după apariția acestor rânduri va primi și răspunsul cuvenit.

nu numai bărăganul

Tov. Andrei Costinaș din Sibiu, dînd o bună apreciere conținutului și prezentării grafice a revistei, ne critică însă

pentru faptul că, în ce privește prezentarea realizărilor din domeniul agriculturii, „Flacăra” se oprește totdeauna la Bărăgan.

Nu credem că cititorul nostru are întru totul dreptate — am putea aminti că și din regiunea Banat s-au publicat multe materiale, și din Dobrogea, și din altele — dar probabil că ceva este, totuși. Așa că socotim sesizarea binevenită și ne vom îndrepta atenția și spre alte regiuni.

Cît privește întrebările pe care ni le pune, îl rugăm pe tov. Costinaș să urnărească răspunsurile care vor apărea treptat la rubrica „Cititorii în treabă”.

locuință bună, frumoasă, dar...

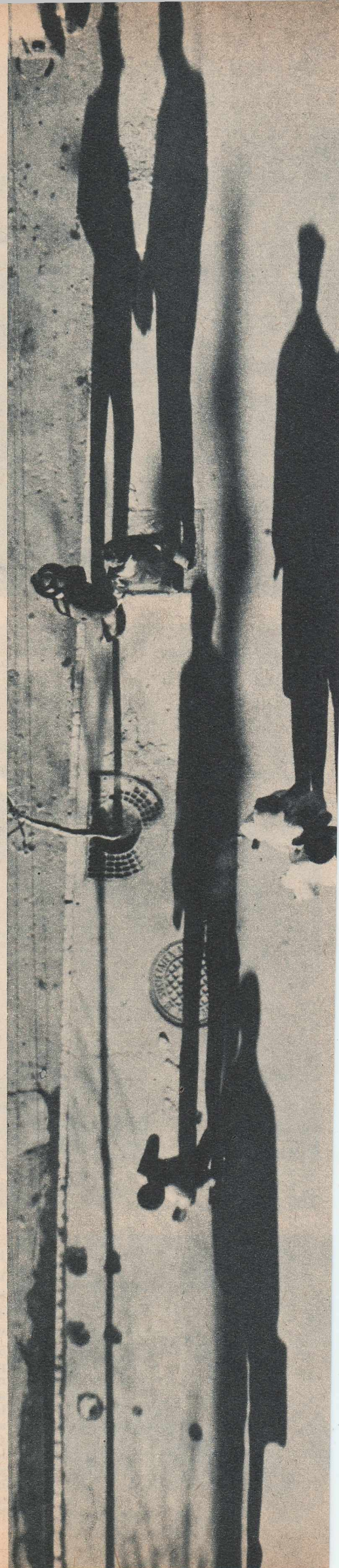
Tov. Iulian Chivu din Brașov, printr-o scrisoare adresată redacției, își manifestă satisfacția că de curînd a intrat într-un apartament nou din blocul cu patru etaje ridicat în str. Neptun 32. Omul n-are însă bucuria deplină: în noua locuință anumite lucrări se dovedesc a nu fi fost bine finisate. E vorba de parchet, de uși, de geamuri. Broaștele de la uși nu se încuie — din cele nouă uși, cite are apartamentul, broaștele nu funcționează decît la trei. „Am informat în scris despre toate acestea șantierul care a construit blocul — ne comunică cititorul nostru — răspunsul n-a sosit însă pînă acum”.

Tov. Iulian Chivu ne-a scris cele de mai sus cu rugămintea de a-i veni în ajutor. Supunem deci cazul în atenția Trustului de construcții Brașov.

cititorii câtre cititori

Următorii cititori doresc să corespundă: Romus Popovici, economist, Turmu-Severin, S.H.E.N. Porțile de Fier, bd. Republicii 1: teme diverse; Marian Preda, tehnician, București, str. Matei Ambrozie 45: teme diverse; Maria Chirilă, profesoară, com. Jina 388, m. Sebeș Alba, reg. Hunedoara: chimie, fizică, ilustrate; Steliana Marcu, elevă, Reșița, cartierul Țiglarie, bl. 1, ap. 10: literatură, ilustrate; Elena Țipa, tehniciană-chimistă, Ploiești, str. Democrației, bl. 1, ap. 26: teme diverse, ilustrate; Nic. Cazanciuc, elev, Ploiești, str. Pictor Rozenthal 19: literatură, artă, ilustrate; Jenica Moisescu, bibliotecară și Sofia Ciupercă, educatoare, com. Pitulați, m. Brăila: ilustrate; Silvia Stibeu, București, șos. Viilor 95, bl. 2, scara 4 D, et. 7, ap. 126, m. N. Bălcescu: ilustrate; Valer Basti, Satu-Mare, bd. Republicii 46: muzică, ilustrate; ing. Filip Mihăilescu și dr. Jain Paraschiv, Craiova, str. Petuniilor 30: ilustrate; Georgeta Postelnicu, București, str. Mitropolit Dosoftei 18 A: ilustrate; Petre Anica, elev, Craiova, str. T. Maiorescu 6: teme diverse ilustrate; Ifrim Slien, Galați, str. Războieni 29: teme diverse; Rodica Oprescu, profesoară, Rm. Sărat, str. D. Cantemir 4: ilustrate; Dorel Crofu, elev, Băilești, str. Depozitelor 21: teme diverse, ilustrate; Petre Firtulescu, elev, Băilești, str. Victoriei 211: teme diverse, ilustrate; Pavel Cica, învățător, com. Brăești, m. Dorohoi: teme diverse, ilustrate; Verona Kum, muncitoare, Lugoj, Splaiul Morilor 6: ilustrate.

Înainte de apus — Konec Francisc, Gherla
cititorii fotografiază

cititorii intreaba

templele romane de la baalbek

„Ce se cunoaște despre ruinele de la Baalbek?”

Gigi MINAI
Piatra-Neamț

Răspunde profesor RADU VULPE,
doctor în științe istorice.

Baalbek este o localitate arheologică, situată pe teritoriul Republicii Liban, la 16 km est de orașul Beirut. Celebritatea sa în antichitate se datora cultului religios practicat din străvechi timpuri în acest loc, în cinstea zeului sirian al soarelui, numit Hadad și identificat ulterior cu suprema divinitate feniciană, Baal. De unde și numele actual al localității: Baalbek, care, deși nu este atestat în izvoare înainte de sec. V î.e.n., este mult mai vechi decât numele grecesc Heliopolis („orașul Soarelui”), sub care este pomenit în vremea romană. Împăratul August a întemeiat aici o colonie romană, denumită Iulia Augusta Heliopolitana, și a început construcția unui sanctuar de proporții grandioase pentru cultul zeului Baal, interpretat ca Jupiter Heliopolitanus, edificiu a cărui construcție a continuat până în sec. III e.n.

Ruinele sanctuarului, păstrate în parte și azi, sînt, prin dimensiunile lor uriașe, cele mai impresionante din lumea antică. Ocupînd o suprafață dreptunghiulară de 270 m x 120 m, sanctuarul se compunea din patru părți. În fața intrării erau propileele,

adică un portic de 60 x 12 m, cu 12 coloane în față. Din acest edificiu se trecea într-un vestibul hexagonal, larg de 60 m, înconjurat de coloane și de pereți cu nișe. Mai departe, se intra într-o vastă curte interioară, de 135 x 113 m, limitată pe laturi de portice cu coloane mari de granit roșu, prezentînd exedre (săli mari) semi-circulare și dreptunghiulare. În mijlocul curții se afla un altar mare, în formă de turn cu patru etaje, înalt de 18 m, cu scară interioară. În fundul curții, pe o scară monumentală, se pătrundea în partea esențială a sanctuarului: templul lui Jupiter-Baal, construit pe un soclu înalt de peste 14 m, alcătuit din blocuri imense, unele atîngînd o lungime de aproape 20 m. În fața templului se ridicau două rînduri de cîte zece coloane colosale, de peste 20 m înălțime, din care șase se mai găsesc și azi la locul lor.

În afara sanctuarului, complexul ruinelor de la Baalbek mai cuprindea două edificii religioase, construite sub Antoninus Pius: templul lui Bachus (mai mic: 33 x 63 m în suprafață — dar mai bine păstrat) și „templul rotund”, caracterizat printr-o formă cilindrică originală.

Zona sacră de la Baalbek și-a pierdut — cu timpul — însemnătatea. În interiorul curții celei mari a templului lui Jupiter, împăratul Teodosius a clădit o biserică, iar după cucerirea Siriei de către arabi, în sec. VII e.n., în vestibulul hexagonal s-a zidit o moschee.

munții calcaroși

„Cum au apărut și care sînt caracteristicile munților calcaroși?”

Aurel NICODIM
tehnician-miner, Moinești

Răspunde prof. univ. VIRGIL HILT
de la Facultatea de geologie-geografie,
Universitatea București.

După cum arată și numele, munții calcaroși sînt alcătuiți din punct de vedere geologic din roci calcaroase (rocă sedimentară). Apariția acestor munți ca și a celor alcătuiți din alte roci (roci eruptive) a început o dată cu formarea primei scoarțe terestre, adică cu sute de milioane de ani în urmă (era arhaică).

Regiunile calcaroase, prin marea număr de forme de relief, văi înguste și adînci cu pereți verticali de sute de metri, tumuri, obeliscuri, văi oarbe, constituie adevărate minuni de frumusețe. Fenomenele produse în interiorul scoarței pămîntului, datorită pătrunderii apei în adînc și dizolvării calcarului, au dat naștere peșterilor cu întreaga lor gamă de concrețiuni calcaroase, cu stalactite, stalagmite și coloane, cu fantastice încrustații pe pereți, cu draperii și baldachine naturale de o rară frumusețe și finețe.

După regiunea Carst din Iugoslavia, unde aceste forme și fenomene sînt foarte frecvente, relieful specific munților calcaroși a fost numit relief carstic.

În țara noastră forme de relief și fenomene carstice se întîlesc în Munții Rodnei, în Munții Rarăului, Munții Ceahlăului, Munții Bucegi. Piatra Craiului este cel mai impunător masiv calcaros din țară. Se mai întîlesc fenomene carstice și în Munții Apuseni.

De ce munții calcaroși prezintă frumuseți, fenomene și curiozități neîntîlnite în munți cu altă alcătuire geologică?

Deși este rezistent, spre deosebire de alte roci, calcarul este solubil în contact cu apa, fiind dizolvat încetul cu încetul. Acest fenomen se petrece atît la suprafața pămîntului cît și în interiorul masivelor, unde apa se infiltrează prin cele mai mici crăpături. Astfel, în timp de mii și mii de ani acțiunea de dizolvare a calcarului a dat naștere, la suprafața pămîntului, acelor forme caracteristice de relief amintite mai sus, iar în interiorul scoarței terestre a creat rețele întregi de ape subterane, peșteri, precum și acele fantastice depuneri calcaroase care ne încîntă cu dantela lor naturală.

ce este cartoful dulce?

„Care sînt caracteristicile cartofului dulce (batatul) și care-i țara lui de origine?”

Marius VASILIU
Bucumeni, reg. Iași

Răspunde ing. agronom GH.
GHELAȘE.

Batul sau cartoful dulce (Ipomoea batatas) este o plantă perenă din familia convolvulaceelor, originară din America Centrală. Tulpina este tîrtoare și ajunge pînă la 6-7 m. Frunzele sînt mari, asemănătoare cu cele ale zorelelor, iar florile sînt albe sau roze. Se cultivă pentru rădăcinile sale

Florentina Grosu, Galați. Despre „Cele 7 minuni” am scris de mai multe ori. Vă recomandăm și dv. lucrarea „Șapte monumente celebre ale arhitecturii antice” de G. Chițulescu și T. Chițulescu (Editura tehnică).

Vasile Cheleş, Brăila. Porumbelul alb a devenit simbol al păcii încă din antichitate. Probabil că ați auzit și dv. legenda potopului, care în diferite variante a circulat la mai toate popoarele orientului antic. Conform acestui mit, sfîrșitul potopului, încheierea păcii între forțele dezlănțuite ale naturii și om — reprezentat prin legendarul Noe — ar fi fost marcată prin zborul unui porumbel alb, care s-a întors pe corabie cu o ramură de măsline în cioc. Adresa — va apărea.

Mihai Frîntescu, Borlova, m. Caransebeș. 1) Ermete Zacconi — aceasta e transcrierea corectă a numelui — a fost un cunoscut actor tragic italian. El a trăit între anii 1857 și 1948, se trăgea dintr-o familie de actori, dar a studiat medicina, specializîndu-se în psihiatrie. Pînă la urmă s-a dedicat însă scenei, devenind unul din cei mai importanți reprezentanți ai naturalismului în arta teatrală. Concepția lui artistică a stat sub influența învățăturii psihiatriei criminaliste a lui Lombroso, acordînd atenție deosebită studierii psihopatologiei, fenomenelor de ereditate ș.a. A întreprins multe turnee în principalele țări ale Europei și celor două Americi. 2) Despre Timur-Lenk (1336-1405), care a fost un vestit conducător de popoare migratoare din Asia mijlocie, puteți găsi date în orice manual de istorie universală. 3) Insula St. Laurentiu, aparținînd S.U.A. (statul Alaska), este situată la sudul Mării Bering. Are o suprafață de 5 000 kmp și este cvasinpopulată (cîteva sute de eschimoși). Este însă menționată uneori ca bază militară americană. 4) Tărtor este un cuvînt ce derivă de la termenul tartar, care în mitologia antică însemna un loc așezat în fundul infernului, loc de caznă pentru cei ce păcătuiseră față de zei. În basmele românești, prin cuvîntul tărtor este desemnată căpetenia dracilor. Prin extensie, acest cuvînt a căpătat sensul de căpetenie de grup care-și conduce supușii prin teroare și de om fără scrupule, care-și terorizează semenii.

Ion Miblea, Oradea. 1) Zodiile sînt cele 12 constelații ale zodiacului — o închipuită zonă circulară a sferei cerești împărțită în 12 sectoare, prin fața cărora trece drumul aparent al soarelui în cursul unui an. După vechi superstiții, fiecare om ar avea zodia sa, corespunzătoare lunii în care s-a născut și avînd o influență bună sau rea asupra destinului lui. Evident că un asemenea eres este în totală contradicție cu adevărurile științifice. 2) Animalele neavînd propriu-zis o inteligență, neputînd raționa, la baza oricărui sistem de dresură stă crearea reflexelor condiționate. Dresorii utilizează diferite metode pentru a crea animalelor reflexele pe baza cărora le pot apoi comanda să execute anumite mișcări — de la cele mai simple pînă la cele mai complicate numere de dresură. Rolul cel mai important în crearea acestor reflexe îl constituie răbdarea dresorului. Violența față de animale a fost de cele mai multe ori condamnată de dresorii reputați. Totuși, uneori, se mai recurge și la cîte o lovitură de cravașă pentru a domoli firea prea rebelă a unei fiare. Dar dresorii care-și bazează puterea exclusiv pe chinuirea animalelor, de obicei recoltează eșecuri — uneori cu sfîrșit tragic.

V. SILVIAN

groase, tuberculizate, identice la înfățișare cu cartoful, avînd însă dimensiuni mult mai mari.

Batul este foarte bogat în amidon, vitamine și zahăr. Este o plantă specifică unui climat cald, dar s-a introdus în mod experimental în cultură și la noi în țară.

Batul conține circa 75% apă, 20-25% amidon, 2,5% zaharoză și 2-3,5% proteine. Prin depozitare, conținutul în zaharoză crește pe seama amidonului.

În frunze de origine, batatul se întrebuintează în alimentație și ca materie primă pentru fabricarea amidonului și a alcoolului etilic.

ce știți de

culoare proprie, de comedie, situațiilor imaginate de scriitoare.

elogiul fidelității...

Teatrul din Galați se remarcă prin seriozitatea și fidelitatea față de valorile mai vechi — dar reputeate — ale dramaturgiei noastre socialiste. După montarea „Surorilor Boga” de Horia Lovinescu, spectacol cu care teatrul s-a prezentat mai mult decât onorabil la Decada teatrelor dramatice în mai 1965 — iată că acum asistăm la reprezentarea „Citadelei sfărâmate” de același autor. Scrisă în urmă cu un deceniu, drama familiei Dragomirescu — deși a căpătat accente satirice prin deplasarea istorică față de personaje — se constituie ca o piesă clasică a dramaturgiei noastre. Realizatorii spectacolului, Gh. Jora și I. Maximilian, au manifestat grijă pentru o comunicare atentă a sensurilor. Spectacolul confirmă vigoarea și valoarea piesei. N-ar fi fost rău ca alte teatre din țară, ce s-au grăbit să aducă la rampă scrieri noi obscure, să fi meditat asupra valorilor importante ale scrisului nostru teatral din urmă cu câțiva ani și să le fi readus în fața spectatorilor.

„bătrînii noștri”

Iar acum, loc clasicilor! Tipăriturile scoase la lumină în veacul trecut sau la începutul secolului se arată mai proaspete și mai vrednice de prețuire ca oricând.

Au dovedit-o: Teatrul din Brașov cu „Vlaicu Vodă”. Salutăm aici gândurile regizorului Mihai Raicu și afirmațiile plastice ale scenografei Olga Muțiu, care au încercat să creeze drama voievodului trăitor într-un ev — mediu tulbure și semilegendar — pe coordonate de spectacol modern, pe dimensiuni spirituale contemporane.

Au mai dovedit-o: Teatrul din Pitești — „Răzvan și Vidra”. Montare cu pronunțat accent patriotic și justă nuanțare istorico-socială.

În sfârșit, colectivul Teatrului din Bacău, cu un act temerar de prospectare și luminare a tezaurului dramatic național, prin montarea „Cetății Neamțului” de Vasile Alecsandri.

La un veac distanță de prima „ieșire la rampă” a scrierii lui Alecsandri — spectacolul îmbăiat într-o lumină romantică de regizorul Val. Mugur emoționează și încintă.

„Bătrînii noștri” — mai au un cuvânt de spus tinerilor.

În loc de concluzii. Bucurându-ne de atenția acordată piesei românești în felurile ei compartimente, pretindem totuși mai mult: piese axate pe problemele majore ale contemporaneității, prezentarea omului epocii noastre, cu viziunea sa asupra vieții, cu lupta și frământările sale, debuturi mai exigente, mai valoroase, apte să suscite interes, discuții, patimi literare și pasiuni la public! Montări mai

micro-foleton

ambalajul

Vitrinele magazinelor sînt tot mai atrăgătoare. Te încintă strălucirea transparentă a hirtiei din material plastic, culorile vii ale staniolului, ingenioasele puneri în scenă, varietatea obiectelor expuse. Ce frumos e în vitrină! Parcă ai vrea să întinzi mîna și să ridici cu două degete fundă grațioasă din panglică roșie sau albastră care leagă micul dreptunghi ambalat pentru ceremonie. Înăuntru, la raion, lîngă vînzătoare în imaculat șorțuleț vermil, lucrurile se schimbă. Ceri o sticlă de colonie. Ori un fular. De sub tețgea, miștile abile smulg dintr-o coală mai mare un petec de hirtie și micul obiect se zbate să încapă în dimensiunile meschine, rămîndu-i totdeauna un capăt afară.

— N-aveți o coală mai mare?
— Facem economie. Toată lumea cere ambalaj.

De legat, nici pomeneală. Doar dulciurile, la cofetăriile „București” și „Republica”. Din motive pe care nu le cunoaștem, câteodată se mai incurcă și sorturile de hirtie destinate, cit de cit, protecției igienice a produselor. Pleci de la magazinul „Victoria” cu un ambalaj „Romarta” ori de la „Mistretul” cu reclama „Horticolei”. Salam în ambalaj de garoafă și garoafă în ambalaj de brînză. Cînd ieși în stradă, după ce ți-ai făcut cumpărăturile, pe sub brațul drept îți atîmă o coadă de pește oceanic, de mîna stîngă spînzură, ca un șarpe cobra, snurul lămpii de pat, iar din buzunarul paltonului își arată chipul un colț de cabanos.

Pînă acum a fost vorba de ambalajul simplu, elementar, rudimentar, spuneti-i cum vreți. Ce să mai spunem de cel estetic?

Unde sînt cutiile din material plastic pentru flori, jucării etc? Unde sînt plicurile mari în care poți aduna, în chip civilizat, toate obiectele mărunte cumpărate într-un mare magazin universal? Unde este hirtia de bună calitate? Poate o să aflăm cînd cei vizați vor răspunde acestor rînduri.

C.N. CONSTANTINIU

variate din fondul dramaturgiei noi, existent și consolidat. O mai mare diversitate în întocmirea repertoriului, mai multă inventivitate în valorificarea pieselor existente; mai multă temeritate în jucarea clasicilor noștri. Cîte piese scrise în trecut mai zac uitate în memoria noastră în loc să întinească pe scenă? Cîte piese scrise în prezent sînt încă pe nedrept abandonate sau neglijate, în loc să strălucească la lumina reflectoarelor?

Mira IOSIF

cuvinte încrucișate

iarna

ORIZONTAL : 1) Troiene — „Înțeleptul își face iarna car și vara sanie”. 2) Marele nostru poet, autor și al unei poezii intitulate „Cînd crivățul cu iarna...” — Colecție de note muzicale. 3) Aproximație — A interpretat rolul „Omul de zăpadă” din filmul „Fetița mincinoasă”. 4) Numeral — A lua zeceuală — Din tulpină! 5) Buruiună — Victor Ioniță — De la (od.). 6) Poet român contemporan — În zăpadă! — Cum cad fulgii de zăpadă într-o zi cu ninsoare liniștită. 7) Culcată — După bătaia cu zăpadă. 8) Îngheață iarna — Textilă — Avalanșe de zăpadă. 9) Locuitor de la munte — A umple cu balast. 10) Pomadă — Peninsulă iugoslavă — Înhamat la sanie. 11) Pronume — Sub orice limită. 12) La intrare în restaurant! — Operă de Verdi — Do (od.). 13) Iarna se îmbracă în alb — Locuitoare a ținuturilor cu zăpezi eterne. 14) Incepe și se termină iarna — Unse! — Valeriu Udrescu — Venit domnesc (od.). 15) Aclamație — Bucuria de sezon a copiilor — Pronume. 16) Suit — Trage sania în ținuturile nordice. 17) Din neamul oscilor — Albă ca zăpada. 18) Marocănoase — Învățat. 19) Zăpadă — Îmbrăcăminte de iarnă a muntenilor. 20) Savant român care a participat la o expediție științifică la Polul Sud — Pinză groasă de casă.

VERTICAL : 1) Poet român, autorul poeziei „La un fulg de zăpadă” — Anotimpul zăpezilor și al sîniușului — Sparge lemne. 2) Pictor clasic român, autorul tabloului „Iarna” — Autorul rapsodiilor de toamnă și al unor „Strofe de iarnă” — A avertiza. 3) Actor de pantomimă — Clădire impunătoare — Punct cardinal — Sac de excursie. 4) Ere! — „Crăiasa zăpezilor”, de exemplu — Specie de liliacee — Portar — Oraș în Somalia. 5) Compozitor român, autorul poeziei „Cu sîniuța” — Zăpadă — Ciuc (reg.). 6) Autorul poeziei „Nînge” — Specie de conifer — A selecționa — Administrator (inv.). 7) Vînt puternic și rece care suflă iarna — Pom de iarnă — Zăpadă... artificială — Ate! 8) Verbul focalizat în sobă — Cortegiu — Fructele lui sînt delicioși veveșilor — A cerui. 9) Dinșii — Specie de grîu — Pene pentru despicat lemne. 10) Sistem de măsurat în fizică — Măslină — Momeală indiană — A-utorul volumului „Linistea lernii”. 11) Nu sînt vorbărețe — Care provoacă — Ochi... magic. 12) Vîrf în Bucegi — În alaiul de nunță — Munți de zăpadă. 13) Sfîrșit de iarnă! — Stațiune climaterică și bază a sporturilor de iarnă — Practică unul dintre cele mai grațioase sporturi de iarnă.

N. ARAGON

Cuvinte rare: ITAN, IBAT, AIL, ATO, CGS.

În primăvara anului 1600 vameșii Marelui zid chinezesc au fost păcăliți. Controlul riguros făcut negustorilor, pelerinilor și altor călători n-a lăsat, ce-i drept, să treacă nici unul din articolele interzise de dinastia imperială Ming. Cu toate acestea, un om între două vîrste, pe nume Chingen Pin, de fel din portul Cing-Tao, învîțînd pe de rost procedeele de jiu-jitsu le-a scos „ilegal” din China. Stabilit la Edo (Tokio-ul de azi) Chingen Pin a dat lecții în templul Kakabuni, inițiind în arta complicată a jiu-jitsu-lui pe trei cavaleri rățăcitori, samurai fără stăpîni, așa-numiții Ronini. Acestea sînt primele însemnări despre o disciplină care mai tirziu va deveni judo-ul zilelor noastre.

Cronicile japoneze amintesc și de o altă întîmplare petrecută după vreo 80 de ani, cam pe la 1680. Akyama Shirobei, medic din Nagasaki, a vizitat China. Acolo, făcînd cunoștință cu membrii unei secte secrete, a învățat arta războinică „Makuda”. Reînțors în patrie, medicul s-a închis în casă și, pe baza celor însușite, și-a pregătit un sistem propriu. După trei ani el a apărut în fața oamenilor susținînd că stăpînește 300 de procedee cu ajutorul cărora poate face inofensiv orice adversar. Cronicarul descrie cu mult farmec cum a descoperit medicul din Nagasaki „esența” jiu-jitsu-lui, respectiv a judo-ului. Într-o iarnă, plimbîndu-se prin grădină, a observat să sub cantitatea mare de zăpadă crengele viguroase de cireș se rupeau, în timp ce crengele de brad, mlădioase, cedau și reveneau la poziția inițială. Akyama Shirobei ar fi exclamat: „cedează ca să poți învinge!” Într-adevăr pro-

12	24	30	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
E	M	I	R	E	S	C	U	G	A	M	A	
3	A	R	G	A	R	D	E	S	C	U		
4	U	N	Z	E	C	I	V	I	V	L	P	
5		P	I	R	V	I	O	T	R			
6	U	T	A	N	P	A	A	R	E	N	E	
7	P	O	L	A	N	T	A	U	U	A		
8	P	A	P	A	I	N	L	A	V	I	N	E
9		I	T	A	N	B	A	L	A	S	T	A
10	R	I	S	T	R	I	A	A	I	L		
11	C	E	L	O	R	I						
12	E	S	A	I	O	A					P	
13	V	A	T	U	R	A	L	A	P	O	K	A
14	N	B	E	V	U	I	R	A	T			
15	U	R	A	B	A	N	I	E				
16		U	R	C	A	T	C	R	E	N		
17	S	C	I	M	A	C	U	L	A	T	A	
18	O	S	A	L	E	E	R	U	S	I	T	
19	M	A	T	S	A	R	I	C	A	O		
20	R	A	C	O	Y	I	T	A	A	R	A	R

spre judo?

cedeele de judo sînt concepute pe această idee...

În Japonia feudală pe lângă jiu-jitsu se mai practicau și alte discipline asemănătoare, toate avînd însă același scop: neutralizarea adversarului. În anul 1868, în timpul restaurației Meisi, care a deschis larg porțile culturii occidentale, tradițiile populare, printre care și jiu-jitsu, au trecut pe planul doi. Tineretul ocupat cu învățatura nu mai avea timp să facă și sport. Sesizînd pericolul, un tînăr profesor din Mikage, Jigoro Kano Bungakusmi, a dovedit prin fapte utilitatea dezvoltării culturii fizice. De mare ajutor i-a fost dr. Ervin Baelz, profesor la Universitatea din Tokio, mare admirator al jiu-jitsu-lui. La propunerea lor a fost chemat bătrînul Totsuka din orașul Tsiba care preda lecții de jiu-jitsu unor polițiști. Acesta împreună cu cel mai bun elev al său, Sato, au făcut o demonstrație membrilor guvernului în aula Universității din Tokio. Apoi, Sato a provocat tineri la luptă. Nimeni n-a rezistat în fața lui mai mult de un minut. Jigoro Kano, părintele judo-ului modern, a încercat și el. A pățit la fel ca și ceilalți, fiind învins cît ai bate din palme.

Demonstrația a fost convingătoare. Guvernul japonez a sprijinit mișcarea și tineretul l-a urmat entuziast pe tînărul profesor. Totuși jiu-jitsu s-a dovedit însă prea brutal și prea periculos pentru educarea tineretului. Cu un simț pedagogic deosebit, prof. Jigoro Kano a selecționat din procedeele jiu-jitsu-lui și ale altor sporturi tradiționale japoneze tot ce a fost mai valoros. Astfel a luat naștere judo-ul, sportul îndemînării și al inteligenței. În toamna anului 1882 a fost inaugurată la Tokio prima și unica facultate de judo din lume, Kokokan. La vîrsta de 80 de ani, în 1940, Jigoro Kano moare la Tokio. Fiul său, Risei Kano, este actualul decan al facultății și președintele Federației mondiale de judo.

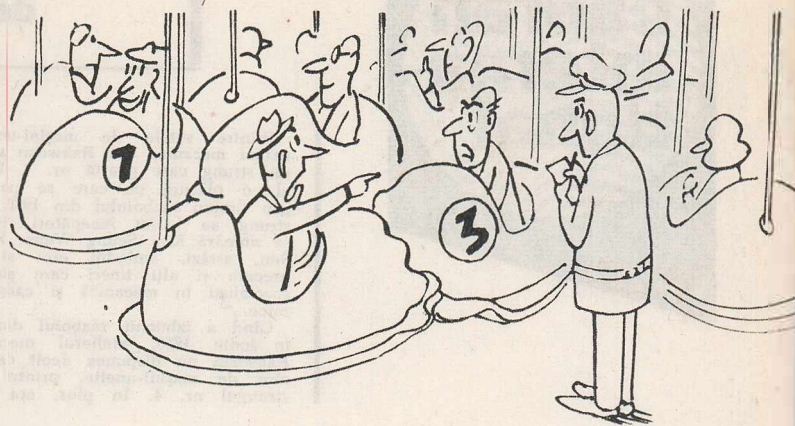
Cu timpul judo-ul s-a modernizat. De vreo trei decenii el și-a început marșul triumfal în lungul și-n latul lumii. Primele

campionate europene au avut loc în anul 1951. De atunci ele se desfășoară cu regularitate. La ultima ediție au participat 30 de națiuni europene. Olimpiada de la Tokio a avut trecut în program și întreceri de judo.

Primele încercări de însușire a acestui sport în țara noastră au avut loc prin anii treizeci. Acum zece toamne salutăm în presa de specialitate reînvierea acestei frumoase discipline sportive. Fîresc, cunoștințele tehnice au fost rudimentare, tactica primitivă și stilul rigid. Entuziasmul și perseverența au modificat în bine aceste aspecte. Atitudinea forului de specialitate, Federația română de lupte, a rămas însă constantă. Adică indiferență dublată în ultima vreme cu tendința de a limita dezvoltarea acestui sport. Argumentul? Chipurile, judo-ul primejduiește dezvoltarea luptelor. Practica dovedește contrariul: Japonia are excelenți luptători și subțili judiști, U.R.S.S. deține supremația mondială la lupte și e printre primele națiuni și la judo (J.O. de la Tokio 1964 — 10 medalii la lupte și 3 la judo); în R.D.G. ambele discipline se dezvoltă cu rezultate foarte bune. Exemplele sînt edificatoare și invers: Grecia, Spania, Portugalia, Mexic etc. n-au nici luptători de talie mondială dar nici judiști!

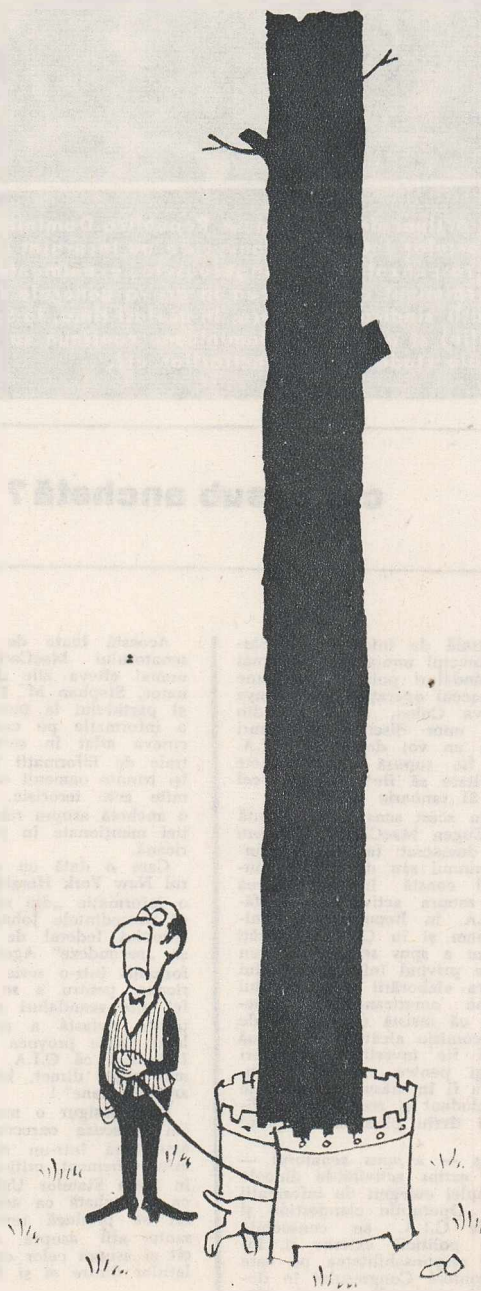
Este de-a dreptul de neînțeles atitudinea Federației române de lupte. Cu cîțiva ani în urmă a funcționat un centru de judo în orașul București; în prezent el nu mai este sprijinit. Puținele înfîlniri internaționale susținute în compania unor formații franceze ne-au dovedit două lucruri esențiale: interesul publicului și înclinațiile deosebite ale unor sportivi români. Credem că federația ar trebui să sprijine efectiv dezvoltarea lui. Pînă în prezent n-au avut loc — în ciuda celor 10 ani de tatonări — nici un campionat al orașului București, ca să nu mai vorbim de cel al țării!

Otto BENKO
fost dublu campion național la lupte

umor

de peste hotare

entuziaștii de la rakweun

Printre sutele de mașini-unelte ale uzinei mecanice din Rakweun se află și un strung care poartă nr. 4. Fixată pe el, o plăcuță pe care se poate citi: „În timpul războiului din 1950, la acest strung au lucrat începători. Printre ei se numără Kim Seung Weun, Kang Rak Sou, astăzi, amândoi eroi ai muncii, precum și alți tineri care au devenit specialiști în mecanică și cadre economice...”

Cînd a izbucnit războiul din Coreea, în iunie 1950, atelierul mecanic din Rakweun nu dispunea decît de un milion de mașini-unelte, printre care și strungul nr. 4. În plus, era lipsă de

muncitori calificați — majoritatea ple-casera pe front.

Ce era de făcut? Tinerii ucenici au luat o hotărîre îndrăznească: să minuiască ei mașinile cu ajutorul puținilor muncitori calificați care rămăseseră. Ei au mutat mașinile în peșterile de la poalele munților, încît producția să poată continua și în timpul războiului.

La terminarea războiului mașinile au fost scoase din peșteri, dar clădirile care le adăpostiseră, fuseseră prefăcute în cenușă. Întreaga țară avea însă nevoie de mașini pentru activitatea de reconstrucție. Această necesitate imperioasă a găsit o profundă înțelegere la muncitorii din Rakweun, în special la tinerii, a trezit în ei o adevărată pasiune pentru reconstrucția uzinei lor. După ce au îndepărtat dărîmăturile și molozul, au început să ridice halele noii uzine. Mașinile au fost puse în funcțiune încă înainte de a se fi instalat acoperișul hălelor. În aceste condiții au început să fie fabricate primele mașini.

La doi ani după război, s-a ivit o nouă problemă de importanță națională: irigațiile. În legătură cu aceasta, uzinei din Rakweun i s-a încredințat o sarcină de seamă: producția de pompe de tot felul.

Unindu-și eforturile Kim Seung Weun și alți tineri muncitori au reușit în cele din urmă să construiască un strung complex ultrarapid, datorită căruia încă în

anul acela, uzina mecanică din Rakweun a reușit să-și depășească sarcinile la fabricarea pompelor.

În anul următor, problema care se pune la scară națională era amenajarea rețelei de irigație Kiyang, destinată alimentării noilor orezării din provincia Phenianul de sud. Pentru aceste lucrări erau necesare, între altele, și pompe de mare capacitate. Construirea lor a fost încredințată uzinei din Rakweun.

Datorită eforturilor depuse de muncitori, uzina a putut livra în timp util pompele pentru lucrările de irigație. Străduindu-se să facă tot ce le stă în putință pentru îndeplinirea sarcinii de producție, muncitorii au dobîndit o înaltă calificare tehnică.

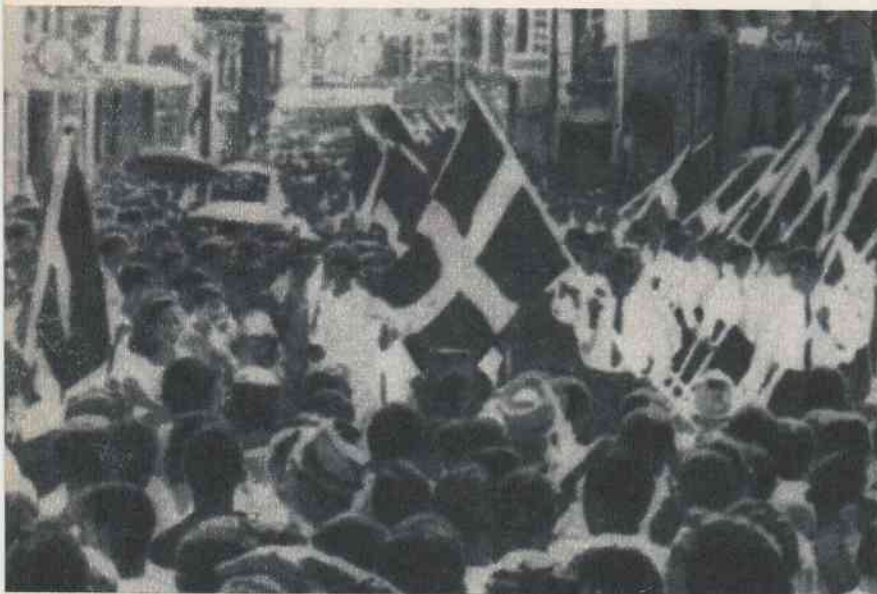
În 1957, primul an al primului cincinal al R.P.D. Coreene, uzina mecanică din Rakweun a fost profilată pentru fabricarea tipurilor mari de mașini necesare în construcții. Muncitorii s-au apucat și de această treabă, animați de hotărîrea fermă de a contribui la reconstrucția țării.

Firește că au întîmpinat nenumărate dificultăți. Dar încrederea în forțele proprii le-au permis să fabrice cele nu mai puțin de 600 de mecanisme diferite, din care se compune un excavator.

În primăvara anului 1962, echipa Ciulima, condusă de Kim Seung Weun, a început construirea unui excavator cu cupe cu o capacitate de 4 m³. Acest tip de excavator fabricat la Rakweun, care poate înlocui munca a 2.000 de oameni, este folosit astăzi pe scară largă în minele coreene.

Aportul adus de uzina mecanică din Rakweun la transformarea naturii și efectuarea construcțiilor industriale din țară este incontestabil și continuă să devină tot mai substanțială.

Kim Moun KYOU

Puternicele acțiuni desfășurate în Republica Dominicană împotriva prezenței forțelor Interamericane care au încurajat pe militarii de dreapta — răspunzători de singeroasele evenimente de la Santiago — au culminat cu chemarea la grevă generală lansată de 60 de organizații sindicale din țară. În același timp, la Santo Domingo (în fotografie) și alte orașe dominicane continuă să aibă loc demonstrații ale studenților, muncitorilor etc.

c. i. a. sub anchetă ?

Agencia centrală de informații a Statelor Unite, obiectul unuia din cele mai răsunătoare scandaluri politice americane provocate de eșecul operației de la Playa Giron împotriva Cubei, a devenit din nou subiectul unor discuții și măsurii echivalente cu un vot de blam. C.I.A. ar urma să fie supusă unei anchete ale cărei rezultate să fie cunoscute cel mai târziu la 31 ianuarie 1966.

Propunerea în acest sens a fost făcută de senatorul Eugen McCarthy, membru al partidului democrat (a nu se confunda cu omonimul său de tristă amintire). Proiectul constă în organizarea unei anchete asupra activităților desfășurate de C.I.A. în Republica Dominicană, în Vietnam și în Cuba, activități care, după cum a spus senatorul, „pun grave probleme privind influența acestui organism asupra elaborării și controlului politicii externe americane”. E. McCarthy a spus că insistă ca organul de anchetă — o comisie alcătuită din noui membri — să fie investit cu puteri destul de largi pentru a cerceta faptele și pentru a fi în măsură să prezinte un raport concludent și recomandări eficiente cel mai târziu pînă la începutul anului 1966.

„Sînt convins — a spus senatorul — că C.I.A. și-a extins activitățile dincolo de limitele simplei culegeri de informații pentru guvern. Operațiile clandestine și paramilitare ale C.I.A. au consecințe directe asupra politicii externe și, indirect, infirmă responsabilitatea pe care constituția o conferă Congresului în domeniul apărării naționale și al războiului”.

Această luare de poziție din partea senatorului McCarthy s-a produs la numai cîteva zile după ce un alt senator, Stephan M. Young, și el membru al partidului la putere, a făcut publică o informație pe care o deținea de la cineva aflat în serviciul Agenției centrale de informații și anume că C.I.A. își trimite oamenii cu misiunea de a comite acte teroriste. Și Young a cerut o anchetă asupra rolului ce revine agenției menționate în politica externă americană.

Cam o dată cu aceste revelații, ziarul New York Herald Tribune a publicat o informație „din sursă autorizată” cum că președintele Johnson ar fi dat ordin Biroului federal de investigații (F.B.I.) să „secondeze” Agenția centrală de informații într-o serie de țări latino-americane, pentru a se putea preveni astfel alte scandaluri politice pe care acțiunea nefastă a organelor de spionaj le-ar putea provoca și de acum încolo. Iată deci că C.I.A. este, mai mult sau mai puțin direct, bînuită de „activități anti-americane”!

Este desigur o modalitate găsită pentru a scuza oarecum politica externă americană într-un moment în care ea este vehement criticată în interiorul și în afara Statelor Unite. S-ar putea însă ca o anchetă ca aceea propusă Senatului să producă revelații foarte interesante atît asupra activităților agenției cît și asupra celor ce o conduc și a relațiilor dintre ei și Administrație.

Gabriela DOLGU

„vremurile se schimbă”

La mai bine de o sută de ani de cînd folclorul a început să fie privit cu interes în Europa, tînăra Americă se pasionează pentru cîntecul popular. Din California pînă în Florida și din Texas pînă în New York, în colegii, universități, tabere de vacanță sau cafe-baruri tinerii discută, ascultă și practică „folksongul”.

La început fusese poate numai curiozitatea și nostalgia după melodiile și refrenele ce păstrează parfumul epocii de pionierat a poporului american. Trep-tat au fost însă readuse la lumină, o dată cu arta unor cîntăreți uitați, marile teme care i-au inspirat. Au reînscut din uitare melodiile lui Doc Watson, Mississippi John Hurt, Lightenin Hopkins și John Lee Hoker; iar oameni ca Woody Guthrie și Pete Seeger au devenit măștrii recunoscuți ai mișcării „Folksong”.

Guthrie, trubadurul tragicului marș al fermierilor ruinați spre California — „țara făgăduinței”, în care aveau să crească „fructele minciiei” cîntate de Steinbeck — fusese supranumit Conștiința Americii. El a străbătut toată țara pe jos sau pe platformele vagoanelor, răspîndind cu dărnicie miile de balade, innuri, refrene de muncă sau de revoltă. Omul care acum, la 53 de ani, se stinge încet pe un pat de spital din New York, a predat ștăfeta unui ucenic. Pete Seeger (46 de ani) este acum cel mai activ propagator al folksongului. Repertoriul său, inspirat din marile bătălii sindicale, antirasiste și antirăzboinice, e încărcat cu un considerabil potențial exploziv. „Noi am muncit să clădim țara asta, patroane! În timp ce tu huzureai în voie! Ne-ai furat tot ce-am clădit, patroane! Iar pruncii ni se sting de foame și frig”, cîntă Pete Seeger; și altă dată: „De-aș avea un ciocan!” aș ciocăni de dimineață! / Aș ciocăni pînă-n seară s-audă tot pămîntul! / Aș doborî primejdia, aș doborî alarma! / Aș fărîi numai dragoste pentru-ai mei trați și surori”.

Mai virulent încă prin ritmurile sale frenetice și mai ales prin conținutul protestatar al textelor, este folksongul practic de tînăra generație. El exprimă neliniștea unui tineret deasupra căruia societatea agită în permanență spectrul „războiului”. Interpreți ca tînăra metisă Joan Baez, grupul Peter, Paul and Mary, Barry Mc Guire, Odetta și în special poetul, cîntărețul și compozitorul Bob Dylan atacă fără ocol tema războiului („Dumnezeu e în tabăra noastră”), cea a rasismului („Un pion pe tabla de șah”) sau a șomajului („Țara nordului”) și nedreptății sociale („Vremurile încep să se schimbe”).

Acest din urmă cîntec a devenit refrenul tinerii generații. Pe buze cu cuvintele: „Căci roata se-nvrîte/ Și cei de pe urmă/ Vor fi cei dinții/ Căci vremurile-ncep să se schimbe”... mii de fete și băieți participă la demonstrații și marșuri pentru drepturile civile sau la manifestații împotriva războiului din Vietnam.

Pentru a compromite un curent vădit primejdios pentru ordinea pe care o slujesc, criticii „rafinați” le agită iubitorilor de folksong procelele de „peaceniks” sau „vietniks”, încercînd să creeze ideea unei identități între aceștia și așa-numiții „beatniks”. Dar de astă dată nu este vorba de un tineret care-și face un stindard din anticongformism, din capete pletoase și haine ponosite. Prin folksong se manifestă profesiunea de credință a unei generații care-și apără dreptul la viață într-o lume pașnică, bazată pe dreptate socială.

Ana ROMAN

1) Ciocanul cu care, în tribunalele americane, judecătorul își întărește sentința.
2) Cîntece de Bob Dylan.

Tînăra generație din S.U.A. se pasionează pentru folksong.

el guerrillero

Porfirio Diaz, Trujillo, Papa Doc, Stroessner, Azurdia, Rene Barrientos etc. America Latină a cunoscut în deceniile acestui secol numărul cel mai mare de dictaturi militare.

Apărut ca expresie directă a suprimării libertății și aspirațiilor de libertate ale unui popor, el caudillo (dictatorul) a devenit tipul de conducător cel mai comod pentru interesele marilor monopoluri străine care au pătruns în continentul din Sud de îndată ce Spania s-a văzut obligată să renunțe la titlul de mare putere pe aceste pământuri.

De la un timp însă mai ales în țările latino-americane andine, a început să circule, tot mai frecvent, un cuvânt nou: el guerrillero (luptătorul de guerrilă, partizanul). Guerrillero e prezent tocmai acolo unde libertățile democratice lipsesc cu totul sau sînt brutal încălțate, acolo unde nivelul de viață al maselor este îngrijorător de scăzut. Guatemala, Haiti, Columbia, Ecuador, Peru sînt țări în care prezența sa, contestată mult timp de către oficialități, a început să fie trecută în comunicatele și ordinele de luptă ale forțelor armate. Din mai 1964 armata columbiană se străduiește fără a izbuti să-i înfrîngă pe partizani în regiunea Marquetalia; din iunie 1965 forțele armate peruviene acționează încontinuu în regiunile situate la mare înălțime (Mesa Pelada, Hayacucho etc.) uzînd chiar și de avioane, dar, ca și în cazul celor-

lumbiene, succesul lor e destul de palid. Folosind cu pricepere terenul, sprijiniți de masele țărănești fără pământuri, în mare majoritate indieni, partizanii rezistă. „În momentul în care apar — scria de curînd *The Wall Street Journal* — clasa de mijloc intră în panică, iar studenții și elevii visează să se alăture acestora (partizanilor — n.n.) și uneori chiar li se alătură”. Un amănunt interesant. Mulți dintre guerrilleros provin din școli unde au fost instruiți pentru un alt scop, exact opus: lupta de antiguerilă. O astfel de școală a fost înființată din inițiativa Statelor Unite în Panama, iar în cuprinsul continentului tot S.U.A. a pus la dispoziția mai multor școli militare instructori pregătiți în mod special pentru acest mod de luptă. S-a întimplat însă și continuă să se întimplă un fenomen opus: de îndată ce termină respectivele școli, viitorii ofițeri ai acțiunilor de antiguerilă renunță la prima parte a acestui cuvînt, devenind, simplu, guerrilleros. Fenomenul e ilustrat de Ecuador, de Peru (cartea lui Mario Vargas Llosa, *Orașul și ciinii*, e un document prețios în acest sens), Columbia (acel neînfrînt Tiro Fijo) sau Guatemala (unde conducătorul partizanilor, Marco Antonio Yon Sosa, este un fost elev al școlii pentru războiul de junglă al armatei S.U.A. din Panama).

Darle NOVĂCEANU

Un grup de guerrilleros ce acționează în regiunea Marquetalia din Columbia.

patrizi și co

Cu toate că în Italia, scandalurile financiare s-au numărat cu zecile în ultimii ani, totuși nici unul nu a fost comentat cu mai mult interes decît cel izbucnit către sfîrșitul lui 1965.

Evident, suma de un milion de dolari — cit a fost delapidată — nu este de fel neglijabilă, dar interesul major pentru actualul scandal nu constă doar în acest „amănunt”, ci mai de grabă în importanța persoanelor sus-puse implicate. Procuratura a deschis acțiune împotriva a trei personaje aparent fără legătură între ele: 1) Livio Patrizi, directorul Institutului de medicină a circulației, acuzat că și-a însușit 180 milioane de lire italiene de la Crucea Roșie și 500 milioane de lire de la Ministerul lucrărilor publice; 2) Edmondo Vinzi, de profesie avocat, fost director la Crucea Roșie, și 3) Riccardo Pollini, director la INAIL, o agenție de supraveghere a asigurărilor de stat pentru muncitori.

În ce a constat escrocheria? Patrizi a încheiat cu Crucea Roșie un contract pentru organizarea unei rețele de servicii de prim-ajutor. În același timp el s-a adresat și Ministerului lucrărilor publice pen-

tru a obține fonduri tot pentru aceleași posturi. Ambele instituții au plătit pentru o singură rețea, dar institutul lui Patrizi a avut grijă să nu favorizeze pe nici unul din beneficiari și... nu a construit nici un post de prim-ajutor. La cercetări s-a constatat că el nu a lucrat singur, ci a avut complici în rîndurile funcționarilor influenți de la Crucea Roșie și din respectivul minister.

Cu unele amănunte schimbate s-ar crede că autorii escrocheriei s-au inspirat din scenariile unor filme neorealiste care au avut mare succes la vremea lor. Și tot atît de bine „afacerea Patrizi” ar putea să furnizeze subiectul unui viitor film de aceeași factură. Dar proporțiile scandalului au de astă dată implicații în cele mai înalte sfere ale vieții politice italiene. Motivul: acuzatul principal, Livio Patrizi este generel fostului președinte al Consiliului de Miniștri din 1960, Fernando Tambroni, unul din liderii de extrema dreaptă ai partidului democrat-creștin.

Z. FLOREA

unde raba se unește cu dunărea

— corespondență din budapesta —

Gyorul este așezat chiar la jumătatea drumului între Budapesta și Viena. Drumul fiind neted ca-n palmă, orașul se vede de departe. Turnurile înalte con-

struite în stil gotic constituie o dovadă a vechimii orașului, iar mulțimea de coșuri de fabrică vorbesc despre prezentul socialist al orașului.

Orașul a fost cunoscut încă de pe vremea romanilor, cînd s-a construit o puternică cetate de apărare. Așezat la înflînirea unor cursuri de apă — Raba, Rabaca, Marca și Moson (un braț al Dunării) — orașul a constituit ulterior un puternic punct de apărare împotriva turcilor.

Acum 1000 de ani, pe cel mai înalt punct al orașului s-a construit cetatea episcopiei. Din grădina cetății se vede cum apele îngălbenite ale Rabei se unesc cu cele de smarald ale Dunării. Aici, pe colinele acestui deal, s-au stabilit primii locuitori ai Gyorului de azi. Străzile din această parte a orașului sînt înguste, întortocheate, pavate cu bolovani de rîu. În zilele noastre, localității i se mai spune și orașul biciclistilor; dimineața, spre locurile lor de muncă se îndreaptă peste 20 000 de bicicliști.

Înainte de eliberarea țării, Gyorului i se mai spunea, pe drept cuvînt, și orașul grevelor, aici desfășurîndu-se înverșunate lupte de clasă.

Cel de-al doilea război mondial a transformat Gyorul în ruină. Orașul a fost de 11 ori bombardat, asupra lui aruncîndu-se mii de bombe, iar fabricile au fost jefuite.

După eliberare, la chemarea partidului, locuitorii orașului au trecut la reconstrucția lui. Acum, după două decenii de la eliberare, Gyorul e mai frumos ca oricînd. Blocurile noi și fabricile moderne îi dau un aspect de oraș industrial. Aici se află fabrici mari și moderne, cum ar fi cele de vagoane, de mașini-unelte, de scule, de unelte agricole, de instalații frigorifice, de ulei, de lapte, de mobilă și altele. Pentru alimentarea cu energie electrică a acestor fabrici, s-a construit și o termocentrală.

În centrul orașului se află cea mai impunătoare clădire din Gyor. Construită în stil gotic, avînd patru turnuri înalte, construcția impresionează prin dantelăria de piatră care împodobește turnurile și fațada clădirii. Aici este acum sediul Sfatului popular orășenesc.

În apropierea clădirilor care vorbesc de trecutul orașului se înalță acum blocuri noi, moderne, în culori pastel, care dau orașului un aspect vesel, tineresc.

A. POP

coincidențe

De la o vreme la Salisbury, capitala Rhodesiei de sud se observă o afliuență aparent inexplicabilă de deputați englezi de toate nuanțele. La întrebările ziariștilor toți răspund la fel: „Sîntem în misiune de informare cu titlu personal. Nu ne-a trimis nimeni!”

Așa să fie? Să luăm cazul primului grup care și-a făcut apariția în capitala sud-rodhesiană: conservatorul Godfrey Nicholson, laburistul Reginald Paget și liberalul Peter Bessell.

„Jucam șah cu Paget, explică Nicholson, cînd ne-am hotărît să călătorim împreună. Cît privește pe Bessell, prezența lui în același avion e o pură coincidență”.

Există însă și alte coincidențe la fel de... pure. Singurul deputat guvernamental din grup, Paget, a votat împotriva embargoului petrolier și este cunoscut pentru strînsele legături pe care le are cu cercurile politice albe din Salisbury. Grupul a fost primit la aeroport de Van der Byl, ministrul adjunct al informațiilor în guvernul rebelului Smith. „Noi îi salutăm — a spus Byl — cu obișnuita ospitalitate rhodesiană. Sînt bucuros să-i văd aici”. După încheierea vizitei deputatul liberal Bessell a declarat: „Guvernul rebel al Rhodesiei este gata să negocieze cu Londra”. El a adăugat că ceilalți colegi ai săi din parlament sînt de aceeași părere. „Concluziile noastre sînt unanime” — a încheiat Bessell.

Duminea trecută s-a anunțat că alți doi deputați laburiști influenți, Christopher Rowland și David Ennals, au plecat de asemenea în Rhodesia de sud. La Salisbury a sosit și deputatul conservator Peter Wall.

Observatorii nu puteau să nu vadă în toate aceste coincidențe o încercare de a se pregăti terenul pentru reluarea negocierilor dintre Anglia și guvernul Smith. De ce se alege însă o cale atît de întortocheată? Pentru simplul fapt că ideea negocierilor cu Smith este compromițătoare din mai multe puncte de vedere. Ea va fi privită în esență ca o recunoaștere implicită a loviturii de forță, a rebelunii regimului Smith, ca un act care nu are nimic comun cu obiectivul declarat de guvernul englez: înlăturarea regimului Smith. Comentînd linia delegației engleze la conferința Commonwealthului din această săptămînă, corespon-

dentul agenției France Presse arăta că premierul englez caută să convingă pe interlocutorii săi să „aibă răbdare pînă în aprilie, răgaz considerat suficient pentru ca sancțiunile economice decretate de Anglia să aducă prăbușirea regimului Smith”. Or acest du-te-vino de deputați arată că răgazul va fi folosit în cu totul alte scopuri. Așa se explică de ce președintele Zambiei, Kaunda, a anunțat că a interzis venirea la Lusaka a deputaților angajați în partida de șah, cu largi implicații, jucată de Nicholson și compania.

N. LUPU

apelul celor 46

Tipărit pe o jumătate de pagină în *New York Times*, apelul reprodus mai jos a stîrnit un larg ecou în rîndurile opiniei publice americane și din alte țări occidentale. Aceasta, atît pentru faptul că semnatarii săi au recurs la spațiul publicitar pentru exprimarea unei poziții politice — procedeu folosit mai mult în S.U.A. și mai puțin în Europa — dar mai ales pentru personalitățile care și-au pus iscălitura sub acest apel. Sînt 46 din cei mai de seamă scriitori, pictori, sculptori, arhitecți, muzicieni, producători de film, artiști din Europa occidentală care, „alarmați de continuarea și amplificarea violenței războiului din Vietnam”, cheamă la negocieri pe baza acordurilor de la Geneva, la încetarea bombardamentelor împotriva R. D. Vietnam și la recunoașterea Frontului de Eliberare Națională din Vietnamul de sud ca interlocutor cu drepturi depline de tratative.

EUROPEAN ARTISTS PROTEST

We the undersigned West European writers, painters, sculptors, architects, musicians, film makers and members of the theatrical profession.

Appalled by the continuation and increasing violence of the war in Vietnam.

Aware of the death, mutilation and misery that is being inflicted on men, women and children.

Mindful of the mounting danger that the war may spread to neighboring countries and the world.

Believe that negotiations are the only way of achieving President Johnson's stated aim of a peaceful settlement, a settlement which, in our opinion, should be based upon the Geneva Agreements of 1954, thus ensuring a government truly representing the wishes of the people of Vietnam.

Convinced that the prerequisites of any negotiations are the cessation of the bombing of North Vietnam and the recognition of the National Liberation Front as a full participating member.

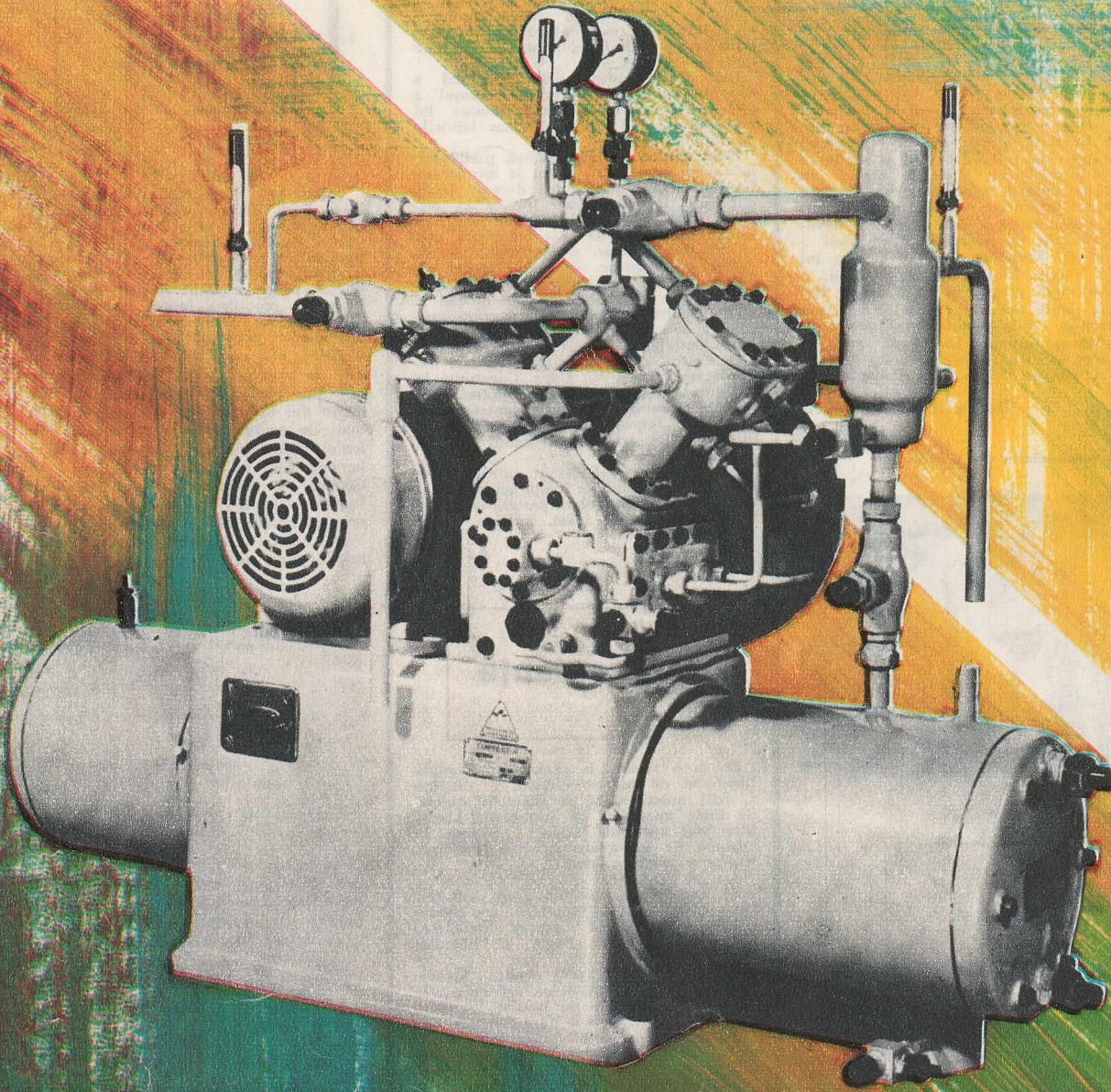
We call upon our respective governments to do everything in their power to bring about negotiations on this basis.

MICHELANGELO ANTONIONI	Italy	GIACOMO MANZU	Italy
SIMONE DE BEAUVOIR	France	ANDRE MASSON	France
MAX BILL	Switzerland	LORENZA MAZZETTI	Italy
ANITA BJORCK	Sweden	NANCY MITFORD	Great Britain
HEINRICH BOLL	West Germany	ALBERTO MORAVIA	Italy
ROBERT BOLT	Great Britain	RICHARD MORTENSEN	Denmark
JOHAN BORGSTEN	Sweden	BEN NICHOLSON	Great Britain
PETER BROOK	Great Britain	ABRAHAM NORDHEIM	Norway
NICOLA CIAMBRONTE	Italy	CARL-HENNING PEDERSEN	Denmark
MARCEL DUHAMEL	France	JACQUES PREVERT	France
MARGUERITE DURAS	France	HANS WERNER RICHTER	West Germany
WERNER EGR	West Germany	FRANCESCO ROSI	Italy
HANS MAGNUS ENZENSBERGER	West Germany	NATHALIE SARRAILLE	France
MAX ERNST	France	JEAN-PAUL SARTRE	France
MAX FRISCH	Switzerland	IGNAZIO SILONE	Italy
GUNTER GRASS	West Germany	ALF SJOBERG	Sweden
PETER HALL	Great Britain	PIERRE SOULAGES	France
S. W. HARTER	Great Britain	KARL HEINZ STOCKHAUSEN	West Germany
HANS WERNER HENZE	West Germany	MICHAEL TIPPETT	Great Britain
BARBARA HEPWORTH	Great Britain	TARJEI VESAAAS	Norway
ARNE JACOBSEN	Denmark	PETER WEISS	Switzerland
NORBERT KRIZAK	West Germany	FRITZ WOTRUBA	Austria
MAURICE LEVINE, D. P.	France	CESARE ZAVATTINI	Italy

**COMPRESOARE
ȘI
AGREGATE
FRIGORIFICE**

CU CAPACITĂȚI ÎNTRE
850...560 000 kcal/h
temperaturi pînă la **-50°C**

TEHNOFRIG

CLUJ, STR. FABRICII DE CHIBRITURI 5-11 TELEFON 16180